

Upravišтво: Ljubljana, Knačjeva 8
— Telefon št. 8122, 8123, 8124,
8125, 8126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Šelen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
— Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 1.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga št. 105.241,
78.180 Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knačjeva ulica 8 telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126 Maribor,
Grajski trg št. 7. telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo

RUMUNIJA NA NOVIH POTIH

Nova stranka »Fronta narodnega preporeda« hoče biti krepka opora prestolu in veren tolmač volje naroda

Bukarešta, 17. dec. br. Osnovanje nove državne politične organizacije pod imenom »Fronta nacionalnega preporeda« je naleto na življenjski odmev tako v vseh političnih krogih kakor tudi v javnosti. V političnih krogih naglašajo, da se je že dolgo občutila potreba po osnovenju političnega organizma, ki bi bil soliden instrument za čim pravilnejšo upravo države in ki bi tvoril najsolidnejšo zvezo med vladarjem, odgovornimi državniki in najširšimi narodnimi sloji. Nova stranka naj bo na eni strani zaslomba prestolu, na drugi pa tolmač volje naroda. V onih krogih, ki so se že dolgo zavzemali za osnovenje nove stranke, zlasti podčrtavajo, da je bilošča struktura rumunske države že od vsega začetka zahtevala racionalizacijo političnega organizma in koncentracijo vseh konstruktivnih narodnih sil, ki pa mora slediti na gospodarski osnovi, to je na korporacijah, kakor to določa tudi nova rumunska ustava. V to svrhu je bila že po vsej državi izvršena organizacija korporacij po stanovih.

Novi režim želi izločiti vsak vpliv vseh onih političnih struj, ki so v nasprotju z idejo narodnega in državnega edinstva. Na drugi strani bo vladal s tem omogočeno, da doseže nacionalno solidarnost ter da sistematično pospešuje razvoj splošnega blagostanja, zavaruje red in mir na znotraj in varnost državnih meja na zunanji. V fronti nacionalnega preporeda se bodo združile pri skupnem delu najelitnejše nacionalne sile in iz te organizacije morajo vzkliti vse parlamentarne, upravne in stanovske ustanove. Da si zagotovijo mirno delo, je vlada v zakonu o ustanovitvi fronte nacionalnega preporeda določila stroge kazni, med drugim tudi izgubo državljanjskih pravic za dobo do petih let za vse one, ki bi skušali ovirati to delo.

Predlog za osnovenje nove politične organizacije je podpisalo 48 najodličnejših rumunskih državnikov, med njimi 35 bivših in sedanjih ministrov, mnogo univerzitetnih profesorjev, več narodnih poslancev in večje število sedanjih in bivših generalov. Med podpisniki je 11 članov nekdanje vlade pokojnega Oktaviana Goge, eden bivši minister vojske dva načelnika glavnega generalnega štaba, nadalje 14 znanstvenikov, 15 liberalcev in 14 pripadnikov raznih desničarskih struj.

Bivši predsednik vlade, univ. profesor Jorga, objavlja v zvezi z ustanovitvijo nove vsedržavne stranke daljši članek, v katerem med drugim naglašajo, da bo imela nova stranka izključno pravico postavljanja kandidatov pri bodočih volitvah. Vse bivše stranke se morajo smatrati za definitivno likvidirane. Med drugim piše, da ima nova stranka brez dvoma obsežnejše, ki je podobno sličnim organizacijam v drugih državah. Ni dvoma, da bo generacija, ki je pri vseh svojih slabostih in pogreškah vendarle ustvarila sedanjo Rumunijo, ostala še nadalje povezana na svoje spomine in svoje ideale. Ta generacija ne bo mogla več delati tako kot je nekdaj in bilo bi tudi nemogoče, da bi obnovila svoja nekdanja vprašanja. Toda ta generacija mora vse dogodke po svetu in gleda na bodočnost, zavedajoč se, da je bodočnost v mnogočem odvisna od misterioznih sil, ki dominirajo nad človeštvom. Slej ko prej pa bo ta generacija podpirala vse, kar more koristiti Rumuniji in rumunskemu narodu.

„Romania“ o cilju nove stranke

Bukarešta, 17. dec. o. Kakor poroča »United Press«, je bila ustanovitev fronte narodnega preporeda s polizkusi, da bi se v Rumuniji uvedla nekakšna avtoritativna državna oblika. Sprejeta v širši javnosti apatično, ker se niso na jasno o pomenu teh načrtov. Kot cilj nove stranke poudarja polslužbeni list »Romania« solidarnost vseh življenjskih sil naroda kar tolmačijo v tem smislu da v novi stranki ne točo smeli sodelovati niti židje, niti narodne manjšine. V opozicijskih krogih je napravilo posebno globok vtis dejstvo, da je bilo s kaznijo 2 do 5 let teče prepovedano vsako politično udeleževanje izven nove stranke. Čeprav so bile prepovedane vse stranke, je namreč doslej še vedno obstajala možnost strankarsko političnega udeleževanja. Zaradi tega vidijo v ustanovitvi enostrankarskega sistema odgovor na spomeniko, ki je bila 10 dni pred kraljevim ukazom o ustanovitvi fronte narodnega preporeda izročena v kraljevski palači in v kateri je Maniu zahteval v imenu kmeč-

ke stranke ohranitev demokratskih ustavnosti.

Obsodba atentatorja v Černovicah

Bukarešta, 17. dec. a. Vojaško sodišče v Černovicah je danes razglasilo sodbo v procesu proti dijaku, članom »Železne garde«, ki so izvršili atentat na predsednika vojaškega sodišča v glavnem mestu Bukovine. Dijak Lituvici, ki je oddal nanj štiri revolverjske strelje, je bil obsojen v dosmrtno ječo, prav tako tudi dijak Stancu, ki je atentat organiziral. Dijak Ramnistei, ki je sodeloval pri atentatu, je bil obsojen na 25 let ječe in 10 let izgube državljanjskih pravic. Na isto kazen je bil obsojen tudi dijak Dancu. Drugi obtoženci so dobili manjše zaporne kazni, le neko žensko, obtoženo, da je bila zapletena v afero, je sodišče oprostilo.

Tatarescu nastopil svoje mesto v Parizu

Pariz, 17. dec. a. Prvi rumunski veleposlanik v Franciji Tatarescu je davi prišel iz Italije v Pariz. Razen šefa protokola in višjega uradništva veleposlanštva ga je pozdravilo tudi zastopstvo rumunske kolonije v Parizu.

»Figaro« komentira prihod prvega rumunskega veleposlanika Tatarescu v Pariz in pravi: Ko je kralj Karol dosegel sporazum s francosko vlado zastran povišanja rumunskega poslanstva v veleposlanstvo, je hotel pokazati svojo željo, da še bolj utrdi prijateljske zveze med obema državama. Imenovanje Tatarescu za prvega rumunskega veleposlanika v Franciji je pokazalo ves pomen, ki ga gre tej zvezi.

»Ordre« piše: Prvi rumunski veleposlanik v Franciji prihaja danes na svoje mesto. Današnji dan je velepomemben v razmerju med Francijo in Rumunijo. Po usodnih dogodkih, ki so zadnje mesece preobrazili srednjo Evropo, sta se vloga in pomen Rumunije za ravnovesje sil znatno povečala. Lahko se zanesemo, da bo novi veleposlanik našel v Franciji, kjer je dolgo prebival in kjer ima mnogo prijateljev teren za veliko delo zbližanja in prijateljstva, ki je zasidrano v tradiciji in usodi obeh držav.

Litvinov pride v Varšavo

Varšava, 17. dec. h. Poljski poslanik v Moskvi je danes prišel v Varšavo, kjer ga je takoj po prihodu sprejel v dolgi avdienci predsednik republike Moscicki. Nato ga je sprejel zunanji minister Beck, s katerim je obširno razpravljaval o odnosih med Poljsko in Rusijo. V zvezi s tem se ponovno širijo vesti, da bo v kratkem obiskal Varšavo sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov.

Chautemps o Alzaciji in Loreni

Pariz, 17. dec. a. Parlament je snočil odobril proračun ministrstva za notranje zadeve in za narodno gospodarstvo. Danes je odobril kredite predsedništvu vlade za Alzacijo in Loreno. V splošni debati je Chautemps ugotovil, da z nacionalnega in mednarodnega stališča ni nobene alzacjskega problema. V kolikor so zahteve v oriktivnih kratkih nujnejše kakor drugod, je to posledica neodvisnosti po zahtevi katere sta se Alzacija in Lorena 50 let borili proti tuji tiraniji Chautemps je dodal, da vlada nazivno spremlja tujo roparstvo in teh krajev. Če bi kdo kršil duha svobode, ki je obenem duh Francije, ali pa nedotakljivost narodnega ozemlja, bo pravica v nso strogostjo zadela krivce Chautemps je vso izrazil tople simpatije vsega naroda alzacjske in lorenskega prebivalstva, ki je bilo pri nedavni mobilizaciji posebno izpostavljeno nevarnosti. V tem težkem položaju, je dodal Chautemps, »Alzacija in Lorena pokazali posebno hladnokrvnost, pogum in zvestobo domovini, ter sta si zato zaslužili spoštovanje, hvaležnost in občudovanje vseh Francozov.

Nemški gradbeni diktator

Berlin, 17. dec. o. Maršal Göring je imenoval znanega nemškega graditelja avtomobilskih cest in glavnega zaupnika pri graditvi utrdb na zapadu, dr. Todta, za tehničnega diktatorja nemških gradenj. To imenovanje je bilo izvršeno ob proslavi dogradnje 3.000 km avtomobilskih cest. Tako bo združena vsa gradbena delavnost v Nemčiji pod vodstvom ene same osebe.

Književno čiščenje v Italiji

Rim, 17. dec. a. (Stefani) Komisija za odobritev knjig je proučila na svoji zadnji seji, ki ji je predsedoval minister za kulturo Alfieri, prvo skupino zgodovinskih političnih in književnih del, ki jih bodo po mnenju italijanske akademije in instituta za fašistično kulturo ter zveze svobodnih poklicev vzeli iz prometa. Na podlagi sklepa te komisije bo izdelan seznam vseh knjig, ki niso pisane v fašističnem duhu in ki pomenijo izdajstvo idej, ki jih brani fašizem.

Nov ruski poslanik v Sofiji

Sofija, 17. dec. a. Po vesteh iz Moskve bo za novega sovjetskega poslanika v Sofiji imenovan Aleksej Tolstoj, nekdanji slavne ruskega pisatelja Leva Tolstoja.

Volitve na Slovaškem

Danes so volitve za prvi avtonomni slovaški pokrajinski parlament

Praga, 17. dec. h. Jutri bodo na Slovaškem volitve narodnih poslancev za prvi avtonomni slovaški pokrajinski parlament. Na vsakih 20.000 glasov pride po en poslanec, vendar pa slovaški parlament ne sme imeti več kakor 60 poslancev. Volilna agitacija je bila zelo živahna in je organizirana docela po nemškem vzorcu. Volilci ne bodo glasovali za posamezne liste ali kandidate, marveč bodo morali odgovoriti samo na vprašanje: ali hočete sodelovati pri obnovi svobodne in neodvisne Slovaške? To vprašanje je natisnjeno na čelu edine kandidatne liste, ki jo je postavila slovaška ljudska stranka. Na tej listi sta tudi dva Nemca. Oni volilec, ki bo na postavljeno vprašanje odgovoril pritrdilno, bo moral oddati glasovnico s celotno listo v volilno žaro, oni volilec pa, ki bo glasoval proti, bo moral glasovnico pretrgati na dvoje in jo nato vreči v žaro. Novi slovaški parlament se bo sestel sredi januarja. Najprvo bo moral potrditi sedanjo vlado in odobriti vse ukrepe, ki jih je vlada do sedaj izdala. Nato bo parlament določil bodoče politične smernice ter izdelal načrt slovaške ustave, nakar bodo prihodnje leto izvršene nove volitve, pri katerih se bo glasovalo o ustavi avtonomne Slovaške.

Naloge češkoslovaškega narodnega sveta

Praga, 17. dec. AA. (CTK). Predsednik republike Hacha je sprejel odposlanstvo češkoslovaškega narodnega sveta, ki mu predseduje predsednik senata Soukup. Predsednik je v svojem govoru podčrtal, da bo naloga narodnega sveta skrbeti za Čehoslovaško, ki so prišli pod tuje vlade, in ohranitev njihove narodne kulture. Narodni svet bo moral tudi paziti na položaj Čehov na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji.

Uradni jezik

Praga, 17. dec. h. Danes je bil objavljen zakon o avtonomiji Podkarpatske Rusije, ki je stopil v današnji dan v veljavo. Na podlagi tega zakona je podkarpatska vlada danes proglasila ukrajinski jezik za državni jezik v Podkarpatski Rusiji. V občejanju z oblastmi se mora uporabljati samo ukrajinsčina. Tudi v vseh šolah se bo odslej poučevala izključno le ukrajinsčina.

Napad madžarskih teroristov v Podkarpatski Rusiji

Čuž, 17. dec. h. Po daljšem odmoru je včeraj prišlo zopet do novega napada madžarskih teroristov. V bližini Seviljuša je skupina teroristov prekorajila mejo in napadla obmejno stražo. Teroristi so vrgli več ročnih granat in obstreljevali obmejne stražnike s streljalcami. V spopadu sta bila dva terorista ujeta, ostali pa so se umaknili nazaj preko meje. Pri zaščitanju sta ujeta terorista izpovedala, da je bilo pred kratkim ustanovljeno v Munkačevu posebno taborišče, v katerem se veščajo teroristi pod vodstvom aktivnih madžarskih oficirjev.

Praga, 17. dec. AA. Havas: Listi poročajo, da prideta Andrej Brodij in Fenčik, bivši minister v vladi Podkarpatske Rusije, v kratkem pred sodišče zaradi veleizdaje. Fenčik je zdaj poslanec v madžarskem parlamentu v Budimpešti, zato ga bodo sodili v odsotnosti.

Sestanek dr. Hache z Moscickim

Budimpešta, 17. dec. w. Po vesteh iz Bratislave poročajo listi, da bo med božičnimi počitnicami prišlo do sestanka med prezidentom češkoslovaške republike dr. Hacho in predsednikom poljske republike Moscickim. Predsednik poljske republike bo prebil božične praznike v tješinskem okrožju. Na meji naj bi pri tej priliki prišlo do sestanka med obema državnima predsednikoma.

Poljski korak v Pragi

Varšava, 17. dec. AA. (Stefani). Odpravniki poslov poljskega poslanstva v Pragi je izročil češkoslovaškemu ministru Chvalkovskemu spomenico, v kateri poljska vlada opozarja čsl. vlado na položaj, ki ga je ustvarila delavnost gotovih organizacij na čsl. ozemlju. Poljski opozarjajo na posledice, ki bi zaradi takšnega delovanja mogle nastati v medsebojnih odnosih med Poljsko in Češkoslovaško. Politični krogi v Varšavi mislijo, da se ta korak poljske vlade v Pragi nanaša na podporo, ki jo izkazuje češkoslovaška narodnim manjšinam na poljskem, posebno Ukrajincem.

Namen Cianovega obiska v Budimpešti

Italija ne želi novih konfliktov v Srednji Evropi in bo nasvetovala Madžarski, naj se sporazume z vsemi sosedi

Rim, 17. dec. a. Zunanji minister grof Ciano bo odpotoval v Budimpešto jutri. Na Madžarskem bo ostal tri dni. Listi prinašajo z velikimi črkami program Cianovega obiska. Grof Ciano se bo udeležil z regentom Horthyem in drugimi odličniki lova v Gödöllöju in Mezehegyesu. V Budimpešti se bo sestal s predsednikom vlade Imredyem in drugimi odgovornimi državniki. Položil bo tudi venec na grob Neznanega junaka in se udeležil svečanosti, na kateri mu bodo člani italijanske kolonije izrazili svojo zvestobo Italiji, nato pa manifestaciji italijansko-madžarskega prijateljstva. Mesto bo okrašeno z zastavami in znak hvaležnosti do fašistovske Italije in italijanskega državnika, ki je igral veliko vlogo pri dunajski arbitraži.

Pariz, 17. dec. o. Francoski diplomatski krogi pripisujejo obisku italijanskega zunanjega ministra Ciana v Budimpešti velik pomen, in sicer:

1. Zaradi nadaljnega razvoja madžarsko-italijanskih gospodarskih odnosov ter menijo, da bodo gospodarske zveze med Rimom in Budimpešto postale še ožje.

2. Zaradi pričakovanja, da bo italijanska vlada bržkone nasvetovala Madžarski, naj izstopi iz Društva narodov.

3. Zaradi Podkarpatske Rusije, ker domnevajo, da bo Italija svetovala Madžarski naj pristane na nemško stališče in se odpo-ve skupni meji s Poljsko.

4. Zaradi razmerja med Madžarsko in njenimi sosedi, zlasti Rumunijo. Jugoslovija in Poljsko Italija želi da bi Madžarska uspešno uredila vse zadeve z njimi, zlasti manjšinski vprašanje. Kar se tiče madžarsko-poljskih odnosov, se Ciano zanje posebno zanima, ker meni, da bo ukrajinsko vprašanje priložnost za odločilno fazo. V zvezi s tem se je zvedelo, da se bodo še te dni zbrali v Berlinu ukrajinski in mednarodnega stališča ni nobene alzacjskega problema. V kolikor so zahteve v oriktivnih kratkih nujnejše kakor drugod, je to posledica neodvisnosti po zahtevi katere sta se Alzacija in Lorena 50 let borili proti tuji tiraniji Chautemps je dodal, da vlada nazivno spremlja tujo roparstvo in teh krajev. Če bi kdo kršil duha svobode, ki je obenem duh Francije, ali pa nedotakljivost narodnega ozemlja, bo pravica v nso strogostjo zadela krivce Chautemps je vso izrazil tople simpatije vsega naroda alzacjske in lorenskega prebivalstva, ki je bilo pri nedavni mobilizaciji posebno izpostavljeno nevarnosti. V tem težkem položaju, je dodal Chautemps, »Alzacija in Lorena pokazali posebno hladnokrvnost, pogum in zvestobo domovini, ter sta si zato zaslužili spoštovanje, hvaležnost in občudovanje vseh Francozov.

Grof Csaky v Berlin

Berlin, 17. dec. h. Uradno poročajo, da bo madžarski zunanji minister grof Csaky v začetku januarja uradno obiskal Berlin, kjer bo ostal tri dni. Pri tej priliki bodo razpravljali o vseh preostlih mednarodnih vprašanjih. Ker bo pred tem obiskal Budimpešto italijanski zunanji minister, ki prispe v madžarsko prestolnico v ponedeljek, pripisujejo berlinski razgovorom madžarskega zunanjega ministra veliko važnost.

Mussolini na Sardiniji

Njegov jutrišnji govor pričakujejo z velikim zanimanjem zaradi napetosti med Italijo in Francijo

Rim, 17. dec. a. Več ministrov in visokih funkcionarjev je popoldne odpotovalo v Civitavecchio, kjer se bodo vkrcali v odlopljalo na Sardinijo ko slavnostni otvoritvi nove naselbine Carbonije. Naselbino bo slavnostno posvetil Mussolini sam. Poročilo o slovesnosti bodo prenašale vse italijanske radijske postaje jutri ob 20.

London, 17. dec. o. Jutrišnji Mussolinijev govor pri otvoritvi nove rudarske naselbine Carbonije na Sardiniji se ne pričakuje z velikim zanimanjem samo v Italiji, temveč tudi v inozemstvu, ker menijo, da bo Mussolini ob tej priliki govoril tudi o italijansko-francoskih odnosih. Rimski poročevalci »Daily Expressa« domneva, da bo Mussolini predvsem poudaril italijanske zahteve po popolni avtonomiji Italijanov v Tunisu in da bo razen tega zahteval, naj Francija odstopi Italiji kordon skozi Francosko Somalijo od Džibutija do meje Abesinije z železnico, ki veže Džibuti z Adis Abebo. Nadalje naj bi poudaril v svojem govoru zahtevo po radikalni prenosni uprave Sueškega prekopu, ki naj bi se postavil pod neposredno mednarodno nadzorstvo. Razen tega naj bi se zagotovilo Italiji sodelovanje v Sueški

družbi. Nasprotno meni rimski dopisnik »Timesa«, da bodo komaj v drugi polovici januarja neposredno po sestanku Chamberlaina in Mussolinija v Rimu formulirane italijanske zahteve proti Franciji in da jih Mussolini v svojem jutrišnjem govoru še ne bo preciziral.

Prvi polet novega ameriškega zrakoplova

New York, 17. dec. a. Novi ameriški zrakoplov brez jeklenega ogrodja je odletel na prvi polet iz Acrona (Ohio) v Lakehurst. Zrakoplov je dolg 69 m. Poleta se udeležuje 7 članov posadke.

Amerika ne prodaja Nemčiji velija

Berlin, 17. dec. a. Zedinjene države so do končno odklonile dobavo helija za polnitev nemških zrakoplovov. V nemških krogih p. ujejo, da je Nemčija zahtevala od Zedinjenih držav naj ji vrnejo 200 jeklenih steklenic, ki jih je poslala v Ameriko za dobavo helija. Tako je ta zadeva likvidirana.

Ovire za najetje čsl. posojila v Angliji

Angleži žele, da bi se denar uporabil samo za gospodarske svrhe, ne pa za javna dela strateškega značaja

London, 17. dec. h. »Financial Times« poročajo, da so bila pogajanja s Češkoslovaško zaradi nameravanega posojila prekinjena, da pa se bodo nadaljevala po novem letu. Pogajanja so naletela na velike težave, ker sta postavili Anglija in Francija gotove politične pogoje. London in Pariz sta voljna nuditi Pragi finančno podporo za obnovo češkoslovaškega gospodarstva, zahtevata pa, da se uporabi to posojilo zgolj v gospodarske svrhe, nikakor pa ne za javna dela take vrste, ki imajo več ali manj strateški značaj in ki bi bila prej ali slej v korist Nemčije. Ker so se sprito takih pogojev pojavile skoraj nepremagljive ovire, je verjetno, da

bo ostalo samo pri onih 10 milijonov funtov, ki so bili Češkoslovaški že odobreni in od katerih je 6 milijonov funtov že prejela.

V angleških vladnih in finančnih krogih se vedno bolj nagibajo k temu, da odklonijo Češkoslovaški ostalih svoječasnih obljubljenih 20 milijonov. Za že izplačanih 6 milijonov funtov bodo določeni zelo ugodni pogoji in izredno nizka obrestna mera, še preostale 4 milijone funtov k že odobrenim 10 milijonom pa bo Anglija najbrže poklonila Češkoslovaški. Enako namerava tudi Francija črtati večji del posojila v višini 700 milijonov frankov, ki ga je dala Češkoslovaški v začetku leta 1937.

Izselitev židov iz Nemčije

Anglija in Amerika bosta sprejeli okrog 700.000 židovskih beguncev — Ozadje Schachtove misije v Londonu

London, 17. dec. br. Po tridnevem bivanju v Londonu je predsednik nemške državne banke dr. Schacht danes dopolne odpotoval nazaj v Berlin. Novinarjem je odklonil vsako izjavo, pač pa jim je zagotavljal, da je bil njegov obisk docela zasebnega značaja. Reuterjevemu uradniku so danes v nemških krogih izjavili, da je bil edini namen Schachtovega obiska v Londonu, da pride dr. Schacht v stik z britanskimi državniki. Njegova naloga ni bila voditi pogajanja o kakem konkretnem vprašanju. V zvezi s tem zavračajo vse glasove, da je bil dr. Schacht predlagal britanskim državnikom načrt o finansiranju izseljevanja židov iz Nemčije. Drugi dobro poučeni krogi pa zatrjujejo, da so njegova pogajanja z anglemi gospodarstveniki potekala ugodno v tem smislu, da bo Nemčija lahko povečala svoj izvoz v Anglijo. Obenem so uspešno potekala tudi pogajanja o načrtnem izseljevanju židov iz Nemčije. Tem pogajanjem je prisostvoval tudi ravnatelj židovskega odbora konferenca v Evieniu Rublee. V londonskih političnih krogih pa menijo nasprotno, da dr. Schacht s svojimi prizadevanji v Londonu ni uspel, pri čemer opozarjajo na mnenje nekaterih gospodarskih krogov, ki trdijo, da bo morala izbruhniti nemško-angleška gospodarska vojna.

London, 17. dec. o. V zvezi z načrtom o izseljevanju židov iz Nemčije se je v teku pogajanj dr. Schacht v Londonu pokazalo, da razpolagata Anglija in Amerika že z gotovim načrtom za izselitev židov. Obstoji možnost, da se židje naselijo v angleškem imperiju, kjer nazadnje v večini dominirajo v kolonijah, razen v Kanadi, številno prebivalstva. Smatrajo, da bi mogli v raznih delih sveta naseliti

700.000 nemških židovskih emigrantov. V zadnjih treh letih je zapustilo Nemčijo okrog 200.000 židov, v zadnjem času pa zapušta Nemčijo vsak dan približno 300 do 400 židov. Največja težava je v tem, ker ne smejo vzeti s seboj svojega imetja. Neki inozemski dobrotniki je dal za pomoč židovskim izseljencem na razpolago milijon nizozemskih goldinarjev, pa tudi v drugih državah zbirajo prispevke za preganjane žide. Anglija je pripravljena dati židom na razpolago svoja področja, če se bodo v glavnem bavili s kmetijstvom. Na področju angleškega imperija se bo naselilo okrog 300.000 židov, ostali pa v Zedinjenih državah. Nemčija je baje pripravljena od leta 1939 dalje olajšati židom izseljevanje skozi tri leta. Tudi nekatere južno-ameriške države bodo sprejele nemške židovske izseljence. Glede na to pričakujejo, da bo v prihodnjih letih zapustilo Nemčijo okrog pol milijona židov.

Nemški demanti o misiji kapetana Wiedemanna

London, 17. dec. AA. (Havas). Tukajšnji nemški diplomatski krogi izjavljajo, da so brez podlage vesti, da misli kmalu priti v London kapitan Wiedemann, da bi se z angleškimi državniki pogajal o kolonialnih vprašanjih. Poudarjajo, da Wiedemannov prihod mogoče ni izključen, vendar pa nemška vlada trenutno ne misli načrtovati kolonialnega vprašanja.

Potres v Turčiji

Ankara, 17. dec. a. Včeraj so čutili potres v Ankari, Šekiru, Kaiseriju, Jozgatu in Sivaku. Potres ni povzročil ne žrtve ne škode.

Chamberlain odločnejši

V ospredju njegovih razgovorov v Rimu bo tudi razmerje med Francijo in Italijo

London, 17. dec. br. Angleški tisk se obširno bavi s skorajšnjim obiskom predsednika Chamberlaina v Rimu ter naglašja, da ne bo važen samo za nadaljnji razvoj odnošajev med Anglijo in Italijo, marveč morda še bolj za razvoj odnošajev med Italijo in Francijo. »Times« pišejo, da bo Chamberlain pri tej priliki načel tudi vprašanje Tunisa in razolmači Mussolini, da Anglija ne more podpirati italijanskih zahtev ter da bi smatrala nadaljnje italijanske aspiracije na francosko posest za neprijateljski čin.

»Manchester Guardian« pravi, da Italija ne misli opustiti nobenega vprašanja, ki se je tiče. Obisk min. predsednika Chamberlaina ji bo dal priložnost, da nekaj dobrih rezultatov, ki bi Italija samo dobila, velika Britanija pa izgubila. Zato nekateri britanski opazovalci, med njimi tudi takšni, ki se strinjajo s Chamberlainovo zunanjo politiko, mislijo, da se prav lahko zgodi, da rimskega sestanka sploh ne bo. Kakor poroča »United Press«, se opazijo znaki za izpremembo Chamberlainove po-

litike, za kar navajajo v angleških političnih krogih kot potrdilo naslednjih pet točk:

1. Chamberlainov govor na banketu tujih novinarjev.
2. Chamberlainovo izjavo, da presega francosko-angleško prijateljstvo pismene dogovore.
3. Chamberlainovo izjavo v spodnji zbornici, da bi smatrala Anglija vsak politični prekršitev statusa quo na Sredozemskem morju kot vznemirjanje.
4. Ustanovitev borbenega fonda 85 milijonov funtov za podpiranje angleškega izvoza proti nemški konkurenci.
5. Chamberlainovo izjavo, da morajo nemški državljani, ki bi hoteli začeti vojno proti Angliji, upoštevati njena velika finančna sredstva.

Angleško letalsko oporišče na Ceylonu

London, 17. dec. o. Anglija gradi novo letalsko oporišče na otoku Ceylonu. Novo letalsko oporišče je na pol poti med Singapurom in Adenskim zalivom ter bo služilo za strateške namene obrambe britanskega Imperija.

Pred novo preosnovno angleške vlade

London, 17. dec. br. Dnevnik »Star« doznava, da namerava ministrski predsednik Chamberlain proti koncu januarja izvesti novo preosnovo svoje vlade. Izstopili naj bi najmanj trije člani sedanje vlade: lord kancelar Maugham, minister za koordinacijo narodne obrambe sir Thomas Inskip in poljedelski minister Morrison. Lord Maugham namerava baje sam odstopiti, funkcija sir Thomasa Inskipa kot ministra za vzporeditev narodne obrambe pa je postala iz več razlogov nepotrebna, odkar je bil sir Anderson imenovan za letalskega ministra in ustanovljen poseben odbor poslovnih osebnosti, ki ima v primeru potrebe izvesti mobilizacijo angleške industrije. Za sir Inskipa in poljedelskega ministra bi se v skladu s temi načrti za preosnovo vlade našli drugi mesti. Končno ni izključeno, da bo izpadel iz vlade lord Winterton kot svojačasna pomožna moč bivšega letalskega ministra lorda Swintona. Z imenovanjem novega letalskega ministra Andersona je tudi njegova funkcija postala brezpredmetna.

novan za letalskega ministra in ustanovljen poseben odbor poslovnih osebnosti, ki ima v primeru potrebe izvesti mobilizacijo angleške industrije. Za sir Inskipa in poljedelskega ministra bi se v skladu s temi načrti za preosnovo vlade našli drugi mesti. Končno ni izključeno, da bo izpadel iz vlade lord Winterton kot svojačasna pomožna moč bivšega letalskega ministra lorda Swintona. Z imenovanjem novega letalskega ministra Andersona je tudi njegova funkcija postala brezpredmetna.

Veliki knez Vladimir odklanja odcepitev Ukrajine od Rusije

Pariz, 17. dec. o. Veliki knez Vladimir bo bržkone jutri proglašen za carja vseh Rusov. V Parizu so se pristali do zaključka, da je sedaj ugoden trenutek, v katerem lahko veliki knez Vladimir povzdigne svoj glas in zahteva, naj se zanj določi prestol Romanovcev. Veliki knez Vladimir se bo obrnil na vse Ruse v emigraciji. Jutri popoldne bo v okviru svečanosti izvršeno tudi začasno maziljenje velikega kneza Vladimirja za carja vseh Rusov.

Veliki knez Vladimir je smiselno izjavil poročevalcu Morasa: Odločno moram demantirati politični značaj, ki ga podtika mojemu obisku v Parizu in mojemu odhodu v Nemčijo. Nisem imel in ne bom imel sestankov v Parizu. Tudi ne mislim imeti v Nemčiji političnih razgovorov in za to tudi nisem od nikogar pooblaščen.

Veliki knez je dodal, da je bil slovesnosti, ki so jo v nedeljo priredili v Parizu njemu na čast, edini namen izkazati čast spominu njegovega očeta. Sicer so pa to manifestacije pripravljali že pred dvema mesecema. Kako mi morejo podtikati, je nadaljeval veliki knez, da sprejemem ukrajinski prestol? Takšno govorico je dokazuje popolno nepoznavanje zgodovine carske Rusije. Ukrajina ni bila nikdar odtrgana od ostale Rusije, narobe, bila je njena zibelka. Ukrajina je sestavni del ruskega ozemlja, prav tako kakor je Alžacija sestavni del Francije.

Ob koncu je veliki knez dejal, da se v ponedeljek odpelje v Nemčijo za božične praznike. Prebil jih bo pri svoji starejši sestri princesi Leiningenovi v Morbachu, nato poide k svoji drugi sestri princesi Hohenzollernski v Berlin.

Obisk Kjuševanova v Ankari

Sofija, 17. dec. a. Iz poučenega vira se je zvedelo, da misli predsednik vlade Kjuševanov obiskati Ankaro. To bi se zgodilo proti koncu decembra ali pa v začetku prihodnjega leta. Obisk bi bil v prvi vrsti uljudnostnega značaja, ker se je lani predsednik turške vlade Dželal Bajar na poti iz Beograda v Turčijo ustavil za nekaj časa v Sofiji. Za obiska Kjuševanova v Ankari bi utegnili priti do podaljšanja nevtralnostnega in arbitražnega pakta iz l. 1933 za nadaljnjih pet let. Ta pakt bo potekel meseca marca prihodnjega leta. Bolgarski obisk v Ankari bi utegnil biti tudi izraz želje, da se udrži zveze med obema državama in da se Bolgarija približa Turčiji.

Aretacije komunistov v Parizu

Pariz, 17. dec. br. Pariška policija je aretirala 50 komunistov v trenutku, ko so se zbrali k tajnemu posvetu v neki osamljeni hiši v okolici Pariza. Pri tej priliki je policija zaplenila mnogo dokumentov, iz katerih je razvidno, da so francoski komunisti dobili iz Moskve navodilo, naj s stavkami pripravljajo boljševiško revolucijo v Franciji. Preiskava se še nadaljuje in napovedujejo še nadaljnje aretacije.

Kennedy se ne bo vrnil v London

London, 17. dec. w. Listi poročajo, da se ameriški poslanik Kennedy, ki je pred par dnevi odpotoval v Ameriko, najbrže ne bo več vrnil v London.

Razkroj komunistične stranke v Grčiji

Atene, 17. dec. a. Listi poročajo o novem porazu, ki ga je prizadela policija komunizmu. Organi javne varnosti so večeraj aretirali 46 ljudi in odkrili tipografske naprave, s katerimi so razmnoževali letake in brošure ter jih nato skrivaj širili med ljudstvom.

Razen komunističnega voditelja Manuleasa, ki je pred nekaj dnevi javno obsodil komunizem, so še znani voditelji Sklavains, Basiakos, in Gabrilides objavili izjavo, v kateri obsojajo komunizem in objublajo, da bodo podpirali nacionalni režim. Kakor trdijo listi, je komunistična stranka v popolnem razkroju.

Prepoved »Journala de Moscou« v Franciji

Pariz, 17. dec. AA. Notranji minister je prepovedal uvažanje in širjenje sovjetskega tednika v francosčini »Journal de Moscou«. V tem listu je sovjetska vlada zadnje čase vršila srdito kampanjo proti predsedniku francoske vlade Daladieru in francoski zunanji politiki.

Beležke

Novi predsednik švice

Kakor smo že poročali, je bil za predsednika švicarskega zveznega sveta in s tem za državnega poglavarja švice za leto 1939 izvoljen dosedanjí zvezni svetnik Filip Etter. Star še ni polnih 47 let, pa velja za švicarsko konservativno in umerjeno demokracijo še za zelo mladega moža. Po poklicu je odvetnik, doma pa je iz kantona Zug, kjer je bil rojen 21. decembra 1891 kot sin kmečkega posestnika. Kot zvezni svetnik, kar odgovarja funkciji ministra v drugih državah, je upravljal od leta 1934 notranji in prosvetni resor. V švicarski milici zavzema čin majorja. Za državnega predsednika je bil izvoljen soglasno po sporazumu med vsemimi strankami; letos je podpredsednik zveznega sveta, kakor se imenuje švicarska vlada.

Zahteva po razpustu francoske komunistične stranke

Dolga vrsta francoskih listov, ne glede na politično orientacijo, je objavila apel komiteja za prepoved Francije. Apel opozarja na nevarnost komunističnega razdelnega dela, ki ogroža francosko nacijo, ter končno zahteva, naj se temu naredi odločen konec. Apel pravi med drugim:

»Osemnajst evropskih narodov je že razglašalo svoje komunistične stranke. Tudi Francija mora iz svoje narodne skupnosti izločiti vse frakcije, ki so jih tuji stvorili na naših tleh. Najprej je treba to storiti s komunistično stranko, ki je med temi tujiimi frakcijami najmočnejša, najbolj aktivna in najbolj nevarna. Njen razpust in njeno prepoved nujno zahteva obnova države. Parlament mora vzeti to vprašanje v pretr, vlada pa nemudoma storiti dolžnost, ki ji jo nalaga interes državne samoobrambe.«

Senzacionalna sodba francoskega sodišča

Kakor poročajo francoski listi, je vzbudila senzacionalno pozornost sodba apelacijskega sodišča v Douaiu. Pri znanem strajku konec novembra so delavci zasedli tudi veliko pivovarno v Lilleu in onemogočili vsako delo. Pivovarna je nato tožila mesto Lille za odškodnino 82.000 frankov, češ da so ji delavci z zasedbo tovarne povzročili tako škodo. Pivovarna se je postavila na stališče, da imata po zakonih mesto in država skrbeti za red in da zato tudi odgovarjata za škodo, ako te svoje dolžnosti ne izvršita. Prvo sodišče je tožbo odklonilo, apelacijsko sodišče pa ji je ugodilo. Stvar bo sedaj prišla še pred najvišje sodišče. Vsa javnost s napetostjo pričakuje, kako se bo ono izreklo o tej načelno važni stvari.

Nemško zborovanje v Bratislavi

V zvezi z današnjimi volitvami v slovaški deželni zbor je bilo v četrtek v Bratislavi veliko zborovanje slovaških Nemcev. Udeležilo se ga je okrog 10.000 ljudi, vodilo pa ga je državni tajnik za nemške manjšine v slovaški vladi inž. Karmasin. V svojem govoru je poudarjal, da so se Nemci štiri leta borili skupno s Slovaki »proti boljševiškemu Beneševemu sistemu v Pragi«. To sodelovanje hočejo nadaljevati tudi v bodočnosti in bodo v nedeljo glasovali za vladne kandidate. Ako pa se bo izkazalo, da ta pot ni pravilna, potem si bodo znali karpatski Nemci na drug način učinkovito zagotoviti svoje pravice.

Verska pripadnost Ukrajincev na Poljskem

Ukrajinci na Poljskem se ločijo od katoliških Poljakov tudi po veri. Okoli pet milijonov Ukrajincev na južnem Poljskem ne pripada niti rimsko-katoliški niti pravoslavni cerkvi, temveč uniatski cerkvi, kakršna se je razvila zlasti na meji med katoliškim in pravoslavnim prebivalstvom. V Galiciji je sicer tudi nekaj reformistov in luterancev, toda ogromna večina poljskih Ukrajincev pripada uniatski cerkvi, in sicer že od leta 1596 dalje, ko so se odcepili od pravoslavne cerkve in priznali papeža za vrhovnega verskega poglavarja. Obdržali pa so staroslavnsko bogoslužje do danes. Ukrajinci izven nekdanje Galicije so po ogromni večini pravoslavni in se zato še bolj ločijo od Poljakov kakor oni v Galiciji.

Značaj portugalskega režima

V »Neue Zürcher Zeitung« objavlja njen libzonski dopisnik naslednjo oznako portugalskega režima: »Nova Portugalska je avtoritarna, ne pa totalitarna država. V Portugalskem parlamentu

Rumunsko veleposlanništvo v Beogradu

Beograd, 17. dec. p. Kralj Karol je podpisal ukaz, s katerim se rumunsko poslanništvo v Grčiji, Turčiji in Jugoslaviji s 1. januarjem pretvori v veleposlanništvo. Po sklepu zadnjega zasedanja stalnega sveta Balkanske zveze bodo vse njene članice pretvorile svoja poslanstva v posameznih državah Balkanske zveze v veleposlanstva.

Kašljate li zaradi prehlajenja?

PUHLMANN-OV ČAJ

vam odpravi draženje na kašelj, razkrajja sluz in pomiri kašelj.

Dobiva se v vseh lekarnah. Originalni zavitek od 125 g din 87.— Ogl. reg. š. br. 1503-1508

Parlamentarni nadzorni odbor v ČSR

V neposredni zvezi s pooblastilnim zakonom, ki ga je češkoslovaški parlament izglasoval Beranovi vladi, je sprememba parlamentarnega varčevalnega in nadzornega odbora v stalni parlamentarni organ. Ustanovitev takega organa je svoje dni priporočal že pokojni Svehla kot nekakšno zakonito nadomestilo za parlament v primeru potrebe avtoritativnejšega kurza v notranji politiki in razpusta ali odgoditve parlamenta in senata. Stalni varčevalni in nadzorni odbor bo sestavljen iz devet članov, izmed katerih morata biti dva Slovaki in en Ukrajinec. Dve tretjini članov tega odbora (6) voli parlament, eno tretjino (3) pa senat. Varčevalni in nadzorni

odbor lahko izvršuje svoje naloge brez predhodne vladne odobritve, njegove funkcije pa prenehajo šele dva meseca po novih volitvah, ko lahko izvoli nov odbor že novo izvoljeni parlament. Vse seje tega odbora so tajne. V primeru, da bi kateri izmed članov prelomil to obvezo, izgubi takoj svoj mandat in odboru. Pristojnost odbora za varčevanje in nadzorstvo, ki je v načelu nekaj finančni nadzorni organ nad ukrepi vlade, obsega nadzorstvo nad državno upravo in državnim gospodarstvom, pa tudi nad državnimi fondy, podpornimi ustanovami in zavarovalnicami, s čimer je še posebej poudarjena njegova funkcija nadzorstva nad varčevanjem.

Tekma v ligi

Hašk in Slavija (V) brez gola

Varaždinci so na zagrebških tleh odnesli državnemu prvaku dragoceno točko

Zagreb, 17. decembra. Zaradi mednarodne tekme z moštvom Ferencvárosa iz Budimpešte, ki jo bo jutri Hašk igral na svojem igrišču, je JNS dovolil, da lahko za jutri določeno ligaško tekmo z varaždinsko Slavijo po sporazumu z nasprotnikom odigra že danes.

Tekma je bila na zmazjenih tleh pokritih z debelimi ploškami ledu in snega, za obe moštvi zelo težka. Zaradi nesigurnih tal je bila prav za prav vsaka regularna igra nemogoča. Tudi temperatura (minus 7 stopinj) za igranje ni bila baš najprijetnejša. Hašk je nasprotnika podcenjeval, kar se mu je slednjič maščevalo tako, da mu je moral prepustiti točko Slavija, se je pokazala kot borbeno moštvo z ostrim startom. Proti koncu igre so domači vidno pritisnili, da bi izsilili rezultat, toda Varaždinci so se umaknili v obrambo ter jim je uspelo ohraniti igro neodločeno brez gola. Tekma v ostalem ni bila na veliki volitvi.

Mraz prihaja

Berlin, 17. dec. br. Val mraza je zajel danes že vso Nemčijo. V Berlinu je bilo davi zabeleženih 12, v Königsbergu pa je 18 stopenj pod ničlo. Ves dan so pihali mrzli, severni vetrovi in je temperatura proti večeru še bolj padla ter je dosegla pri 20 stopnjah najnižje stanje. Vremen-ske napovedi napovedujejo za jutri še nadaljnji padec temperature. Tako hudega mraza v Nemčiji že dolgo ni bilo.

Varšava, 17. dec. a. Hladni val nad Poljsko še ni popustil. Danes je bilo v okolici Vilna 28 stopenj pod ničlo.

mentu sicer ni več strank po demokratskem receptu, vendar pa je z njim načelo narodnega zastopstva še vedno ohranjeno. Res pa je, da pristojnosti med parlamentom in vlado niso še povsem jasno določene, kajti poleg zakonodajnih aktov parlamenta so mogoče tudi neposredne ministrske odločitve v obliki dekretov, a z močjo in s pomenom zakona. Bodoča nositeljica državne misli, ki naj omogoči vsem slojem naroda udeležbo pri državnih poslih, bo nova »korporacijska zbornica«, ki bo ustanovljena poleg parlamenta. Kot vzor za njo bodo veljali nekdanji čehi. Vsekakor se sme reči, da je novi politični eksperiment na Portugalskem izmed vseh ki so nastali iz kaosa povojnega časa. Se najbližji demokratičen osnovan vladanja.

Demokracija ameriške vojne mornarice

Ameriška vlada in poveljstvo ameriške mornarice proučujeta načrte za novo vojno ladjo, ki bi imela 45.000 ton in bi bila tako največja vojna ladja na svetu. Dolga bi bila 216 m, oborožena pa z 12 topovi kalibra 40,5 cm, poleg tega pa seveda tudi s primernim številom manjših topov. Veljala bi okrog 100 milijonov dolarjev, kar znaša v našem denarju okrog 5 milijard dinarjev. Odločitev o tem, ali se bo ta pomorski orjak gradil ali ne, bo padla v začetku prihodnjega leta.

Ruždi Aras poslanik v Londonu

Pariz, 17. dec. p. »Petit Parisien« poroča iz Londona, da bo dosedanjí turški poslanik Okjar meseca januarja zapustil svoje mesto. Njegov naslednik bo postal Ruždi Aras, ki je bil 13 let zunanji minister Turčije.

Povišanje železniških tarif v Italiji

Rim, 17. dec. h. Uprava italijanskih državnih železnic bo s 1. januarjem povišala vse železniške tarife za 20 odstotkov. To izredno povišanje utemeljuje s povečanimi izdatki za modernizacijo in izpopolnitev železniškega omrežja.

Tečaj za smučarske tekmovalke na Pokljuki

Beograd, 17. decembra. AA. Ministrstvo za telesno vzgojo priredi za pospeševanje smučarskega sporta od 11. do 30. januarja 1939 na Pokljuki pri Bledu tečaj za smučarske tekmovalke. V tečaj pride največje kandidatke na predlog jugoslovenskega zimsko-sportnega saveza. Kandidatke morajo obvladati smučarsko tehniko in imeti popolno smučarsko opremo. Z 10 din kolkovane prošnje je poslati ministrstvu za telesno vzgojo preko JZSS najpoznejše do 5. januarja 1939. Tečajnice dobe od ministrstva stanovanje, hrano in povrnitev potnih stroškov za polovico voznino 3. razr. brzega vlaka od kraja, kjer prebivajo, pa do postaje Lesce-Bled in nazaj. Za vožnjo veljajo ugodnosti za tujsko-prometne kraje na podlagi legitimacije K 13, ki se ima kupiti na odhodni postaji.

Vremenska napoved

Zemunska: Huden mraz po vsej državi. Pretežno jasno v zapadni polovici. Postopna zjasnitev na severu in severovzhodu. Drugod bo prevladovala oblačnost s snegom.

Zagrebška: Vedro in zelo hladno. Dunajska: Pretežno jasno, huden mraz, podnevi okrog 10 do 15 stopenj pod ničlo, severni vetrovi.

Velika božična prodaja

v novi šifrinadstropni trgovski palači, po še nepoznanih nizkih cenah.

Sternecki

Price tags visible: 40, 470, 670, 45, 96, 70, 29, 400, 30, 290, 80, 70, 16.

Priradoslovni instituti naše univerze dobe še letos lastno streho

Ljubljana, 17. decembra. Ljubljanska univerza ima mnogo svojih institutov v neprimernih prostorih. O potrebi nekatereh institutov se je doslej v časopisju in tudi drugače že precej razpravljalo, potrebe priradoslovnih institutov, ki so zaradi pretesnih in neprimernih prostorov v glavnem univerzitetnem poslopiju v največji stiski, pa so naši javnosti le malo znane. Kako težko je znanstveno delo naših priradoslovcev v obstoječih razmerah, bi se mogel razumeti vsak, kdor bi videl, da so botanični, geografski, geološko-paleontološki, meteorološki in zoološki instituti pri svojem delu v veliki meri navezani na temne, mrzle in zastavljene hodnike.

Slika sedanje mizerije

Letos se v gradbenem programu na vrsti priradoslovni instituti. O potrebi nekatereh institutov se je doslej v časopisju in tudi drugače že precej razpravljalo, potrebe priradoslovnih institutov, ki so zaradi pretesnih in neprimernih prostorov v glavnem univerzitetnem poslopiju v največji stiski, pa so naši javnosti le malo znane. Kako težko je znanstveno delo naših priradoslovcev v obstoječih razmerah, bi se mogel razumeti vsak, kdor bi videl, da so botanični, geografski, geološko-paleontološki, meteorološki in zoološki instituti pri svojem delu v veliki meri navezani na temne, mrzle in zastavljene hodnike.

Botanični institut na primer nima za mikroskopske vaje na razpolago drugega prostora kakor tesen in slabo osvetljen hodnik, ki ima kamnita tla in ki ga v zimskem času ni mogoče segreti. Zdruga pa se pokaže predvsem v tem, da služijo ti hodniki obnem za prehod osebno univerze in strankam. Poleg tega naj še omenimo, da prostori zaradi številne v popoldanskih urah, ko se večinoma vrše vaje, sploh niso kurjeni. Naš botanični institut

se ponaša z obseznim in dragocnim herbarijem. Uporabljati pa ga ni mogoče tako, kakor bi bilo treba, ker je nameščen v sobi, ki je obnem delavnica dveh asistentov in sluge. Pri tem niti ne omenjamo, da nima nobenega prostora, ki bi bil količnik prikladen za znanstveno delo v drugih panogah botanike razen sistematike in geobotanike.

Zadrega nad zadrego

Zoološki institut si je moral na svojem hodniku postaviti majhno lopo iz desk za svojo knjižnico, ki je drugje zaradi skrajnega pomanjkanja prostora ni mogoče imeti. Na istem hodniku so poleg knjižnice nameščeni številni akvariji in terariji, obenem pa služi še za skladišče posod, zabojev in druge opretilje. Ker so na drugi strani hodnika postavljene še omare z različnimi preparati, kemikalijami, v alkoholu konserviranimi živalmi itd., je hodnik komaj še prehod. Kadar se udeležuje zooloških vaj večje število dijakov, jih je treba zaradi pretesnega prostora razdeliti v dve skupini. Tako se morajo za začetne semestre vršiti dvojne vaje. Vaje za višje semestre pa sploh odpadejo, ker so ostali prostori, ki bi prišli v poštev, vedno zasedeni. Razumljivo je, da so s tem slušatelji pri svojem študiju znatno prikrajšani za možnost temeljiterega in poglobljenega znanja.

Kako velika je zadrega za prostor tudi v geološkem institutu, nam dokazuje med drugim temnica, ki je prirejena na temnem prostoru med dvojnimi vrati. V zbirki so omare že tako polne raznega materiala, kamenin in fosilov, da se mora nov došli material enostavno magacinirati. Umevno je, da je za študijske namene zato zaenkrat popolnoma neuporaben.

Prav tako stiska vlada v geografskem institutu, kjer so prostori s kartami, knjigami itd. prenatrpani in celo hodnik tako založen da ga za namestitve potrebnih novih knjižnih omar ne morejo več uporabiti. Meteorološki institut ima eno samo sobo, v kateri mora delati kar 5 ljudi, poleg tega so pa v njej spravljani vsi meteorološki instituti, arhiv, knjižnica in drugo.

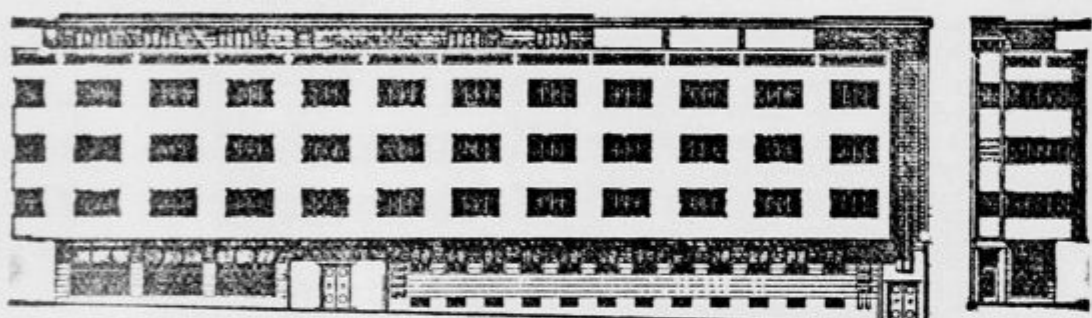
Ker je resno znanstveno delo v takih prostorih hudo oteženo in bo v kratkem postalo že kar onemogočeno, je zadnji čas, da se uredi zamisel postavitev novega poslopja, ki bo skupno za vse omenjene institute. Vprava zato so v gradbenem programu univerze letos kot prvi na vrsti priradoslovni instituti.

Načrt nove zgradbe

H koncu je treba še posebno poudariti dejstvo, da so se priradoslovne vede v zadnjem desetletju v silni meri razvile in razmahale, da navedeni instituti predvsem tudi zato nujno potrebujejo popolnoma nove, modernim razmeram in potrebam ustrezajoče prostore. V izpraznjene prostore pa pridejo drugi univerzitetni zavodi, ki so deloma tudi nameščeni po nezdruhlivih in mrzlih hodnikih.

Glede na vse to so se že sestali šefi posrednih priradoslovnih institutov pod predsedstvom dekana filozofske fakultete in ob sodelovanju tehničnega strokovnjaka kr. banske uprave določili program za novo zgradbo in razporeditev prostorov v njej. Na pripravljala dela kakor tudi tehnični elaborati z načrti vred bodo dokončani prihodnji teden. Dela so poverjena g. ing. arh. Glanzu, tehničnemu višjemu pristavu kr. banske uprave, in bomo o njih še poročali.

Nova palača „Drave“ v Mariboru

Maribor, 17. decembra

V Mariboru se je pred 4 leti ustanovila na iniciativu nekaterih mariborskih gospodarstvenikov in uglednih osebnosti zavarovalna zadruga »Drava«, ki si je znala v kratkem času zagotoviti ugled in zaupanje prebivalstva. Zadruga si je v teku par let in pod spretnim vodstvom ravnatelja J. Majerja pridobila velik krog klijente in kadez zadrugnikov, katerih število znaša že nad 6000. Zadruga, ki je zrasla iz malih početkov v tako močeno organizacijo, pa je letos poskrbela, da dobi na še mesto novo reprezentativno palačo, ki bo krasila Aleksandrovo cesto in Sodno ulico, najpomembnejši kraj v Mariboru. Mogočna stavba, ki jo zida stavbna tvrdka Jelenec & Šnajmer, je dograjena že do prvega nadstropja, že sedaj se vidi učinkovite konture nove palače, ki bo trdnostropna in zgrajena v tako zvanem skeletnem slogu, kakor je na primer zgrajena palača g. Valjaka in trgovca g. Jakoba Laha v Jurčičevi ulici. Nova reprezentativna palača zavarovalne zadruge »Drave« bo služila prvenstveno za odvetniške in druge pisarne, v drugem in tretjem nadstropju pa bodo lepo in moderno urejena stanovanja. Celotni gradbeni stroški bodo znašali 1.600.000 dinarjev in bo stavba meseca junija ali julija 1939 izročena svojemu namenu. S to krasno stavbo pa je »Drava« na najprimernejši način investirala svoje premijske rezerve, ki so tako najvarneje naložene.

O delovanju »Drave« same je tudi pred občni zbor, ki je bil v sredo 14. t. m. pri Orliu. Za zborovanje je bilo v naši javnosti precejšnje zanimanje, zlasti ker so se z gotovostjo razširile povsem neutemeljene in neresnične vesti o prozornim namenom zadruge škodovati. Zborovanje je otvoril in vodil poslovodni podpredsednik g. Rudolf Golouh, ki je v daljših izjavah podal izčrpno poročilo zadruge »Drave«. Da je poslovanje »Drave« povsem v skladu z zakonskim predpisom, je pričelo tudi obširno revizijsko poročilo glavnega zadrugnega nadzornika g. Kolbierja iz Ljubljane. Poročilo so navzoči zadrugarji vzeli z velikim odobravanjem na manjše. Iz poslovnega poročila g. Golouha je bilo razvidno, da znašajo premij-

ske rezerve preko poldruhi milijon, in da je zadruga popolnoma likvidna. Članstvo iz dneva v dan stalno narašča in je v vseh kategorijah doseglo čedno število 6100. Zadruga je svoje delovanje raztegnila tudi na dunavsko banovino in je z fuzijo z nekim penzijskim zavodom v Subotici prišla v posest preko milijon din vredne palače v Subotici, ki tudi tvori čvrsto rezervo.

Na dnevnem redu občnega zbora so bile tudi nadomestne volitve v odbor in je

Tudi pozimi rasto dobre gobe Treba jih je samo poznati in poiskati

Odkar so izostale na trgu zadnje jesenske gobe (čmose, kolobarnice ali sivke) je splošno mnenje, da do spomladi, ko pridejo na trg smrčki in hrčki (mavrohi), sploh ni več užitnih gob v svežem stanju. Toda imamo nekaj vrst prav dobrih gob, ki uspevajo tudi v zimskih mesecih, posebno ako je pozna jesen tako mila in vlažna, kakor letoša.

Školjkar ali grudnovka (pleurotus ostreatus, Austernpilz, Muschelpilz, Drehling) je

zelo lepa pojava na štorih in starejših deblih raznih listnatih dreves (bukov, gaber, hrast, brest, lipa, breza, oreh in drugo sadno drevo). Mnogošči polovčarskih klobukov v obliki školjke se grmadi po panju ali debelu liki opeka na strehi, da doseže njihova gmota do 3 kg teže. Klobuki so olivno črne ali olivno rjave barve, v mladosti na znotraj zavijani, dorasli pa raztegnjeni in vdolbeni. Beli lističi segajo globoko po koccu navzdol, ki je tudi bel in prav kratek. Po nekod na Dolenjskem, posebno okrog Trebelnega, poznajo to gobo pod imenom »grudnovka« že davno ter jo nabirajo za domačo uporabo, ker je prav okusna in izdatna. Starejšo gobo je treba zasekljati ali pa posušiti in potem zmleti, ker so precej trde in težko prebavljive. Trdi so pripravne za vlaganje v kis ali v solnico. Rasejo od oktobra do marca.

Golobji školjkar (pleurotus columbinus, Taubenblauer Drehling) je po obliki prejšnji prav alična, samo da so klobuki sivomodre, pozneje rumenkaste, na starost pa rjave barve. Okus in vonj sta prijetna. Tudi ta goba rase od oktobra do marca, toda le na borovih in smrekovih debelih in panjih. Istotako dobra in izdatna goba.

Vrbov školjkar (pleurotus salignus, Weiden-Drehling): klobuk je voden, začnelo sive ali rumeno rjave barve. Včasih se dobe tudi posamezne gobe, tudi tam, kjer so v skupinah, so ne grmadijo druga nad dru-

go, temveč stoji s kocenj vred vodonavno od debela. Rase istočasno kakor prejšnji vrstnici, toda večinoma le na vrhah in topolih, redkokdaj na brezi ali jelši. Prav okusna goba.

Zimska Morovka (collybia velutipes, Winterpilz): kakor že ime pove, raste ta štorovka tudi pozimi, ako je zima mila in vlažna, tja do marca. Prenese mraz do 4° ter je tudi smrzla izpod snega prav okusna. Klobuki so razne barve: zarjavelo rumeni, oranžni in tudi medeno rumene barve. Sredina klobukov je navadno temnejša, čestokrat kostanjevo rjave barve. V vlažnem vremenu so gobice zelo lepilne. Lističi so najprej beli, pozneje rumenkasti. Kocen je zgornj rumenkaste, spodaj pa temne barve, žametno kosmičast. To štorovko dobimo pogosto na štorih listnatih dreves, napade pa tudi zdravo dreve, posebno vrbe in je torej škodljiva. Prav okusna goba, dokler so lističi še belorumeni, toda brez kocenov. Ker so nekatere štorovke neuporabne, posebno škodljive, posebno žveploglavke, je treba paziti na znake užiten zimske štorovke. Klobuki morajo biti lepiljivi, lističi belorumeni, kocen spodaj žametno kosmičast. Ta previdnost pa velja le za nabiralec jeseni, ker pozimi žveploglavke ali sploh ni več, ali pa so že segnite.

Postani in ostani član
Vodnikove družbe!

Ali je res potrebna »Slovenska Sibirija«?

Naj mi moj prijatelj Badjura ne zamere, če si dovolim spregovoriti nekaj besed o predlogu, da se eden najlepših delov naše domovine, okolica Kranjske gore, prekrsti v »Slovensko Sibirijo«. Sodim, da v različnih glavah beseda Sibirija vzbuja jako različne misli. Za mene je vsaj Sibirija beseda, ki izkiva v prvi vrsti neprijetno in nesimpatično misel. Ko mi je oko padlo na naslov onega podlistka v »Jutru«, sem menil v prvem trenutku, da gre za kako slovensko koncentracijsko taborišče.

Mislil pač pri besedi Sibiriji najprej na milijone Rusov in Poljakov, ki so kot izgnanci umirali v onih stepah in pragozdovih. Spominjam se one, za slovanstvo tako žalostne epizode, kako je bil boljševikom izročen nesrečni general Kolčak. Dalje vidim v duhu, če slišim besedo Sibirijo, one

Brez težav

deluje Darmol k temu prijetnosti pri uporabi: nobena kuhanja čevlji, ki jih potirajo kroglic in ne grnkih soli. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z neprijetnimi kusenimi preparati, temveč uredite svojo prebavo z dobrim odvajalnim sredstvom.

tundra, kjer je zemlja v globokini vse leto zamrznjena in so samo po leti na površini otaja ter nastanejo močvirne luže in blato, potem zopet pomislim na tajgo, one neprodne pragozdove z močvirji, kjer se poleti zležejo mil komarjev, ki onemogočajo ljudem bivanje, spominam se na južno-sibirsko puste stepe in pa posčne pušče. Take predobe vzbujajo pri meni Sibirijo. Da je tam pozimi huda mraz, mi prihaja pri besedi Sibiriji šele v zadnji vrsti na um. Saj mraz in sneg je pozimi tudi drugje: na Švedskem in Norveškem, v severni in srednji Rusiji, na Islandu, v Kanadi in drugod. Sibirija je pa vendar pretežno ravnina — seveda so tam tudi gorovja, ali v glavnem je brezkraina ravan.

Zato mislim, da bi ne bilo umestno, da dobi oni naš divni gorski kraj ime dežele, s katero nima prav nič skupnega in ki razen tega vzbuja toliko neugodnih in žalostnih spominov. Kaj bi ne mogli reči: Kranjskogorski kot? Ali pa bi glede na to, da imamo Savo Bohinjko in Savo Dolinko in da govorimo o Bohinjskem kotu, rekli bi onemu kraju: Dolinski kot? Boris Zarnik.

Ugodno stanje naše divjadi Zlasti stalež srnjadi se je izboljšal

Radovičica, 17. decembra

V tekočem letu opažamo lovci, da so se pričela naša lovišča izboljševati. Povsod nahajamo več divjadi. Vzrok ni le ta, da je bilo v tekočem letu ustreljeno manj

divjadi kakor prejšnja leta, marveč je posebno srnjad, odkar je ne preganjajo več tako neusmiljeno, postala veliko bolj zaupljiva. Dočim se je prejšnja leta, preganjano od peov in ljudi, skrivalo še tisto, kar je ostalo, se je zdaj, ko je v gozdovih in na poljih večji mir, jela divjad spet bolj brezskrbno gibati, kar je seveda v največji veselje vsem, ki so morda večji prijatelji prirode kakor lovci.

Največ je pa pripomoglo, da je zdaj za vsa naša lovišča določen stalež, koliko se sme v teku ene letne lovske dobe upleniti v lovišču. Niso se vsi lovci zavedali svoje dolžnosti do divjadi in stvarstva, niso vsi priznavali, da so občinska lovišča last občin, da jih imajo le v zakupu in da smejo ustreliti le primeren dorastek, v splošnem pa morajo v zakup vzeta lovišča vrniti taka, kakršna so bili prevzeli. V splošnem je višina odstrela določena precej primerno, posebno pri srnjadi. Le to bo treba še upoštevati, da v nekatera lovišča prihaja srnjad le v hudih zimskih časih, ko ji drugod primanjkuje hrane. Ker streljanje divjadi ob tako žalostnih pogojih ni lovsko in tudi ne človeško (posebno preganjanje gladne, hrano proseče srnjadi s psi), bo treba pri določitvi odstrela s nekaj sprememb. S časom, ko bodo naši lovci še bolj vzgojeni, pa bo treba preiti tudi k odstrelu mladih, za plemo neprimernih srn in k odstrelu slabšega mladiča, ako ima srna po dva. Zato bo

odstrel smel biti izvršen le s kroglo in ne srnjem, ko se divjad v mnogih primerih zastrel. Odstrel srn (in če bo dovoljen tudi odstrel mladičev), naj bi izvajali v prvi vrsti lovski dijakovi, ki morajo najbolje poznati stalež divjadi. Pri odstrelu gamsov, vsaj pri današnjem ugodnem staležu, ne bi prav nič škodovalo, če bi se v nekaterih loviških odstrel nekoliko zvišal. Žal, da se pri gamsih in posebno pri srnjadi ne more pri današnjih lovskih razmerah zaupati večji odstrel bolehnih in slabotnih komadov. A to bi znatno izboljšalo konstitucijo divjadi, ki je v zadnjih letih zelo oslabela.

Za divjad je bilo letošnje leto sploh ugodno. Dočim je v pretekli zimi podleglo mnogo srnjakov, pomlad ni bila huda. Poleti divjad ni izpostavljena posebnim nevarnostim, razen boleznim in za zalegi nosnega obada, ki pa po raziskavanju in mnenju inozemskih lovskih strokovnjakov ni posebno nevaren. Srnjad sicer zelo trpi, ko jo v nosu in grlu zajedajo črvi, jih pa navadno izkašlja in tako polagoma spet okreva, le nekaj odstotkov je pogine. Najhujši sovražniki — poleg lovcev bradircjev, ki streljajo srnjad s srnjem — pa so razni črevni, želodčni in pljučni črvički. Ti so v stanju uničiti cele revirje. Omenjenih boleznih letos pri nas ni bilo.

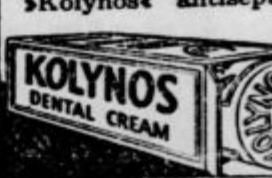
Prav ugodna za srnjad je bila letošnja jesen. Suho, toplo vreme in zadostna hrana, to je ohranilo našo najlepšo gozdno divjad zdravo in dobro pripravljeno za zimo. Ker ni bilo snega, je srnjad do zadnjega ostala v poletnih prebivališčih in se šele zdaj pomika v nižje lege, kjer je v veliko večji nevarnosti pred lovci, kakor

v višinah. V kopnem pa je tudi težje loviti (posebno slabim lovcom) kakor v debelih snegu, ko se srnjad le težko giblje. V snegu jo je lahko zaslediti, kar zelo olajšuje lov. Prav zaradi teh okoliščin so letošnje jesen postrelili v primeri z drugimi leti malo srn. Je pa tudi vedno več lovcev, ki se oklepa modernih lovskih orodij: lovcev ne sme biti uničevalce, marveč reditelji in zaščitniki prirodnih redkosti.

Hva'a bogu se je tudi pri gamsih izkazalo, da so imeli prav tisti, ki niso naselili razširjevalcem vesti o gamsovih garjah. Ko je bilo dokazano, da je nekaj gamsov poginilo za raznimi, gamsom ne posebno nevarnimi boleznimi, je bilo tudi že konec garji. Bolj kakor med gamsi in srnami so nalezljive bolezni razširjene

ZOBJE BLESTE KOT BISERI! NJEMU ZAHVALJUJO SE

»Kolyos« odstranja z veliko naglico grde, rumene madeže, uničuje klice, ki povzročajo razkrajanje in napravi zobe bele in lepe. — Poskusite »Kolyos« antiseptično zobno pasto.

Povečajte sijaj svojega smel-laja s »Kolyosom«. Varčujte — kupite velike tubol

Gospodarstvo

Državni zavod za pospeševanje industrije in obrti pri ministru za trgovino in industrijo priredil je v Beogradu 1. januarja 1939. novo vrsto brezplačnih štirimesečnih tečajev, namenjenih strokovni izpopolnitvi naših mladih mojstrov in obrtniških pomočnikov. Ti tečaji bodo: 1. štirimesečni brezplačen tečaj za strojnike pri parnih strojih in kurjače parnih kotlov; 2. štirimesečni brezplačen tečaj za letalske mehanike o konstrukciji letal; 3. štirimesečni brezplačen osnovni tečaj za ljudi, ki imajo opravka pri motorjih vseh vrst; 4. štirimesečni brezplačen slikarsko-barbarski tečaj; 5. štirimesečni brezplačen mojstroski tečaj o pismenosti, računanju, knjigovodstvu, korespondenci in obrtniški zakonodaji, in 6. brezplačni krojaški tečaj za žensko obleko. Tečaji se bodo vršili v poslopju šole cara Uroša v Lici kralja Miljutina vsak dan od 19. do 21. le v sobotah in nedeljah od 8. do 12. Vpisovanje tečajnikov je vsak delavnik razen v sobotah od 18.30 do 20. in ob nedeljah od 8. do 12. na isti šoli do vstetega 10. januarja.

Produkcija celuloze v Drvaru. Iz Beograda poročajo: Konjunktura za lesno celulozo na svetovnem tržišču je bila v vsem letu 1937. in v prvi polovici letošnjega leta zelo velika in mnoge velike države so si priskrbele značilne zaloge te važne sirovine, ki služi za produkcijo brezdimnega smodnika in ostalih eksplozivov. Tako je bila že leta 1937. v naprej prodana vsa produkcija celuloze na švedskem in v Finski do konca leta 1938. Posledica tega je bila med drugim znatno pomanjkanje papirja za časopise in spričo tega podražanje časopisov v mnogih državah. Po zadnjih kritičnih dogodkih v Evropi, po katerih je vojna nevarnost občutno popustila, je nastal preobrat tudi v vprašanju celuloze. Nakopičene zaloge so začele pritiskati na tržišče in povpraševanje je oslabelo. Tvorica celuloze v Drvaru je morala ustaviti obrat. Po novih trgovinskih dogovorih med našo državo in posameznimi tujimi državami, v prvi vrsti Italijo, Nemčijo in Francijo, pa je zagotovljen znaten kontingent za razpčeno naše celuloze, kar bo povojno vplivalo na produkcijo v Drvaru. V kratkem bo instalirana v Drvaru tudi moderna belilnica celuloze.

Za obvezance davka na rente. Davčni oddelek finančnega ministarstva je poslal davkarjem nalog, da morajo na podlagi člena 5. zakona o neposrednih davkih povzeti s splošnim (javnim) pozivom obvezance davka na rente, ki se odmerja na podlagi davčnih prijav za leto 1939., v času od 1. do 31. januarja. Predučitev davčnih prijav se mora končati do 15. marca 1. 1939. Ta dan se mora davčni razpored poslati finančnim ravateljstvom v pregled in odobritev. Finančna ravateljstva morajo pregled brezpogojno izvršiti v osmih dneh in nato razpored takoj poslati davkarjem v nadaljnjo delo.

Za izvoz zaklane perotnine v Anglijo ni omejitve. Londonsko poslanstvo je obvestilo kmetijsko ministarstvo, da ni došlo še nobenih omejitev izvoza zaklane perotnine iz Jugoslavije na Anglesko.

Uvoz kunccev in drugih glodalcev iz Češke. Kmetijsko ministarstvo je izdalo odlok o ukinitvi splošne prepovedi uvoza živih in mrtvih kunccev in zajcev in drugih domačih in divjih glodalcev, njihovih svežih delov in njihovih izdelkov ter nepredelane kože s Češkega in Moravskega. Za uvoz in prevoz živine in njenih delov s Češkega je potrebno, da so te pošiljke opremljene s potrdilom pristojnih državnih ali od države za to pooblaščenih veterinarjev, da ta živina ali njeni deli izvirajo iz krajev, kjer v času odpreme in 40 dni poprej ni bilo bolezni med zajci, kunci in drugimi domačimi ali divjimi glodalci ter divjo perutnino, bolezni, ki jo lahko nalezajo domače živali ali pa ljudi.

Prekinjena trgovinska pogajanja med Švicco in Belgijo. Od 1. t. m. dalje so se vršila v Bruslju trgovinska pogajanja med Belgijo in Švicco. Ker pa se delegaciji obeh držav nista mogli zediniti glede dolge vrste raznih vprašanj, so se pogajanja ustavila. Nadaljevala se bodo najbrž februarja, in sicer na novi osnovi.

Nemci bi želeli izkoristiti nafto v naši državi. Iz Beograda poročajo: Neka nemška skupina skuša doseči možnost raziskavanja in izkoriščanja ležišč nafte v naši državi. Za to skupino so podjetja, ki izkoriščajo nafto v Nemčiji, kakor tudi industrije sintetičnega bencina. Zastopniki te skupine so že stopili v stike s družbo »Panonija« d. d., ki ima raziskovalno ozemlje v Medmurju. Glavni delničar »Panonije« je Rade Pašić. — Kakor smo pred kratkim poročali, imamo v Jugoslaviji delniško družbo za raziskavanje ležišč nafte, za katero je ameriški kapital. Omenjena družba je sklenila z državo nekako začasno pogodbo, ki potrebuje samo še odobritve ministrskega sveta. Ležišča nafte v naši državi morajo torej biti obilna, ker je tuje zanimanje tako veliko.

Dvig cen v Bolgariji. Indeks bolgarskih izvoznih produktov (osnova 100 iz leta 1926) je dosegel v septembru 105,7 nasproti 82,1 v istem mesecu preteklega leta. Indeks uvoženega blaga je začel od junija ponovno naraščati in je dosegel v septembru 79,2 točke nasproti 58,4 v istem času lanskega leta. Kakor se vidi, so cene izvoznih produktov poskočile za 25%, medtem ko so se uvozni produkti pocenili za 10%. Notranje cene industrijskih produktov kažejo porast, kar je pripomoglo, da so cene na drobno in na debelo v državi poskočile.

Polžaj v ruski industriji nafte. Po najnovejših ruskih uradnih podatkih je letošnja ruska industrija nafte znatno napredovala v primeri z letom 1937. V preteklem letu je produktivni načrt dosegel samo 92,6%, v drugem trimesečju letošnjega leta je 101,5 in v avgustu celo 105,3%. Kolčina predelane nafte v ruskih rafinerijah znaša v letošnjem letu 28,5 milijona ton nasproti 5,7 milijona ton v letu 1937.

Večja draginja v Italiji. Tendence naraščanja cen, ki se je začela že v oktobru, se je nadaljevala tudi v novembru. Dvigline so se cene na debelo in na drobno. Indeks cen na debelo (osnova 100 iz leta 1928) se je povečal od 96,9 na 97,2, a indeks cen na drobno od 95,1 na 96,5.

Na vsakega Američana pridejo 303 dolarji državnega dolga. Ameriški državni dolgovni so dosegli vsoto 39.400 milijon

nov dolarjev. To je največja vsota, ki je bila doslej zabeležena v analizi ameriških državnih dolgov. Na vsakega ameriškega državljanca po tem računu pridejo 303 dolarji.

Stanje Osekoslovaške narodne banke. Poročilo za prvi teden v decembru izkazuje zmanjšanje obkroga bankovcev za 130 milijonov na 6739 milijonov Kč. Obveznosti po zirovni računih so se povečale za 135 milijonov na 541 milijonov Kč. Zlata rezerva je izkazana z 2358 milijoni, a stanje deviz in valut s 1300 milijoni Kč.

Vloge pri hranilnicah so narasle v novembru za 9,5 milijona. Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so narasle vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah v novembru za 9.428.450 din na 1.069.009.919 din. Vloge na knjižice so narasle za 7,9 milijona na 626 milijonov din, vloge v tekočem računu pa za 1,5 milijona na 443 milijonov. Vloge na knjižice so narasle pri 7, vloge v tekočem računu pri 9, skupne vloge pa pri 7 hranilnicah, število vlagateljev na knjižice pri 6, v tekočem računu pri 6 in skupno število vlagateljev pri 5 hranilnicah. Vseh vlagateljev je bilo 131.618. Vlagatelji so torej že vrnilli večji del od 54,3 milijona din, katere so bili dvignili iz hranilnic v septembru. Od 30. septembra do 30. novembra so narasle vloge za 33,5 milijona in je stanje 30. novembra le še za 20 milijonov nižje kakor 30. septembra. To povečanje vlog je najboljši dokaz, kako hitro se vrača zaupanje v hranilnice in v denarne zavode.

Guverner Narodne banke odpušča v Pariz. Po vesti iz Beograda odpušča guverner Narodne banke g. dr. Radosavljević v Pariz, kjer bo ostal nekaj dni. Vest pravi, da je njegovo potovanje čisto informativnega značaja.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice, r. z. n. z. v Ljubljani. Občni zbor 4. jan. ob 9. dopold. v lastni sejni dvorani. Dalmatinova 1. Dnevni red običajen. Razpravljalo se bo tudi o izpremembi pravil.

Vinski sejem v Ivanjkevcih. Vinarska zadruga v Ivanjkevcih priredi 14. vinski sejem in razstavo 10. januarja v dvorani pri kolodvoru. Vina je prijavilo do 3. januarja. Letošnja vina se prav dobro razvijajo in so izredno harmonična razen od zelo rano branega grozdja. Cene so ugodne. Ivanjkovci so v sredi ormoško-ljutomerskega okoliša. Na sejmu bo vsakemu interesentu dana prilika za kritje potrebe v ljutomerskih vinih, mešanah ali sortiranih.

Vinska razstava in sejem v Ormožu. Za vinsko razstavo in sejem, ki bo 20. t. m. v Ormožu, je prijavljenih 167 vzorcev vin, po večini iz ormoško-ljutomerskega vinarskega okoliša. Ta vina so znana po svoji odlični kakovosti. Kolčina razstavljenega vina bo okrog 7000 hl. Trgovci in gostilničarji se bo nudila na tej razstavi najlepša prilika, seznaniti se s kakovostjo letošnjega vinskega pridelka in si izbrati to, kar njegovi potrebi in okusu najbolj ustreza. K obilnemu posetu vabi prireditelj Kletarsko društvo, r. z. z. v Ormožu.

Spet sleparija s ponarejanjem denarja

Oškodovan je neki posestnik iz Drage nad Ložem

Ljubljana, 17. decembra. Čeprav so imeli naši listi v zadnjem času neštotekrat žalostno priliko, da poročajo o sleparijah, ki so jih na račun lahkovernega kmečkega ljudstva zagrešili razni pohajci in pustolovci s tem, da so preveč zaupljive ljudi po vaseh zapletali v lažno ponarejanje denarja, te vrste kriminala še zmerom nad običajno mero cvete.

Pred dnevi je prišel v Drago nad Ložem takšen neznan rokomah in naprosil posestnika Valentina Troha za prenočišče. Gospodar ga je povabil v hišo in mu postregel z večerjo. Po jedi se je med gostom in domačimi razvil živahen pomenek, ki je kmalu izpričal, da je popotnik izredno bister, vraga sposoben mož. Troha mu je med drugim zaupal, da ima na posestvu 150.000 din dolga in da ne ve, kako bi se dokopal do denarja. Tedaj se je tujec razživel. Zaupal je gospodarja na uho, da ga zna delati sam. Pripovedoval je, da ima neke pri Logatcu spravljen film, na podlagi katerega

Mrzli sibirski val je tu!

Ljubljana, 17. decembra. Pozdrav — daljni pozdrav sibirskih step je čez noč planil k nam. V nepregledne tajge, pragozdove Sibirije pritisne ledeni hlad z visokega severa ob tečaju že zgodaj. Kmalu po sončnem povratku, na kraju septembra, prikaša tjakaj zima, s sporočilom, da bo poslej osem mesecev držala eldorado ruske rudne in industrijske bodočnosti v šahu.

Sibirija je najhujših zim navajena. Kaj to de preprostim plemenom in priseljencem iz evropske Rusije, če se bradatim muškom nabero na konicah ledene svečel? Sibirijcem je piskanje silovite burje, ki žene ob 30 do 45 stopinjah Celzija pod ničlo v ledene iglice razbičani sneg, igrača Umaknejo se v jurto ali sneženo kočjo, ob kolčkah povojnem vremenu pa vprežejo pred sani pse ali jelene in hajd z njimi čez snežne poljane in zaledenele reke na bogati lov divjadi. Topla kožušina greje sibirsko mladež in za badnjak ji ni treba božičnih drevesc z barvanimi svečkami. Narava sama poskrbi, da se sklanjajo veje iglavcev pod težo v nizkem soncu ali mesečini leskajočih se ledenih kapnikov.

Takšna je tedaj domovina sibirskega mrzlega vala, ki vltva zapadnjakom vsako zimo, kadar se hoče polgati z njimi, tolikšen strah v mozeg. Nad debelo snežno odejo se nabira vso dolgo zimno ledeni hlad in sili navzven, zdaj v evropsko, zdaj v notranjeazijsko smer. Manj ko Azijati smo seveda njegovega pozdrava veselili Evropanci, ki smo že po svojem toplem Zalivskem toku razvajeni mehkužci. Zato se pred vsakim sibirskim mrazom, ki se spusti v zapadno smer, tako hitro oglašajo brzojavke po listih, da bi spoštovani čitatelji ne bili preveč presenečeni.

Pet tisoč kilometrov meri dolga pot iz Sibirije do naših gor, pa vendar kako naglo pripleše daljni gost k nam! Predvčeršnjim smo čitali, da je njegova čelna stran

— Preložitve naroka. V konkurni zadevi stavbe trdnice inž. Tornaga, družbe s o. z. v Ljubljani, se naknadno ugotovljeni narok, določen na 15. t. m. preloži na 26. januarja ob 11 v sobi 134, na okrognem sodišču v Ljubljani.

— Odpravljeni so konkurzi o Jonkeju Francu, industriju v Oplotnici (ker ni več upnikov kakor eden), o Rojniku Konradu in Jelki, trgovcih v Ločah, (ker je bila razdeljena vsa masa) in o Strasserju Arminu, odvetniku v Lendavi.

— Potrjena je poravnava v konkurni zadevi o zapuščini po rajni Pečarjevi Franciski, trgovki in posestnici v Črnučah. Na poravnalnem naroku 24. novembra je bila namreč izglasovana poravnava.

Borze

Na ljubljanski borzi je dosegel devizni promet v minilem tednu 15.04 milijona din nasproti 8.43, 6.60, 8.77 in 7.84 milijona din v zadnjih starih tednih. Nemški klijirski čeki, ki so bili vse mesec stabilizirani na tečaju 14.30, so se včeraj dvignili na 14.35. Samo v Beogradu je bilo oddanih preko 200.000 mark. Ta skok je v zvezi s precejšnjim povpraševanjem po markah s strani uvoznikov blaga iz Nemčije, ki imajo večja plačila za konec decembra. Angleški funt je bil enako kakor prejšnji teden zabeležen na vseh treh borzah nespremenjeno z 238.

Na domačih efektivnih tržiščih je bila vojna škoda v začetku tedna nasproti prejšnjemu tednu četrstajša, proti koncu tedna pa je nekoliko popustila. V Beogradu se je trgvala včeraj do 466.50.

DEVIZE

Curtis, Beograd 10, Paris 11.6250, London 20.6425, New York 44.225, Bruselj 74.45 Milan 23.27, Amsterdam 240.30, Berlin 177.30, Stockholm 106.35, Oslo 103.75, København 92.15, Praga 15.10, Varšava 83.25, Budimpešta 87.50, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago (17. t. m.). Začetni tečaji: pšenica: za dec. 69.50, za maj 63.25, za julij 66; turščica: za dec. 49.25, za maj 51.8750, za julij 52.6250.

+ Budimpeštanska terminska borza (17. t. m.). Tendence stalna promet slab. Rž: za marec 14.90 — 14.92. Turščica: za maj 15.01 — 15.03.

SVINJAS

+ Liverpool (17. t. m.). Tendence mirna. Zališčni tečaji: za dec 4.77 (prejšnji dan 4.77), za februar 4.74 (4.74), za april 4.71 (4.71).

+ New York (16. t. m.). Tendence komaj stalna. Zaključni tečaji: za januar 8.20 (8.24), za marec 8.17 (8.23), za maj 7.98 (8.04).

ZIVINA

+ Svinjski sejem v Marlborn (16. t. m.). Po večmesnem presledku je bil v Marlboru spet svinjski sejem. Pripravljali so 79 svinj, prodanih pa jih je bilo 45. Cene so bile: 3 do 4 mesece starim prascem po 220 do 270, 5 do 7 mesecev 315 do 420, 8 do 10 mesecev 500 do 530, 1 leto 680 do 900 din za rleec. Kilogram žive teže je bil po 6.50 do 8.50 din.

lahko ponareja tisočake, petstotake in stotake, samo s kemikalijami trenutno ni založen s svojo zgovornostjo je Troha pri pravil do tega, da je ta naslednji dan poslal ženo v Čabar, kjer je po tujčevem naročilu nakupila papirja, kemikalij in barv. Ko se je vrnila je sleparski ponarejalec z hiteval od gospodarja bankovce po 1000 500 in 100 din. Nato ga je še pregovoril, da se skupaj odpravita v Logatec k človeku, pri katerem ima spravljen svoj film. V Logatcu pa se je slepar na lepem izgubil Trohi izpred oči. 2. njim so kajpak izginili tudi Trohovi bankovci.

Troha je tujca še nekaj časa iskal po Logatcu in okolici, nato pa se je obupan vrnil domov in slepariju prijavil orožnikom. Kakor je preiskava ugotovila, je isti podjetnik na sličan način ogoljufal še več drugih kmetov po okoliških vaseh. Po opisu ljudi, ki so ž njim imeli opravka, je slepar okrog 40 let star, črno oblečen in na levo nogo šepa.

prekoračila matjuško Volgo, še isto noč je občutno padlo živo srebro v toplotnih na Poljskem in v obdonavskih deželah. Pred mrazom je prsnilo k nam še malce snega, na večer je smolč potegnil mrzel sever po mestu. Mlake so zamrzile, od streh so se nabirale prve ledene svečke in davi je imela Ljubljana 4. maribor in Zagreb 9 stop. C pod ničlo. Nebo se je zjasnilo, sonce je še utegnulo pobrati nekaj snežnih zaplat, v zraku je pa vlekle vse dalj ostro, da so se razvajeni meščani zavijali v plašče, si trli zardele nosove in ušesa. Živo srebro je še po poldnevno ostalo na 3° C pod ničlo, drugače zdrav sibirski znak nam je prinesel vreme, ki bi bilo, z večjo mero pršiča oblagodarilo smučarje s splošno zadovoljstvom.

Tragična smrt v valovih Save

Brežice, 17. decembra. Dan po volitvah je odšel s svojega doma v Črncu pri Brežicah gostilničar Ivan Bahč. Okoli 6. ure zjutraj je bil nenadno razdražen vstal in je kljub prigovarjanjem svoje žene in hčerke za silo oblečen in obut v copate, zasedel kolo in se odpeljal, ne da bi komu od domačih povedal, kam namerava. Prispel je do gostilne Cilke Lukeževe ob Savi. Tu je prislonil kolo k zidu in peš odšel kakih 200 korakov do srede mostu. Tam je slekel joplo, odložil klobuk in sezul copate. Vzpel se je na železno ograjo ter se silovito pogajal v objem valov. Doglede sta sicer opazovala dva mimoidoča, vendar pa sta bila toliko oddaljena, da nista mogla preprečiti nesrečnega početja obupanega gostilničarja. Identiteto samomorilčevega so ugotovili po prislonjenem kolesu ter po jopici, klobuku in copatih.

Trupla doslej kljub skrbnemu iskanju še niso našli, kar je razumljivo, ker je skočil nesrečnež ravno sredi mosta v glavni tok, ki ga je gotovo odnesel daleč s

seboj. Pokojnik je zapustil soso in dvoje nepreskrbljenih otrok. Kakor izhaja s lističa v njegovem jopcu, ga je v obup gnala živčna bolezen, žalost in skrb zaradi težavnih gospodarskih razmer. Že dan pred samomorom si je poskušali končati življenje s tem, da je popil precejšnjo količino lizola.

Fran Jereb

Ljubljana, 17. decembra

Danes ob 12.30 je po kratki, a težki bolezni umrl g. Fran Jereb, šolski upravitelj v poklju, stanujoč za Bežigradom 19.

Pokojnik se je rodil leta 1864, na Prebaganem pri Litiji kot sin premožnega posestnika in organista. Da bi si zagotovil naslednika v poklicu, ga je oče poslal na oglašarsko šolo v Ljubljano, kjer mu je bil profesor pokojni Foerster. Jereb je bil odličen učenec in zato so ga njegovi prijatelji in znanci po končani oglašarski šoli nagovorili, da se je vpisal na državno učiteljsko v Kopr. Po maturi je kot šolski upravitelj služboval v Dolini pri Trstu in par let v Oslu v leti občini. Leta 1922. mu je italijanska oblast zavrnila prošnjo za priznanje italijanskega državljanstva in tako se je moral z vso družino preseliti v Jugoslavijo, kjer je dobil mesto šolskega upravitelja v Rajhenburgu. Leta 1928. je bil upokojen. Vsa leta po upokojitvi je preživel v Ljubljani.

Pokojni Jereb je bil markantna oseba. Ni bil samo odličen šolnik temveč tudi izbran gospodarstvenik. Kot tak je v Istri do svojega odhoda vzorno vodil Posojilnico in Kmetijsko združenje. Mnogo se je udeleževal tudi na glasbenem polju kot organist, zborovodja in skladatelj. Zmerom je bil strogo naprednega mišljenja, stalen čitatelj in naročnik »Jutra«. Zapustil je dva sinova, od katerih je Milan šolski upravitelj v Letušu, Bogdan pa sodnik v Celju.

Uglednega pokojnika bodo v torek ob 7.30 odpeljali iz mrtvašnice sv. Jožefa na Vidovdanski cesti v Rajhenburg, kjer bo ob 10.30 pogreb. Francu Jerebu blag spomin, njegovim iskreno sožalje!

Naše gledališče

D R A M A

Nedelja, 18. ob 15.: Brezov. gaj. Izven. Znižane cene. Ob 20. Žene na Niskavoorju. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 19.: Zaprt.

Torek, 20.: Zaprt.

Sreda, 21.: Brezov. gaj. Red Sreda.

To bo nekaj za našo mladino. Prof. Šest ji bo prav gotovo ustregel z uprizoritvijo zabavne mladinske igre »Pikica in Tonček«. Skoro vse, kar je v naši drami, študira to zanimivo mladinsko igrlico, ki bo

V gostilni in restavraciji Rogaško mineralno vodo!

Ona Vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem Vam bo za to hvaležen.

prav gotovo uspeša tudi pri nas. Povsod drug d je že zdavnaj najprivlačnejša narodna igra. Premiera bo na ščetaovo popoldne.

O P E R A

Nedelja, 18. ob 15.: Roxy. Izven. Znižane cene. Ob 20. Gioconda. Premierski abonma. Gostovanje gđd. Vere Majdičeve.

Ponedeljek, 19.: Zaprt.

Torek, 20.: Jojanta. Gianni Schicchi. B. Sreda, 21.: La Boheme. Gostovanje tenorista Christy Solarija. Izven.

»Gioconda« z go. Vero Majdičevno v naslovni vlogi bo jutri zvečer. Gđd. Majdičeva je odlična naša umetnica ter prav tako v odlični meri usposobljena za velike resne dramatične vloge. Gioconda ji bo dala vso priliko, da pokaže svojo priznano igralsko in pevsko umetnost. V ostalih glavnih vlogah: Kogejeva, španova, Bettetto, Franci in Janko.

Angleška komedija »Brezov. gaj. V glavnih vlogah bodo nastopili: P. Juvanova, Nablocka, Levarjeva, Levar, Daneš, Sever, Jerman, potokar in Presetnik. Režija je Kreftova.

Abrahamova opera »Roxy«. V naslovni vlogi bo nastopila gđd. Barbičeva, strogo, a zabavno ravateljico penzionata bo igrala ga. Poličeva, škota Lipah, v ostalih vlogah: Sanci, Peček, Golovin, Pianecid in drugi. Dirigent: Zebre, režiser: inž. Golovin.

O božičnih praznikih bo gostovala ga. Zlata Gjungenac-Gavella.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 18. ob 15.: Prevara. Znižane cene. Ob 20. Hudicev učenec. Znižane cene. Zadnjič.

Ponedeljek, 19.: Zaprt.

Torek, 20. ob 20.: Akda. A.

Kino-aparati Foto-aparati

najnovejši modeli

v edini specialni fototrgovini

JANKO POGAČNIK,
LJUBLJANA — TYRŠEVA C. 20.

Kupujte božična darila

PRI TVRDKI

GUSTAV BERNHARD

ZALOGA STEKLA IN PORCELANA

MARIBOR — ALEKSANDROVA CESTA šte. 17

Vai zadevni gospodinjstvi in luksuzni predmeti: steklo, porcelan, okvirji itd. — Svinčeni kristali od najcenejše do najfinejše izdelave. Specijalna zaloga »ROSENTHAL« in »MEISSNER« porcelana.

REVMA TIČNE bolečine

odpravijo »NIBOL« tablete in »NIBOL« mast kar se je zelo dobro obneslo tudi pri ishijas in protinu

»NIBOL« tablete se uporabljajo takisto kot dobro sredstvo

soper trganje v udih soper zobe in glavobol pri hripi pri boleznih zaradi prehlada.

»NIBOL« 24 tablet din 20 48 tablet din 34

»NIBOL« MAST DIN 20

»NIBOL« se dobiva v vseh lekarnah. Izdeluje:

Lekarna MR. BAHOVEC LJUBLJANA

Reg. šte. 17816/35

ZAVOD ZA ELEKTROMECHANIKO

LJUBLJANA
CELOVSKA 33

D. PERKON

TEL.
30-78.

PRVO PODJETJE z moderno urejenimi delavnicami za popravila in preizkušnje vseh sistemov (Bosch, Scintilla, Noris, Siemens, Dynastart, Lucas, Delco-Remy itd.)

AUTO-MOTO in AVIJONSKIH ELEKTROSTROJEV in APARATOV.

REZERVNI DELI VED

Božična številka „JUTRA“ bo izšla v soboto zjutraj.

Zaradi praznikov bo tri dni aktualna. Na pomnoženih straneh bo objavljenega mnogo pesterega in zanimivega čtiva. Rekordna naklada prazničnega »Jutra« v zvezi s tridnevno aktualnostjo bo nudila interesom izredno močno publika-cijsko silo po običajnem nepovišanem tarifu.

Ne dvomimo, da se bodo vsa ona naša trgovska pod-jetja, katerih kupčijski uspehi zavise od spoznavanja prednosti blaga, ki ga priporočajo občinstvu v nakup, poslužili te izredne publikacijske sile, ki jim bo dovedla mnogo novih odjemalcev in interesentov, njihovim starim odjemalcem pa bo z oglasi utrdila prepričanje, da kupujejo dobro blago pri dobrem viru.

Prosim vse one naše velecejenjane inserente, ki bodo to publikacijsko silo izkoristili, da nam svoja naročila dostavijo čimprej.

Oglasni oddelek „JUTRA“.

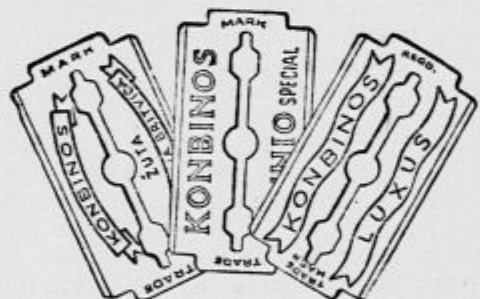
Domače vesti

* Zborovanje viteзов Karadjordjeve svezde. V Oficirskem domu v Beogradu je imelo Zdrženje odlikovancev s Kara-djordjevo zvezdo z meti svojo drugo glavno skupščino. Dvorana je bila polna, a čla-novi združenja je bilo na zborovanju manj kakor lani, zakaj neizprosna smrt posega tudi v vrste največjih vojnih junakov. Zborovanje je otvoril vpokojeni general Milič, ki je naglasil: Ne bom vas spomin-jal na vojne dogodke in prestano trp-ljenje, ker vam je vse to v svežem spom-inu, obujam pa spomin na veliki patrio-tizem in ono veliko požrtvovanje, ki vas je opajalo in vodilo od zmage do zmage. Za častnega člana je bil izbran vojvoda Peter Bojović kot edini še živi vojskovod-ja iz svetovne vojne. Zborovalci so skle-nili, da bo združenje letos vrnilo obisk članom ameriške legije, ki je nedavno po svojih delegatih obiskalo našo državo. Nova uprava je bila izvoljena z trebot in je njen predsednik odvetnik Pavle Jovović. Po skupščini je združenje slavilo svojo krstno slavo.

* Nj. Vel. kralj Peter II. je blagovoli-l prevzeti pokroviteljstvo XIX. mednarod-nega spomladanskega ljubljanskega vele-sejma, ki bo od 3. do 12. junija 1939 in je-senske velesejemske prireditve »Ljub-ljana v jesen«, ki bo od 2. do 11. septem-bra 1939.

* Jubilejna proslava v beograjski vojni bolnišnici. V glavni vojni bolnišnici v Beogradu slavijo danes stoletnico prve vojaške bolnišnice v Srbiji in 30 letnico ob-stoja glavne vojne bolnišnice v Beogradu. Med proslavo bodo odkrili na dvorišču bolnišnice spomenik prvemu organizator-ju vojaške zdravstvene službe v Srbiji, san-itetnemu polkovniku dr. Vladanu Djor-djeviću, bivšemu ministru in predsedni-ku vlade kraljevine Srbije. Spominski plo-šči pa bodo odkrili prvemu šefu notranje-ga oddelka, sanitetnemu generalu dr. Vla-disavljeviću in prvemu šefu kirurškega oddelka sanitetnemu generalu dr. Petro-viću. Imena pokojnih dr. Djordjevića, dr. Vladislavljevića in dr. Petrovića so po-membna za ustanovitev, organizacijo in delovanje zdravstvene službe. naše vojske. Dr. Vladan Djordjević, znan kot državnik, politik, pisatelj in zdravnik, je bil eden izmed prvih organizatorjev naše vojaške zdravstvene službe. Ko je bil dovršil medicinske študije na Dunaju, se je spe-cializiral v kirurgiji, po vrnitvi v Sربي-jo pa ni imel priložnosti za privatno po-klicno udejstvovanje, ker je kmalu postal načelnik vojaške zdravstvene službe in si je na tem mestu pridobil izredne zasluge v vojnih letih 1876. do 1878. in od 1885. do 1886. Kot zdravnik in kulturni javni delav-ec je ustanovil tudi organizacijo Rdečega križa v Srbiji, Srbsko zdravniško društvo ter Prvo beograjsko društvo za gimnasti-ko, iz katerega se je razvilo najstarejše sokolsko društvo v Beogradu. Dr. Djordje-viće je umrl na Dunaju leta 1931.

* Določitev cen za novo turistično se-zono v Dubrovniku. Predstavniki Trgov-ske zbornice in organizacije gostilničarjev so v Dubrovniku razpravljali o maksimi-ranju cen v gostinskih obratih v zvezi z uredbo o klasifikaciji gostinskih obratov, ki so razdeljeni na tri razrede. Za prihod-njo turistično sezono so za vsak razred go-stinskih obratov določene maksimalne ce-ne, ki jih ne bo mogoče znižati.

RUMENE zak. zašč.

KONBINOS
britvice razveseljujejo milijone samobritvev! Nedosegljiva možnost uporabe. Idealno higijenično britje Komad po 1, 2 in 4 dir v vseh strokovnih trgovinah Brezplačno pošljamo vzorec na poizkus. Javite nam točen naslov in poklic.

KONBINOS, Maribor, poštni predal 70.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc Jozefove grenčice.

* Angliški admiral na lovu v Herceg-Bosni. V Sarajevo je prisel v spremstvu štirih višjih angleških mornariških ofic-irjev in angleškega častnega konzula v Du-brovniku angleški admiral Wels, ki bo več dni na lovu na planini Čvrnsnici, Plazi in Grabovici, kjer so velika, že konec pre-jšnjega stoletja ustanovljena lovišča. Ta velika lovišča so že pred vojno obiskava-li najuglednejši lovci iz mnogih tujih drž-av. Admiral Wels, ki je strasten lovec, bo menda obiskal tudi velika lovišča na področju Prenj-planine. Lovišče na Čvrns-nici obsega skoraj 33.000 ha, njegovo sre-dišče pa je Jablanica ob Neretvi, od koder vodi cesta pod planino in v vse dele ro-mantičnega kraja.

BOŽIČNA ŠTEVILKA „BO DROŽINSKEGA TEDNIKA“ BO DOGODEK!

* Nova dalmatinska pristanišča. V di-rekciji pomorskega prometa v Splitu bo te dni konferenca, na kateri bodo razpravljali o graditvi severnega pristanišča v Splitu ter o pristaniščih v Pločah, Gružu in Šibeniku. Na tej konferenci bodo do-ločene vse priprave, tako da bodo lahko z delom začeli že spomladi. Kakor znano, so za nova pristanišča določeni tudi že krediti: za severno luko v Splitu 20, za pristanišče v Pločah 22, za pristanišče v Gružu 7 in za pristanišče v Šibeniku 10 milijonov.

* Znižano vožnjo 50%, je odobrila ge-neralna direkcija državnih železnic v Beo-gradu vsem posetnikom spomladanskega in jesenskega velesejma v Ljubljani. Za spomladanski velesejem velja ta ugodnost za potovanje v Ljubljano od 31. maja do 12. junija, za povratek pa od 3. do 17. ju-lija 1939. Za jesenski velesejem velja zni-žana vožnja od 28. avgusta do 11. sep-tembra oziroma za povratek od 2. do 16. septembra.

* Pogreb Zagorke Stojanovićeve, pe-žrtvovalne nacionalne delavke na srbskem jugu. Ob prisotnosti zastopnikov vseh na-cionalnih, prosvetnih in dobrodelnih orga-nizacij so v Skoplju položili k večnemu počitku požrtvovalno delavko v nacional-nih, prosvetnih in dobrodelnih organiza-cijah Zagorko Stojanovićevo, katero je pokojni kralj Aleksander nazval eno iz-med svojih prvih vojskovek na jugu. Z le-pim govorom je postal njen spomin član velikega vojnega sveta, armijski general Milan Nedić, ki je naglasil, da je ime Za-gorko Stojanovićevo v čast naši zgodovini in v čast naroda, ki je toliko pretrpet in žrtvoval.

* Letošnja vodnikova knjiga je še ne-kaj izdovod na razpolago. Kdor si jih še ni nabavil, pa mora pohiti, ker bo na-klada v kratkem razprodana. Zato se ne-mudoma javite svojemu poverjeniku, ali naravnost pisarni Vodnikove družbe v Ljubljani, Knafljeva 6. — Poverjenike, ki nam še niso prijavili članov in nakazali članarine, še posebej prosimo, naj to sto-re čimprej, doslej so knjige še na zalogi.

IV. RONAČ
nasproti glavne pošte.

* Ko-roški Slovenec o Ivanu Cankarju. V svoji prosvetni rubriki ima zadnji »Ko-roški Slovenec« za 20-letnico smrti pisa-telja Ivana Cankarja članek »Moje slo-venске besede«, iz katerega posnemamo naslednji značilni odstavci: Nam v borbi za pravo materne jezik pomeni Ivan Cankar še več! Pred očmi nam je vsa trpkost usode, ki bi rodu za nami zastrla čudovito Cankarjevo besedo, da bi jo sa-mo še zlogoval in ječal, in ne več doumel njene lepote. Tudi največja naša žrtev je vredna velika Cankarja, njegovih slov-ih vrstnikov Zupanič, Preglar, Finžgar-ja in drugih slovenskih književnikov! Brez njih bi bilo naše slovensko ljudstvo na Ko-roškem zapisano strašni duševni bedi in še strašnejši kulturni smrti. Kajti le ti in nihče drugi imajo ključ do naših src. Za-to naj živi med nami spomin na mojstra slovenske besede!

Mraz je tu Lutz-pečl.

Tovarna Ljubljana VII, tel. 32-52.

* Koroške vesti. Z novim letom se po-čenijo kmetijski stroji. Vlada bo odpravi-la zadnje, doslej veljavne carinske postav-ke za uvoz kmetijskih strojev v Avstrijo. S tem se bodo stroji v dežel znatno po-cenili in masivno si bo z novim letom na-bavili to ali ono cenejšo mehanično orodje za svoje gospodarstvo. — Iz Srednje vesi pri Gorenčah poročajo »Koroškemu Slo-venec«: Z zanimanjem sledimo šolskim poročilom iz drugih krajev in se tolažimo, češ, saj drugod tudi ni nič boljše. Naša šola je postala popolnoma nemška. S pr-vim dnevom šolskega leta se učijo otroci pi-sati in brati v nemški gotici, Maklinova začelnica in šolskovo berilo sta odprav-ljena. Šele v drugem oddelku drugega leta poučuje učitelj nekoliko latinice. Verouk je ostal za Slovence slovenski, za Neme-ce nemški. Težko pričakujemo, da bo oblast ugodila želji starev in dovolila vsaj eno-letni samoslovenski pouk. Sicer zna po-stati znanje državnega nemškega jezika pomanjkljivo, da bo jo! — V Rožu so bi-le pred dnevi poplave. V Medvedjem do-lu je voda odnesla več mostov in porušila na več krajih cesto. Na spodnji Bistrici in Polani je deroč potok odtrgal jez, ru-sil bregove in odnesel s seboj nebroj dre-va. Prebivalci so s strahom pričakovali, kdaj jim voda vdere v vas. V Dravo je hudourni nanos toliko peska in dre-va, da je struga zasuta skoraj do polovice. Regulacija nevarnega potoka postaja to-rej nujno potrebna, sicer znajo prihodnji nabvi ogrožati vso vas in napraviti ogrom-no škodo.

švicarska ura

poznana po svoji točnosti, elegantni in vsakomur zmožljivi ceni.

* Kaplar je dobil pohvalo vojnega mi-nistra. Na zagrebški železniški postaji se je ponoči 12. septembra prevrnilo nekaj vagonov, v katerih so bili vojniki in konji. Vodja transporta kaplar Radovan Mihaj-lović od 14. artiljerijskega polka je, tve-gajoč največje nevarnosti, rešil iz vago-nov najprej vojake, potem pa je konjem pre-rezal povodce ter je vse spravil na var-no. Pri požrtvovalnem reševanju so mu pomagali železniški delavci, a glavna je njegova zasluga, da ni bilo nobenih žrt-ve. V zadnjem »Vojnem listu« je objavljena pohvala, katero izreka vojni minister po-žrtvovalnemu in junaškemu kaplarju ter ga postavlja drugim vojakom za vzor.

* Lepo in ceneno božično darilo je knji-ga. Darujte Vašim otrokom in znanec-m za božično darilo knjige, saj je knjiga najcenejše in najkoristnejše darilo. Veliko izbiro najlepših pripovednih knjig za otroke in odrasle ima v zalogi knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenbur-gova ulica 3 in njena podružnica v Mar-boru, Aleksandrova cesta 13.

kateri se je pridobil slovesa in dvakratno priznanje na medna-rodni razstavi v Parizu

KÖRTING

Dospela je nova pošiljka vseh tip KÖRTING aparatov, pa vas vladno vabimo na brezobzven ogled istih

KÖRTING, BLAUPUNKT SACHSENWERK

Glavno zastopstvo **ANTON BIRKE** LJUBLJANA
Mestni trg št. 9
Telefon 24-56

* Razpis zdravniškega mesta. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje mesto zdravniškega uradnika v ambulateriji v Kranju. Prošnje je vložiti do 20. januarja 1939.

* Proforski izpit je napravil na Ljub-ljanski univerzi g. Praprotnik Anton iz St. Vida nad Ljubljano. Čestitamo!

* Sodnijski izpit je opravil pri apelacij-skem sodišču v Ljubljani g. Karel Fer-jan.

* Sokolsko gledališče v Rušah ponovi na splošno željo občinstva danes ob 15. igro s petjem in godbo v 3 dejanjih: »Pe-sem s ceste«. Prva uprizoritev 4. t. m. je dosegla v Sornikovi režiji popoln uspeh in je bila po sodbi občinstva ena najuspeš-ših predstav na ruškem odru, kar so po-trdili tudi aplavzi pri odprti sceni. S po-poldansko predstavo hočejo dati ruški igralci priliko okoličanom, ki v tako veli-kem številu posejajo vsakoletne predsta-ve na letnem gledališču, da si ogledajo tu-di predstavo na odru v Sokolskem domu. Kdor se hoče dobiti dve uri izvrstno zaba-vati, naj ne pozabi posestiti današnje predstave.

* »Zvonček«, mladinski list, ki ga pre-jema tudi na stotine slovenskih zamej-kov in izseljenkov, bo s 1. januarjem stopil v »voje 40. leto. Stariš, vzgojitelj, naročaje »Zvonček« svojim otrokom, ro-doljubi, darujte v »Zvonček« sklade!

* Opozorilo! Družba sv. Cirila in Me-toda sporoča, da je cena v predprodaji pravkar izšla »Kočevskega zbornika« za mehko vezan izvod 90 din, v celo plat-no 100 din. Po novem letu bo cena pov-šena za 20 din. Naroča se pri vodstvu CMD, Beethovnova 2, Ljubljana. Poštni-na znaša za priporočeno pošljilko 7 din, za vezano knjigo 9 din.

* Primerna stanovanja za delavce v go-zdovih. Strokovna zveza delavcev, ki de-lajo v gozdovih in pri lesni industriji, je imela v Sarajevu zborovanje, na katerem je bila sestavljena spomenica, ki zahteva odredbo o gradbi primernih stanovanj za delavce, ki delajo na terenu. Spomenica je bila izročena Delavski zbornici, da jo predloži na merodajnih mestih. Barake, v katerih bivajo delavci v gozdovih, so pro-ti vsem predpisom higijene in spomenica zahteva, naj se dosedanj sistem graditve barak za vselej prepove.

Mraz je tu Lutz-pečl.

Tovarna Ljubljana VII, tel. 32-52.

* Izmenjava darov med sarajevskim in avstralskim muzejem. Muzej v Sarajevu je dobil od uprave avstralskega muzeja kos znamenitega meteora, ki je padel v Avstraliji blizu mesta Hendbury in ima po tem mestu tudi svoje ime. Sarajevski muzej pa je pred meseci poslal avstral-skemu muzeju kos meteora, ki je padel nekod blizu Zavidu v Bosni. Avstralski in sarajevski muzej, ki sta zdaj izmenjala darila, sta že od nekada v poslovnih sti-kih.

Najlepše božično darilo!

pristna srebrna lisica

velika izbira novodospelih cene izredno nizke — pri

L. R O T

Ljubljana — Mestni trg 5

* Trgovski ples. Kakor lansko leto bo tudi letos prva elitna plesna prireditel Trgovski ples, ki se bo vršil pod častnim pokroviteljstvom predsednikov naših tr-govskih korporacij in institucij v soboto, 7. januarja 1939 v Ljubljani v Trgovskem domu. Podrobno bomo objavili v krat-kem.

* Pozor na rumene britvice! Med tisoči britvic se čedalje bolj uveljavlja rumena, pozlačena britvica (barva zak. zašč.). Ide-alno britje! Z bitvicami Konbinos se la-hko brišete. Glej oglas in ponudbo brez-plaćnih poskusnih!

Cenjenim damam
najvjudnejše sporočam, da sem otvorila kozmetični salon za nego lica in kože. — Glede na svojo dolgoletno in izkušeno-polno delovanje na polju damske kozmetike sem prepričana, da bom zadovoljila tudi Vas. Zato prostim, da mi v polni meri poverite svoje cenjeno zaupanje.

Kozmetični salon MARLYNE
Draga Bottos

V novi hiši poleg palače Slavije, Gajeva ul. Sprejemam od 9.—12. in 14.—18. ure.

* Zalostna slika siromaštva. Prijateljica lista nam piše: Nedaleč od vasi Rob na Dolenjskem so raztresene kočje, v katerih stanujejo siromašne družine. Pred nekaj dnevi se mi je nudila žalostna slika, ki jo težko pišem. Tu trpi strašno bedo se-demčlanska družina. Mati je vdova, oče je umrl letos za jetiko. Nimajo v koči ne postelje, ne potrebne posteljnine. Otroci so bosi, raztrgani, lačni. Mati ne more za-sluziti za sedmero ljudi, otroci pa so maj-hni in iztrpani. Res težko je opisati to sliko, ki si je nikdo ne more predstavljati in se človeku stisne srce, ko vidi na lastne oči šestero malih, lačnih, golih otrok! Ne bodimo trdosrčni, odprimo srce in poma-gajmo ubogi številni družini. Saj pride vsaka krpa prav, vsak copat, vsaka skor-jica kruha, še prav celo pa kakšen dinar, ki so vendar božični prazniki pred vrati. Kdor je voljan kakšno malenkost posla-ti, lahko naslovi: Jožefa Marolt, vas Ma-rinčke 7, pošta Rob pri Velikih Laščah.

TIVAR OBLEKE, ZIMSKE SUKNJE
SO DARJA TRAJNEGA VESELIJA IN
HVALENEGA SPOMINA. NAVEČJA
IN NAJBOLJ SORTIRANA ZALOGA:
ANTON BRUMEC, LJUBLJANA, NA-
SPROTI GLAVNE POŠTE, PRESERNO-
VA ULICA 54

* Novi grobovi. Družini g. Cvetka Kri-stana je umrl ljubljani sinček Borček, di-jak meštanske šole na Jesenicah. Podle-gel je dolgi bolezni v ljubljanski bolniš-nici. K Sv. Križu ga bodo spremili jutri ob 14. — V Grahovem na Notranjskem je umrla gospa Franciška Ogrinčeva. Do-segla je visoko starost 86 let. Ugodno pokojnico bodo danes ob 15. spremili k večnemu počitku. — Pokojnim blag spom-in, žalostimo naše iskreno sožalje!

* Čitatelje opozarjamo na današnji ogla-s tvornice čevljev »Pekot«.

* Nagrade hišnim poslom - vlagateljem. Hranilnica dravske banovine, Ljubljana, prej Kranjska hranilnica, bo tudi letos iz-žrebala za božič več nagrad po din 200, 100 in 50 hišnim gospodinjstvom poslom (kuha-ricam, hišnam, služkinjam itd.), ki imajo v imenovani hranilnici vsaj 6 mesecev vložene svoje prihranke na hranilno knji-žico. Ti posli se vabijo, da se do vključno 19. t. m. prijavijo pri blagajni hranilnice (Knafljeva ulica 9) med poslovnimi urami od 8. do 12. V izkaz je predložiti hranilno in poselsko knjižico. Kdor teh knjižic ne predloži, ne bo pripuščen k žrebanju na-grad. Žrebanje bo v torek, 20. t. m. po-poldne. Gospodinjje in gospodarji naj bla-govolijo na to opozoriti svoje posle.

* Iz naše skrinje. Nadvse umestno bo-žično darilo za naše družine je sedaj iz-šla revija »Naše noše, naši domovi«. Na-roča se pri društvu »Naša skrinja«, Ljub-ljana. Cena 25 din.

Danes že povsod dobite lepe, dobre in poceni zimske suknje in obleke. Dobite pa tudi še boljše. Toda oblačila »TIVAR« presegajo danes vse v kvaliteti, izdelavi in nizki ceni. — Največja in najbolj so-rtirana zaloga: ANTON BRUMEC, LJUB-LJANA — Presernova ul. 54. NASPROTI GLAVNE POŠTE. TIVAR OBLEKE ZA VSAKEGA IN OB VSAKI PRILIKI.

* Pri vasovanju obstreljen z lovsko pu-ško. Pod tem naslovom smo poročali dne 24. p. m. o burnem nočnem dogodku na Zdolah, kjer sta nasilna vasaovca Rož-man Anton in Pajduh Mirko napadla Kol-mana Blaža, posestnika na Zdolah tako, da se je slednji moral braniti z lovsko puško in da je v silobranu tudi proti obe-ma napadalca ustrlel, pri čemer je zadel Rožmana Antona v desno nogo. — Zastopnik Rožmana Antona in Pajduha Mirka g. dr. Drnovšek Janko, odvetnik v Brežicah nam je zdaj sporočil, da se je pri tozadevni kazenski razpravi pri sre-skem sodišču v Brežicah dogladno baš na-sprotno, namreč da sta bila Rožman An-ton in Pajduh Mirko povsem nedolžna, da tudi nista dala nikakega poudka Kol-manu Blažu, da bi bil moral streljati, zaradi česar je bil Kolman Blaž od sodišča tudi obsojen na 30 dni strogega zapa-ra in na plačilo vse odškodnine Rožmanu Antonu. Pri tem pa Rožman Anton in Pajduh Mirko seveda nista bila obsojena, ker zoper nju tudi ni bilo uvedeno no-beno kazensko postopanje. — Radi objavl-jamo to sporočilo in damo s tem navede-nima gospodoma polno zadoščenje.

Lakaj darujte vedno vsakdanje

Saj vendar dobite za presenečenje mnogo lepih božičnih daril!

Za damo gledališki daljnogled, za potnikarje spurt in en daljnogled, signa-delni barometer, toplomer, za slabovidne dobrovidiljska očala ali lep etui

Za in nešteto drugih božičnih daril dobite pri

Dipl. optik Zajec PASAŽA NEBOTIČNIKA

* »Karadjordjević« prof. Oročna, leto-šnja poučna knjiga Vodnikove družbe, so bili — kakor nam poročajo od mnogih strani — v naši nacionalni javnosti deležni splošnega priznanja. Je to delo, ki ga mora prečitati vsak zaveden Slovenec in Jugoslovanc. Stane pa z Vodnikovo pratiko za leto 1939, šorišjevim »Večnim vezim« in Zupaničevim »Tretjim rodom« vred sa-mo 20 din s poštnino 27 din.

All že veste, da popolnoma odprodajamo velemanufakturo

LENASI & GERKMAN
LJUBLJANA,
kamgarn, suknjo, damsko blago in svila. — Poslužite se ugodnosti.

* Uprava banovinskega zavoda za raz-iskovanje in zdravljenje novotvorb v Ljubljani, Lipičeva ul. št. 2. sporoča, da ima röntgenski aparat za globinsko obse-vanje zopet v obratu. Vsi, ki žele nadalje-vati z obsevanjem, naj to takoj pismeno javijo upravi zavoda, da jih postopoma pokliče. Onim, ki pismeno ne bodo vprašali za prostor, ne jamčimo za mesto.

ZA BOŽIČ CENEJE

DAMI

elegantne zimske plašče
popoldanske in večerne obleke
jutranje halje v svili in volni

GOSPODU

modne zimske suknje
smučarske drese
domače halje
jutranje suknjice
plašče za dečke

LUKIČ

Ljubljana - pri tromostovju

Zelo primerna
BOŽIČNA DARILA!

Velemanufaktura!
A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Petdeseta obletnica rojstva Viteškega kralja

Včeraj je minilo 50 let, odkar se je na Cetinju rodil takratnemu knezu Petru Karadjordjeviću, proslavljenemu vodji bosanskih vatašev Petru Mrkonjiću, in kneginji Zorki, hčerki takratnega črnogorskega kneza Nikite, drugi sin Aleksander, naš dragi, nesmrtni Viteški kralj. Trajno je zasidran njegov spomin med nami in živl bo dalje v vseh bodočih pokolenjih. Ko bo že strohnelo od zavrta zločina prestreljeno truplo, ki počiva na Oplencu, se bo v bodočnosti vedno blestelo ime Viteškega kralja kakor zvezda vodnica in bo vodilo bodoča pokolenja k napredku in vrniti kakor prapor pred junaško vojsko. Slava spominu Viteškega kralja!

Pod božičnim drevcem so lep, zanimiv, moderen in cenen dar knjige Vodniške družbe!

Slavonski Brod dobi avtomobilsko cesto. Gradbeno ministrstvo je odredilo, naj se izdela načrt za graditev onega dela avtomobilske ceste, ki bo vodil preko Broda. Pri projektu avtomobilske ceste Zagreb - Beograd so eni predlagali, naj bi vodila ta cesta skozi Brod, drugi pa so Brod izločili.

Iz Ljubljane

u— Cankarjevo proslavo bo priredil v sredo 21. t. m. ob 20. v mali filharmonični dvorani delavsko pevsko društvo »Cankar«. Spored proslave obsega spominski govor, nekaj recitacij ter več moških in mešanih zborov iz domačih in tujih literatur. Zbor »Cankar« vodi zborovodja Kristo Perko, šteje 24 za petje vnetih in poživljajalnih moči. Nastopil je še vedno s pravilnimi uspehi in zbor ima resne ambicije. Vstopnice bodo v knjigarni Glasbene Matice na razpolago.

u— Spored 1. javne produkcije ljubljanskega drž. konservatorija, ki bo jutri v ponedeljek ob četrta na 7. v veliki filharmonični dvorani. Produkcija ima naslov »Slavonska« glasila in se bo vršila v proslavo 20letnice kraljevine Jugoslavije. Uvodno besedo govori ravnatelj Betetto, nato se zapoje državna himna in godalni orkester zaigra pod vodstvom prof. Škerjanca Glasunove »Kolednike«, »Liladov Slavonske« in Korsakovega »Plesa«. Osena Jože bo igral na klavirju Škerjanec »Pavtorale« in »Intermezzo«. To je prva izvedba teh dveh Škerjančevih skladb. Jeraj Karola zaigra na čelo »Adagio« iz Dvorakovega koncerta v h molu. Polajnar Ljudmila zapoje Osterjevega »Slavca«, Janko Ravnikov »Pozdrav iz daljave« in Pavčičevo »Pastirico«. Krulje šefka bo zaigrala na klavirju »Ples« od Martinu, »Arabesko«, od Osterca in Smetanovo »Polko« v c duru. Baritonist Rakovec zapoje Lajovecva samospeva »Cveti, rožice« in »Pešem starca«, Heybal Valerija istega skladatelja »Bujni vetri v polju« in »Tkalce«. Burger Kajetan bo zaigral na violini Krekovo skladbo »Tih večeri« in Sukovo »Balado«. Ivančič Sonja bo zapela Milojčičev samospev »Japane« ter Zajčev »Rumeni ruž«. Dve Novakovi skladbi bo zaigrala na klavirju Logar Edita. Korčnan Stefanija bo zapela Milojčičevo »Molitve sredi polja« in arijo Milade iz Smetanove opere »Dalibor«. Produkcijo zaključijo Adamič Bojan na klavirju v Dvočakovni skladbami »Na sveti gorici«, »Kramljanje«, »Furiant«. Podrobní spored se dobi v knjigarni Glasbene Matice.

u— Dobra in lepa knjiga razveseli mladino in odrasle. Citanje dobrih knjig Vas izobražuje in poučuje v vsakovrstnih stvarih. Poleg tega je tudi knjiga najlepše, najkoristnejše in najcenejše darilo ob vsaki priliki za božična darila. Vam priporočamo nekaj zelo primernih knjig s katerimi boste najbolj razveselili obdarovance: Tavčar Ivan: Zbrani spisi, Maselj Podlmbarski: Zbrani spisi, Nasodli Srečko: Izbrane pesmi, Selškar: Nasodli brod, Shakespeareova dela v prevodu Otona Zupaniča, Sienkiewiczovi romani, Gide: Vatikanske ječe, Zola: Germinal, Dumas: Dama s kamelijami, Album slovenskih književnikov in še veliko drugih. Pridite v knjigarno Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ul. 3. in ogledajte si veliko zalogo res lepih in zabavnih knjig.

u— Prosvetnemu oddelku kr. banske uprave: Prejeli smo: Starši otrok IV. b. razreda osnovne šole na Vrtači smo danes od otrok zvedeli, da je njihov učitelj službeno prestatavljen na drugo šolo in da je danes zadnjičkrat poučeval. Ta sprememba bi na otroke v tem razredu med šolskim letom zelo kvarno vplivala, ker se poveli vsi pripravljajo za prestop v srednjo šolo. Prizadeti starši prosimo pristojni oddelek, da za odlok preloži vsaj do konca šolskega leta, da ne bodo otroci moteni s pripravo za srednjo šolo. — Prizadeti starši.

u— Registrirne blagajne in knjigovodstvene stroje, Vam strokovno pripravi Boris V. Simandi, inženir, Selenburgova ul. 3, telefon 24 07.

u— Luthovski oder Škola I na Taboru uprizaro danes ob pol 16. pravilčno štiridejanko »Jurček pri kralju vetrove«. Kraina igra, dekoracije in lutke bodo zadovoljile vsakogar. Vstopnice dobite lahko že v predprodaji danes od 11. do 12. Telefon 41—78. Igra »Jurčkov orkester«.

u— Vodstvo v Jakopičevem paviljonu. Danes ob 11. uri bo vodstvo v Jakopičevem paviljonu na umetniški razstavi G. A. Kosa, Maleša, Goršeta. Razstava, ki je doživela že v Beogradu pozornost, je vzbudila tudi v Ljubljani mnogo zanimanja in velik obisk. Prostori so kurjeni.

u— Velikodušni dar Društvu »Slepih«. Uslužbeni tvektor Fr. K. Souvan so darovali namesto venca na grob blagopokojnega tovariša g. Rasta Senčarja velikodušni dar 150 din kot pomoč in podporo za bedne slepe. Društvo se plemenitim darovalcem za njihovo toplo razumevanje najpričnejše zahvaljuje. Plemenita srca, posnemajte in spomnite se bednih slepih, zlasti sedaj v ziml, ko je pomoč najnujnejša. Darujte jim za božično kak mal dar.

u— Na svetli večer razsvetljeni grobovi. Ljubljanci imajo lepo navado, da na sveti večer razsvetijo grobove svojih dragih s svečami in postavijo nanje tudi mala božična devesca. Tako bodo tudi letos na božični večer gotovo vsa ljubljanska pokopališča in lučkah in zato že danes opazljamo dobrostočno prebivalstvo, naj se v ta namen spet poslužijo sveč v korist mestnim revežem, kakor je to splošno storilo o Vseh svetih, ko je z odkupninami zbralo za vso Ljubljano res častno vsoto 106.000 din. Kakor že vemo, se je ta plod prave pietete in dokaz dobrostočnosti ljubljanskega meščanstva že pokazal z ustanovitvijo kuhinje, ogrevalnice in prenočišč za najrevnejše. Od vsesvetske akcije je ostalo še nekaj sveč belozelene barve z napisom »Za mestne reveže« in gotovo se bodo človekoljubni obiskovalci grobov tudj o božiču radi spomnili mestnih revežev, da tako počaste svoje rajne z dobrimi deli. Ker pa o božiču na grobovih ni razkošja in zato tudi odkupnine niso več potrebne, dobite za prispevek 5 din v mestni socialni sklad že 2 sveči. Od jutri dalje dobite sveče v prid mestnim revežem v mladinskem oddelku socialnega urada na levi strani pritičja Mahrove hiše na Krekovem trgu. Sveč je tako malo, da moramo dobrotočne revežev opozoriti, naj ne odlašajo z nakupom.

u— Planinci pridite v čim večjem številu na zanimivo predavanje Slovenskega planinskega društva, ki se vrši v torek dne 20. t. m. ob 20. uri v »Beli dvorani« hotela Uniona na Miklošičevi cesti. O gorski divjadi bo predaval g. dr. Herfort Joža ob predvajanju skiptičnih slik. Vstopnice za predavanje so na razpolago v društveni pisarni SPD, Aleksandrova cesta 4 I. nadstropje.

u— Zahvala. Udeležence tečaja o negi otrok v mesecih november-december t. l. so darovale »Domu kraljice Marije« blago za perilo revnim otrokom. Plemenitim darovalkam se uprva srčno zahvaljuje.

u— Zensko vzgojevalno in podporno društvo »Mladika« ima svoj občni zbor v ponedeljek 19. t. m. ob 4. popoldne v pisarni, Beethovnova ulica št. 2, pritičje.

VSI, KI TRPITE NA KURJIH OČESIH

pridite, da Vam jih s koreninico in brez bolečin odstranimo. Takoj Vam bo odleglo. Zopet boste prijetno razpoloženi za vsako delo. Sprejemne ure ob delavnikih od 7.30 do 18.30 ob nedeljah od 7.30 do 12. ure, v KOPALIŠČU HOTELA SLON — FRANCISKANSKA ULICA 3.

Grohnice in »pomenike« Vam v zimskem času izvrši do globoko znižanih cenah

Kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KUHOVAČ
pokopališče Sv. Križ,
Ljubljana. — Tel. 49-09

OGLEDITE SI primerna Božična in Novoletna darila v DROGERIJI »DANICA« LJUBLJANA — TAVČARJEVA ULICA 3
Pri nakupu znaten popust.

Do petka opoldne

oddane obleke v kemično čiščenje barvanje, plisiranje, pranje in svetlokanje perila izgotovijo zanesljivo do

»BOŽICA« tovarna JOSIP REICH

FORVIL 5 fleurs, Trois valses, Galejade, Ambree, Eau de Cologne in Parfum osvježuje in vam daje občutek negovanosti. Do bi se seveda v parfumeriji »NADA«, Ljubljana, Franciskanska ulica.

Gospa, kaj bo Božiček prinesel Vašemu možičku? — Kupite mu nekaj koristnega, dobrega, kar pa ni drago. Cefire in popline za moške srajce, blago za pitžame, flanelaste odeje ima v veliki izbiri manufakturna trgovina JANKO ČESNIK — Ljubljana, Lingarjeva.

Krasen in hkrati koristen dar srednješolcem in odraslim za Božič Daudetova: **Pisma iz mojega mlina.** Najbogateje ilustrirano, slovito delo. — Naroča se: Založba »Satura« Ljubljana, Tabor 6.

Božična darila so:
URE, BRILJANTI, ZLATNINA, SREBRNINA — v veliki izbiri in poceni.
BRATA LOGAR
LJUBLJANA — PRED SKOPIJO 15

Buffe »Rio« trna »express kava 1.50 Din.

Buffe »Rio« zendvici po 1 Din

Buffe »Rio« zredno dobra vina

Danes obiščite
KNJIGARNO AKADEMSKE ZALOŽBE
(Selenburgova 4, Palača Croatia, dvorišče)

u— Podružnica SVD Šiška. V torek 20. t. m. ob pol 8. zvečer bo predaval »O cveticah« naš vrtnar g. Čeh Ivan v ljudski šoli v Sp. Šiški. Vabljeni predvsem ljubitelji cvetlic.

u— Podružnica SVD Šiška. V torek 20. t. m. ob pol osmih zvečer bo predaval »O cveticah« naš vrtnar Ivan Čeh v ljudski šoli v Spodnji Šiški. Vabljeni predvsem ljubitelji cvetlic.

Za DAME in GOSPODE moderen in higijenski brivsko-frizerski salon
MATE PLIVERIČ — Ljubljana
hotel »Slon« (Franciskanska ulica)

u— Društvu »Dom slepih v Ljubljani« je darovalo uradništvo bolniške blagajne Trboveljske premogokopne družbe 200 din namesto venca pokojnemu g. Schottu ter se društvo za naklonjenost najiskrenejše zahvaljuje.

ZA BOŽIČNO DREVO

Imamo nad 300 raznih okrasov

ZA JASLICE

vsakovrstne pastirje že od Din 1.— naprej. **VSAKOVRSNA DARILA** v šatuljah, igrače, žoge, družabne igre itd. v obeh trgovinah

FOTO TOURISTA LOJZETA ŠMUCA

na ALEKSANDROVI CESTI št. 8. in PRESEKNOVI ULICI 9 (poleg gl. pošte).

u— Ljubljanski Sokol obvešča in opozarja svoje članstvo in prijatelje na svoj tradicionalni Silvestrov večer, ki ga priredi 31. t. m. ob 20. v društveni telovadnici v Narodnem domu. Naj omenimo za danes le, da je spored skrbno sestavljen in izredno bogat ter bo presenetil vse obiskovalce. Na praznik sv. Štefana 26. t. m. ob 16. pa priredi svoji sokolski deet božičnico, na katero vabi starše, prav posebeno pa še vse dobrotočne, ki so z bogatimi darili in prispevki omogočili to lepo mladinsko prireditev.

u— Ciril Metodove razglednice se dobe v trgovinah, trafikah in CMD pisarni, Beethovnova ulica št. 2.

u— Električna ura na Karlovškem mostu, ki je bila odstranjena ob pričetku del za obnovitev dolenske tramvajske proge, se prav v kratkem vrne na najprimernejše mesto. Zato je mestna uprava sklicala komisijo, da se prebivalstvo samo z uradnimi krogi posvetoje in določi najprimernejši kraj, kamor takoj spet postavijo električno uro, ki je res potrebna ob prihodu v mesto z dolenske strani.

BOUVIER ŠAMPANJEC GORNJA RADGONA

u— Računi za električni tok. Mestna elektrarna spremeni s 1. januarjem 1939. knjigovodstveni stroj za izstavljanje računov za električni tok. Zaradi tega skoraj vse odjemalci električnega toka ne bodo dobili računov za celo mesečno porabo, marveč za nekaj dni manj ali več. Pri porabi toka za gospodinjstvo bo elektrarna to razliko v dnevih upoštevala. Hkrati mestna elektrarna vpljudno opozarja odjemalce na redno plačevanje računov za električni tok takoj inkasantu.

u— Tarifa na dolenski progli električne cestne železnice. Ker so se pruti sedanji tarifi na dolenski progli pojavile pritožbe, je treba pomsiliti, da smo sedanjo tarifo na tej progli imeli že do 1. 1934. Ko je pa 1. 1934 uprava cestne železnice zločila del proge od magistrata do dojenjske mitnice iz sestava tarife, ki velja za vse druge proge, je znižala ceno za celo dolensko proglo na 1 din. Vzrok temu znižanju je bilo slabo stanje proge. Vse dotlej so pa potniki od dolenske mitnice do pošte plačevali 1.50 din, do glavnega kolodvora pa 2 din, a potniki, ki so vstopali na Privozu, so plačevali po 1.50 do glavnega kolodvora. Ker je sedaj dolenska proga obnovljena, je odpadel tudi vzrok za izjemno tarifo, ter je bila z vključkom k za ostalo proglo veljavni tarifi upostavljeno stanje, kakršno je bilo pred 1. 1934. Kar se pa razdalj tiče, navajamo, da je razdalja od Privozu do glavnega kolodvora 2.350 m, od Rakovnika do glavnega kolodvora pa 3.640 m, da odgovarjajo te dolžine razdaljam na viški progli, ki ima za razdaljo 3.360 m do glavnega kolodvora ceno 2 din in za razdaljo od kolonije »Stan in dom« do glavnega kolodvora v bližini 2.300 m ceno 1.50 din.

u— Plesna šola na Taboru ima drevi ob 20. redno plesno vajo.

u— Božičnica najrevnejših v stari cukrarni bo v petek 25. t. m. ob 17. zbrala v svojih toplih prostorih prvič v Ljubljani vse siromake, ki so doslej morali sveti večer praznovati po hlevih in kozolcih ter šupah. Razen teh zapuščenih brezdomcev bodo pa prišli iz kleti in vlažnih, bednih stanovanj ter iz napol podrtih barak tudi siromaki najrazličnejše starosti, da dobe toplo večerjo in se ogrejejo ob lučkah božičnega drevesa. Mrka stara cukrarna se je spremenila v tople dom vseh brezdomcev. Ko bodo te dni pripravljale gospodinjne božična darila, naj se spomnijo tudi na reveže v stari cukrarni, prav tako naj pa na najbednejše našega mesta pomislijo tudi peki in slaščičarji, mesarji in drugi obrtniki ter trgovci. Darila za božičnico v cukrarni sprejema mestni socialni urad in tudi vodstvo kuhinje v stari cukrarni na poljanskem nastpu. Vsi dobrotniki so vabljeni k božičnici, da si ogledajo novi človekoljubni zavod našega mesta in s svojo sočutno in tolažljivo udeležbo napravijo najrevnejšim tem lepšo božičnico!

SERIRAJTE V »JUTRU«

Za božič in novo leto naročite prikaz veličastne in pretresljive drame človeštva

monumentalno veledelo

angleškega pisatelja

H. G. WELLSA

SVETOVNA ZGODOVINA

ki jo je prevedla **Milena Mohoričeva**

izdala pa Založba Modra ptica

v treh debelih

okoli 1700 strani obsegajočih knjigah

na finem papirju

s 442 diagrami, zemljevidi in slikami

tiskanimi povečini na posebnem umetniškem papirju,

s popolnim registrom,

v krasni platneni ali polusnjeni vezavi

To izredno delo, ki ni doseglo ogromen uspeh samo pri nas, marveč po vsem svetu, nam živo in zanimivo pripoveduje

kako se je razvijala zemlja in naše življenje na njej

Pisatelj nam preprosto in razumljivo podaja teorijo o svetu, kakršen je bil še predno je bilo na njem življenje, kako so se potem pojavile na njem rastline, živali in končno človek. Sele po tem zanimivem orisu predčloveške dobe preide pisatelj

k očrtu človeške zgodovine.

Seznanja nas z najstarejšimi najdbami človeških okostij, s sledovi prvih primitivnih, v temno preteklost odmaknjenih kultur in se tako približuje zgodovinskim dobam, ki so nam že bolj znane. Pred našimi očmi vstajajo kulture: Židov, Egipčanov, Grkov, Indijcev, Kitajcev, Rimljanov, Asircev, Perzijcev, Mongolov in drugih, dokler nam končno ne prikaže naše sodobne zapadno evropske kulture. Seveda opiše avtor vse to le v bistvenih, najzanimivejših obrisih. V res napeti obliki nam podaja važne zgodovinske dogodke, ki so odločilno vplivali na razvoj človeškega rodu in njegovih kultur. Nikjer ne našteva samo suhih, mrtvih letnic, marveč nam kot pravi pisatelj napeto pripoveduje zgodovino od pričetka pa do današnjih dni. — Knjiga se zaključuje z odstavkom: »Pogled v bodočnost človeštva«.

Nihče, ki hoče dobro umevati sodobna svetovna dogajanja, ne more pogrešati te zanimive in bogate knjige. Primerna je za vsako darilo, zato jo naročite, dokler je še v zalogi.

Glede na veliki obseg, številne slike, karte ter na splošno bogato opremo je cena temu monumentalnemu delu izredno nizka. Vse tri ogromne knjige stanejo:

v platno vezane din 510.—, v polusnje vezane din 570.—. Poštšina din 15.—

Ako izrežete spodnjo naročilnico, jo izpolnite in nalepite na dopisnico ali denete v kuverto in odposljete na naš naslov. Vam pošljemo delo tudi proti plačevanju na obroke. Plačate jo lahko v petih ali celo v dvanajstih mesečnih obrokih. Naročilnico morate izpolniti točno, sicer Vam dela ne moremo poslati.

Naš naslov je:

Založba Modra ptica V LJUBLJANI

CESTA 29. OKTOBRA ŠT. 1.

TELEFON 3163.

Tu odrežite

ZALOŽBI MODELI PTICI V LJUBLJANI

V smislu gornjega oglasa naročam pri Vaši založbi Wellsovo »Svetovno zgodovino«, ki je izšla v treh knjigah. Delo mi pošljite vezano v platno*, v polusnje*, za ceno din 510.—*, din 570.—*. Plačal jo bom takoj*, mesečnih obrokih po din* Obenem s to naročilnico Vam nakazujem ves znesek za vse tri knjige*, prvi obrok za vse tri knjige.*

To naročilo je zame nepreklicno. Delo ostane Vaša last, dokler ni plačano v celoti in ga torej ne smem niti prodati niti kako drugače odtujiti:

Točen naslov: Ime _____

Poklic _____ Bivališče _____

Ulica _____ Pošta _____

Datum _____ dne _____ 193 _____

* Neželjeno črtajte
Izpolnite naročilnico točno.

podpis

Nov most in nova šola v Kranju

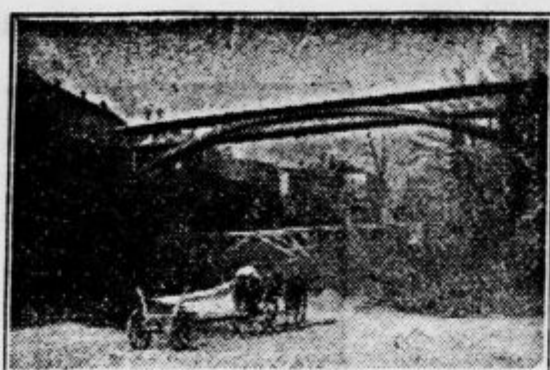
Slovesna otvoritev obeh novih zgradb bo izvršena danes dopoldne

Kranj, 17. decembra. Mesto Kranj, ki je v sedanjih 15 letih, izmed slovenskih mest razmeroma najbolj napredovalo, se še vedno naglo veča. Is leta v leto raste nove stavbe v okolici mesta, tako da ima Kranj danes oja predmestja novih zgradb. Zaradi doline Kokre na eni, in doline Save na drugi strani mesta, se je moral vsi razvoj vršiti proti severu, ker edino tu je bila podana možnost neoviranega naseljevanja brez prometnih ovir. Tako je zadnja leta nastajal novi Kranj ob najprikladnejših prometnih poteh in cestah in sicer na Zlatem polju, ob Jezerski, Tyrševi in Cofzovi cesti, dalje za vodovodnim stolpom, v Stroheh dolini na Primskem v Kranju. Če pojde še deset let tako dalje, bo stari del mesta kmalu izgubil on pomen, ki ga je imel doslej in se bo središče mesta premaknilo v kokro središče.

Da ne bi stari del mesta izgubil prometnega in trgovskega osredja, je bilo treba misliti na rešitev s smotno izrabo okoljskih parcel. V okolici železobetonskega mostu na Primskem je nastalo zadnja leta največ novih zgradb. Treba je bilo še ustvariti vezel prostranega Hujanskega polja s središčem mesta.

Vprašanje novega mostu čez Kokro se je vlečlo dolgo časa. Tehnični oddelek kr. banske uprave je zaradi majhnega gradbenega kredita, s katerim razpolaga mestna občina, prvotno izdelal načrt višee brvi. Vseča brv bi zaradi jeklenih vrvi mnogo stala in bi bila uporabna samo za pešce. Železobetonski most, ki bi edino ustrezal vsem prometnim potrebam, je bil zaradi pomanjkanja gradbenih kreditov, že v naprej izločen iz dokončne rešitve. Zato so naposled našli drugo možnost, ki je ustrezala vsaj kolikor toliko. Prof. inž. Dimnik je napravil načrt lesenega loka, ki naj premosti 90 m široko in 30 m globoko strugo Kokre.

Projekcija mostu ima za nosilno konstrukcijo lesene loke iz zdrave smrekovine. Loke se opirajo na petah z železobetonskimi členki v laborasto skalo in so mestoma ojačeni s hrastovino, kjer to zahteva večja nosilna napetost. Razpeta lokov med členki znaša 85 m, izbočina pa 12 m. Sestavljeni so vsaki iz petero tramov po 25 cm v kvadratu. Širina vseh štirih lokov je 104 cm. Med loki visi in deloma sloni leseno prekatje iz smrekovine, ki nosi mostišče in streho. To prekatje omogoča porazdelitev prometne obtežbe na več točk mostnega loka hkrati, a glavni namen njegov je, da prevzema vetrni pritisk, ki od strani učinkuje na ves most. Oba prekatna nosila sta v takem razmahu, da ostaneta znotraj za promet na razpolgo 4,20 m širine Streha, katero nosi prekatje, je krita z valovitimi azbestno cementnimi ploščami in krije loke in mostišče pred vremenskimi nepravilnostmi. Mostišče

samo je iz 5 cm debelih plohov, položenih v vzdolžni smeri. Ako bi nastala potreba, bi se to ojačilo še v prečni smeri s povrhu položenimi, 4 cm debelimi bukovimi plohi.

Nova šola je moderno opremljena

Kranj, 17. decembra. Jutrišnja nedelja bo v Kranju s slovesno blagoslovitvijo izročeno novo poslopje osnovne šole svojemu namenu. Idejno skico stavbe, ki stoji za pokopališčem med Cofzovo in Tyršovo cesto, je napravil inž. arh. Emil Navinšek, vlozine in ostale načrte pa inž. arh. Gustav Ogrin, ki je vodil tudi nadzorstvo. Zidati so začeli ob koncu junija lanskega leta, v letošnjem oktobru pa so bila zidarska dela končana. Izvršilo jih je gradbeno podjetje Emila Tomažiča iz Ljubljane za vsoto 2.800.000 din, ostala dela pa so pripadla drugim tvečkam. Telovalno orodje je oskrbela Alpina iz Ljubljane.

Stavba obstoji v dveh šolskih in v upravnem traktu. Skupna dolžina poslopja je 105 m, širina šolskih traktov pa 34 m. Obe krili, ki bosta služili pouku, sta dvonadstropni, medtem ko je upravni trakt s telovalnico enonadstropen. Inž. arh. Navinšek je v svoji zasnovi uvedel novost, kakršne doslej nima pri nas še nobena podeželska stavba. Poslopje je namreč brez tradicionalnih šolskih hodnikov, temveč ima namesto njih avle v izmeri 9 x 20 m iz prilicne avle drži stopnišče v avli I. nadstropja, kjer je odprta stopnišča zavarovana z ograjo. Iz prvega drži v drugo nadstropje stransko stopnišče in tu je avla, ker nima stopniščne odprtine, cela dvorana, ki bo lahko služila za šolske prireditve, da bo telovalnica ostala rezervirana za telovalno. Prednost tega sistema je, da je dohod v razrede, ki so razvrščeni na obeh straneh avle, čim lažji in se stavba ob potrebi lahko hitro izprazni. Med razredi so v stenah avle vzdane omarice za plašče, čevlje in dežnike. Na obeh čelnih straneh avle so velika okna, ki odpirajo pogled na mesto in planine. V vsakem šolskem traktu je po 9 razredov, risalnica in pevka soba, kabinet za

Ves most je prepletkan s karboinjem, zlasti se ločna konstrukcija. Montiranje mostu je bilo izvršeno s pomočjo 30metrskega montažnega odra, ki je bil dobro zasidran v strugi Kokre ter zavarovan s oporovno silo.

Ta teden se je vrnila uradna preiskunja mostu, katere so obtežili s 100 tonami peska. Komistija banske uprave, v kateri so bili gg. tehnična višja svetnika Pirc in Beve ter tehnični svetnik Vilher, je ugotovila, da je most uporaben za promet, in sicer s vozili do trih ton. Za most so porabili 300 kub. metrov lesa, dočim je montažni oder zahteval 200 m. Graditi so ga pričeli lani v avgustu in je bil letos pomladi v glavnem dovršen. Stroški so znašali okrog 350.000 din. Most bo jutrišnja nedelja slovesno blagoslovljen.

učila, arhiv pa zemljepisni, prirodopisni in risalni kabinet. V levem šolskem traktu bo nameščena deklisla, v desnem pa deklisla šola. Učilnice imajo obseg po 6,60 x 8,70 m.

Obe šolski krili veže med sabo upravni trakt, ki po notranji razporeditvi obsega tri dele: prva dva sta namenjena upravi, tretji pa telovalnici, ki loči deklislo šolo od deške in je obsema skupna. V kleti upravnega trakta so delavnice za rokotvorni pouk, gospodinjstva šola s kuhinjo in kotlarna za centralno kurjavo. V prtiličju je dvojje stanovanj za slugi in pa avtomatična električna ura, ki bo zvonila začetek in konec pouka. Na obeh straneh telovalnice, ki je najmoderneje opremljena, se nahajata garderobe s kopalnicama. Obe kopalnici imata po 9 prh. V prvem nadstropju upravnega trakta so na obeh straneh razmeščene upraviteljska pisarna, zbornica, knjižnica, govorilnica in soba za slugo. Oprema je najmodernejša. Vsi prostori so parketirani, tla avle so obložena s gumijem. Upravni prostori imajo telefon in električne ure. Vsaka šolska soba je zamešljena za 48 učencev, ki imajo na razpolago moderne klopi z udobnimi sedeži. Prostor okrog poslopja bodo zgradili prihodnje pomlad in uredili travne livade za otroške igre.

V celem je stavba stala okrog 6 milijonov dinarjev. Marsikomu se bo zdelo čudno, da so jo zgradile in opremlile po večini trdnice izven Kranja. Omeniti pa moramo, da so dale trdnice, ki so dela prevzele, na posamezne proračunske postavke po 15 do 22% popusta, medtem ko so kranjska podjetja zahtevala od 3 do 8% povška. Nadzorstvo nad gradnjo in opremo je vodil inž. arh. Ogrin, ki so mu stali ob strani gradbeni tehnik Hilbert Jurčič, Race in Urnaker. Pouk se bo v novi šoli začel po božičnih počitnicah.

a— Ob otvoritvi muzeja imajo člani Muzejskega društva prost dostop, četudi niso prešli vabila.

a— Sin... Pri Cehovih v Seicth št. 18 pri Sv. Rupertu v Slovenskih gorah je nastal prepir. V hipni razdraženosti je sin Jaka navadil v gnojnih vilami na očeta in ga tako tolkel, da so morali očeta prepeljati v bolnišnico.

Iz Celja

a— Ljudsko vseučilišče. Jutri, v ponedeljek ob 20. bo predaval v risalnici meščanske šole docent dr. Božo Škerj iz Ljubljane o človeških rasah izven Evrope. Zanimivo predavanje bodo spremljale lepe skioptične slike. Udeležite se predavanja v čim večjem številu!

a— Petrekove poslušanje sanje v celjskem gledališču. Podmladka Jadranske straže na dr. deklisli in deklis meščanski šoli v Celju bosta v pričetku na Stefanovo 26. t. m. ob 16 v celjskem gledališču Goliho božično povest s petjem. Petrekove poslednje sanje v režiji g. Josipa Tomažiča. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri meščanskošolski učiteljski gde. Mariji Kernovi.

Hišni lastniki pozor!

Ce Vam je zamrznili vodovod se obrnite na F. DOZMAN, telefon 245., kateri Vam istega z novim aparatom takoj z malimi stroški oddali.

Ogromno znižane cene

vsemu zimskemu blagu v manufakturni in modni trgovini

PETEK

CELJE — PRESERNOVA ULICA 21

RADI TOPLE JESENI

in prevelike zaloge se

prodaja zimsko blago

po izredno nizkih cenah pri

FR. DOROVČNIK,

CELJE.

a— Hud mrz je pritisnil v noči na soboto tudi v celjski kotlini. Včeraj je bilo ves dan solnčno vreme, vendar pa solnce ni moglo ogreti mrzlih zračnih plasti.

a— Tri nesreče. V petek se je ponesrečilo 16-letni mesarski vajenec Jože Kovač iz Zavodne pri Celju. Pri rezanju mesa ga je stroj zgrabil za levo roko in mu razmršil prst. V sredo se je 38-letni drvar Josip Kolšek s Svetja nad Celjem pri delu v gozdu vseknil s sekuro v levo nogo in se hudo poškodoval. Istega dne se je 23-letni brezposelni pek-vsi pomočnik Jože Grlic iz Vitanja pri sekanju drv vseknil v zapestje in se močno poškodoval. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

Iz Jesenic

a— Zvočni kino Radio predvaja danes vefilms »Tajna razprava« z Olgo Čehovo in Petrovičev v glavni vlogi. Med dodatki tudi kulturni film in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi za božič vefilms »Safija«.

Iz Lintomera

ly— Kino Sokol. Na božič in na Stefanovo vsakokrat ob 16 in 20 ter 27. t. m. ob 20. veličastno glasbeni svetovno znani vefilms »Beli jorgovan«.

Iz Kranja

a— Kino Narodni dom prikazuje danes ob 4, pol 7. in pol 9. krassen češki film po gledališkem komadu G. Prešove »Pastorkac«.

Iz Slovenjega Gradca

a— Cankarjev »Hlapec Jerneja« na slovenjegraškem odru. Marljiva podružnica Narodno strokovne zveze pripravila priporočil Cankarjevega »Hlapca Jerneja« in njegove pravice v Govekarjevi prireditvi. Ta predstava se bo vršila v okviru splošne Cankarjeve proslave, vse vloge so v rokah mladih nacionalnih delavcev, ki se bodo tokrat prvič predstavili slovenjegraškemu občinstvu na gledaliških deskah.

a— Najbolj priljubljena izprehodna pot vseh tujcev je krasna pešpot, ki vodi iz mesta na glavno postajo in katere se v velikem številu poslužujejo tujci kakor domačini. V zadnjem letu je občinska uprava vzdolž cele pešpoti namestila krasne, moderne obločnice ter poklinala tej pešpoti splošno pozornost. Tem bolj nas je iznenadilo, da občinska uprava ne stopi krepko na prste brezobzirnim kolezarjem, ki kljub izrecni prepovedi drvijo dan za dnem po tej pešpoti in ogrožajo izprehalce. Istotako prosimo občinsko upravo da prepove odlaganje smeti ob pešpoti in opozori odlagalice da mečeto smeti v lamo ob železniškem nasipu kakor je to tudi že pred pol leta sklenil občinski odbor. V zadnjem času se namreč odlagalo smeti naravnost ob pešpoti, kar ne kvari samo estetskega pogleda ampak razširja tudi neznošen smrad. Upamo, da bo tudi v bodoče občinska uprava poklanjala vso skrb tej lepi pešpoti in ugodila upravičenim pritožbam vseh izprehajalcev.

a— Radijske motnje. Kljub neštivilnim urgencam še vedno ni poštna uprava storila ničesar zoper one lastnike električnih aparatov, ki se niso aparate blokirali. Nepristano se spet oglašajo pritožbe radijskih poslušalcev da je sprejem ob gotovih urah absolutno nemogoč. Prosimo poštno upravo da posveti tudi našemu obmejnemu mestu malo pozornosti in poskrbi za nemoten radijski sprejem.

Iz Ptuja

a— Kolo jugoslovenskih sester bo priredilo v ponedeljek ob 14. uri v Mladiki božičnico, na kateri bo obdarovanih nad 300 revnih šolarjev iz mesta in okolice.

a— Namesto venca na grob umrlega blaginika. Mestne hranilnice Mihaela Plevnika je daroval g. dr. Segula 100 din za dijaško kuhinjo v Ptuj.

a— Kaj je z incidentom pri Sv. Vidu pri Ptuj. Pod tem naslovom prikazuje »Slovenec« od 16. decembra napad v Sv. Vidu po izjavi ranjenega Alojzija Brodnjaka iz Dravinskega vrha popolnoma v napačni luči. Napačni Brodnjak, ki leži v ptujski bolnišnici, je v tej zadevi povedal da mu je v petek 9. decembra ušel pes, ki se je zatekel v vas Vereje v Halozah. Drugi dan ga je šel tja iskat in se je s psom vračal okrog 22 ure skozi vas Sv. Vid. V bližini mostu čez Dravinjo pri Sv. Vidu je stala gruča 5 ali 6 ljudi, med katerimi sta bila tudi občinski tajnik Majhen in Belšak. Ko je pasiral to gručo, so nekateri vzklizili: »Udarje!«. V tem je Brodnjak že dobil udarec z nekim topim predmetom po glavi in po prstih, da se je zgrudil. Priskočil je občinski tajnik Majhen in ga s sunki podil v beg. Ves omenen se je Brodnjak zavlekel proč, a kasneje se je napotil v bolnišnico. Izjavil je tudi, da je vest v »Slovenec« o osebnem sovraštvo do Belšaka popolnoma izmišljena, kakor tudi o karkoli vzklizli. Poročilo govori o pretresu možganov, v resnici pa ima Brodnjak zlomljeno lično kost. Kakšno je ozadje tega napada, prav dobro vedo do prebivalci vasi Sv. Vid, ki poznajo napadalec kakor napadalec.

Se je čas, da si kupite v drogeriji SKOČUR v Ptuj prekrasno BOŽIČNO DARILO. Oglejte si izložbo!

a— Zvočni kino Ptuj bo predvajal danes ob pol 19. in pol 21. uri film »Alahov vrt«. Pred predstavo Foxov žurnal in kulturni film o naši državi.

Iz Murske Sobotice

a— Pošta v Rogoševcih je preobremenjena. Poročajo nam: Nesrečna smrt poštarice Reli Šafarčičeve v Rogoševcih pri Murski Soboti, ki se je poila s petrolejem in zažgala v poštnem poslopu, je še vedno predmet živahnih razprav v vsej okolici. Splošno so ljudje mnenja, da je nesrečno ženo strla preobremenjenost in prevelika vestnost v službi, da je zgubila živce in si v hipni razburjenosti na tako nenavadno tragičen način končala življenje. Čudno je, da tako naporna služba, kakšno morajo opravljati ponekod naši poštni uslužbenci ne zahteva še več tako tragičnih žrtv. Pošta v Rogoševcih je menda posebno obremenjena, saj teži na njo 15 velikih vasi. Do 1500 sezonskih delavcev iz teh vasi je na delu v Franciji in Nemčiji, vsi pa pošiljajo skoro vsak mesec domov denar in pisma. Poleg tega je pošta ob mejl, kjer granicarska služba povečuje poštni promet. Za ves promet pa je nastavljena na pošti, ki ima tudi tele-

Za Božič tople copate!

fon, samo ena moč, ki je s tolikim delom preobremenjena. Dve moči bi najmanj morali biti na taki pošti, na kateri promet s vsakim letom znatno narašča.

a— Šahovska simultanka. Agita šahovska sekcija SK Mure je sklenila organizirati več šahovskih prireditev da bi poživila zanimanje za šah v Murski Soboti. Ze simultanka g. Cirila Vidmarja je pokazala, da je v našem kraju mnogo odličnih šahistov. Ciril Vidmar se je boril proti 28 šahistom, ki so mu nudili zelo močnega odpor. Ob dveh zmagah je bilanca pokazala, da je g. Vidmar dobil 14 partij in 9 izgubil, 5 pa jih je končalo neodločno. Posebno dobro so se držali dijaki naše gimnazije, ki so dosegli 6 zmag, 1 remis in samo dva poraza. Simultanko, ki je bila v dvorani hotela »Kronec«, je vzorno vodil predsednik sekcije g. Nemeec. Prireditel je bila posredna propaganda za šah. Šahovski sekciji SK Mure bodo šahisti zelo hvaležni za vsako podobno prireditev.

★ BLED. Zvočni kino predvaja danes popoldne in zvečer filmsko dramo »Maza sodie in predigro »Seviljski brivci«.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

KUPUJTE

Pogačnikove božične foto-razglednice

Prekrasen film o zgodovinskem postanku nesmrtnih božičnih pesmi skladatelja Fr. Gruberja

Tiha noč - b'azena nič

Paul Richter in Anny Hartmann v glavnih vlogah

Carobni naravnj posnetki, divna vsebina, lepo petje, film, ki je lepši od filmov

Predstave dop. ob 10.30 (po znižanih cenah) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri

»Kirchfeldski župnik« in »Pater Vojteha«.

KINO UNION

Tel. 22-21

Danes ob 2³⁰, 4³⁰, 7. in 9. uri »ROSEMARIE«, Kino Moste

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V BISKI — TELEFON 41-79

Češki vefilms

MARYŠA

V glavni vlogi: Jilina Stepičková. Predstave: danes ob 3., 5., 7. in 9. uri in jutri ob pol 3. uri.

SOKOLSI POSEGAJTE IN PODPIRAJTE SOKOLSKI KINO!

Prihodnji spored:

Pustolovščine

Marka Pola

Matineja ob 10.30 uri

VELIKA FILMSKA DRAMA NEPOZABNE VSEBINE IN LEPOTE!

Ronald Colman kot junak in izgubljenec, ki je našel v smrti ono, kar mu življenje ni moglo dati — v vrtincu velike francoske revolucije

Po znamenitem

romanu

CHARLES

DICKENSA

KINO MATICA 21-24 Bogat dopolnilni spored! Cene od Din 2.50—6.50

WARNER BAXTER in lepa MYRNA LOY v senzacionalnem pustolovnem filmu Ljubezben in razočaranje, napete scene in komični prizori! — Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

ZMAGOVALEC

KINO SLOGA, tel. 27-30 Ob 10.30 isti spored — znižane cene!

Senzacionalni film o malajski džungli! Ekzotika prirode pod tropičnim soncem! Mističizem primitivnih plemen in njihovega božanstvenega »belega tigra«.

BELI TIGER

KINO MATICA 21-24 ob 15., 17., 19. in 21. Dop. spored: Damski koncert — tednik!

Pitane PURICE, KAPUNE, KOKOŠKE

morske in sladkovodne ribe
fine narezke
nudi po ugodnih cenah

SLAMIČ

Razpošilja
tudi po pošti!

Is restavracije izbrana štajerska vina, rebulo, kraški teran. La muškatni silvanec.

Iz Maribora

a— Kraljeva zahvala. Tiskovna založba v Mariboru je prejela na naslov predsednika g. dr. Miloša Vauhnika zahvalo iz pisarne Nj. Vel. kralja Petra II. za lepo mladinsko knjigo prof. Gustava Šilaha »Beli dvor«, ki jo je tudi Nj. Vel. kralj Peter II. blagohotno sprejel v svojo knjižnico.

a— General Marko Božović, poveljnik 45. pešpolka, pojde v kratkem na novo službeno mesto v štip. Mariborski častniki mu pripravljajo svečano odhodnico.

a— Odlikovana pevca. Te dni je bil v »malem Beogradu« v Rušah, slavnostni občni zbor pevskega društva, na katerem je prof. V. Mirk iz Maribora kot zastopnik Južnoslovenske pevske zveze v Beogradu izročil krasni diplom s zlatima kolajnama kot odlikovanje omenjene zveze predsedniku in pevovodji ruskega pevskega zbora g. Antonu Požarju ter g. Ivanu Knaplezu. V imenu Zveze kulturnih društev v Mariboru je spregovoril tudi njen predsednik g. Janko Pirc. Svoje čestitke so izrekli zastopniki raznih ruskih kulturnih društev.

MODERNO KOŽUHOVINO v veliki izbiri po najnižjih cenah dobite pri trvdki

P. SEMKO

Gospodsk ul. 37

a— Najnovejša slovenska opereta »Vse za šalo« je na božičnem sporedu gledališča. Opereto je uglašil vojaški kapelnik J. Jiranek. Libreto je napisal gledališki igralec D. Gorinšek. Krstna predstava bo na prvi božični praznik v Harastovičevi režiji. Začetek zabavnega dogajanja je na Jadrano, ob zaključku pa v planinskem letovišču.

a— Zdravniško znanstveno demonstracije mariborskih zdravnikov. Zdravniško društvo je imelo predhodnjim na internem oddelku splošne bolnišnice znanstveno poučni sestanek z istočasno demonstracijo internih ter kirurških zanimljiv primerov, ki so jih demonstrirali šef primarij dr. Černič, šef primarij dr. Lutman, šef primarij dr. Brezovnik, šef primarij dr. Milavec ter dr. Kerže, dr. Bedjanec in dr. Prijatelj. Slični znanstveni sestanki se bodo po novem letu nadaljevali.

Zagovoril ga je

Gobezdalo pripoveduje v gostilni o raznih rečeh, ki si jih je seveda vse na lepem izmislil. Naposled je za nekemu gostu dovolj.

»Zdaj sem že dosti slišal o tem, kar se vam je primerilo in kar ste naredili. Povejte mi še nekaj, česar ne morete in stavil bi, da bom jaz lahko napravil.«

»Svojejo zapitka ne morem plačati, je odvrnil Gobezdalo, »in prav veselilo me bo, če boste vi lahko to namestu mene naredili.«

Š i r i t e
»J U T R O«

Naša ženska stran

Desna roka gospodinje — brez opore

Eden naših najstarejših ženskih poklicev je poklic gospodinje pomočnice. Vsaj na videz pa je presenetljivo dejstvo, da so žene prav v tem poklicu danes še vedno najmanj zaščitene in najbolj izpostavljene izkoriščanju. Toda če človek pogleda globlje, kmalu spozna, kje tiči vzrok tega.

Večina naših gospodinjstev pomočnic prihaja s kmetov. Zemlje je premalo, da bi mogla preživljati vse člane rodbine in ti odhajajo v mesto za kruhom. Dekle se udeležuje za gospodinjske pomočnice ne da bi bilo za ta poklic izobraženo. Gospodinja jo zaradi tega plačuje slabše, kakor bi plačevala izobraženo moč ali pa jo kmalu odpusti iz službe. In tako je dekle obsojeno na romanje od ene služboдавke do druge, prilagajati novemu gospodinjstvu, se njen položaj ne izboljša mnogo. Slednja gospodinja bolj ali manj po svoje vodi gospodinjstvo, pa se mora gospodinjska pomočnica po menavi službe vedno znova prilagajati novemu gospodinjstvu. To zahteva od nje mnogo čuta za prilagajanje in mnogo potrpežljivosti. Pri vsem tem je od jutra do pozne noči vezana na svoje delo in bolj ali manj izročen samovolji gospodinje. Res je, da obstajajo zakoni, ki omogočajo to samovoljo. Toda ti so le na papirju. Nimamo stalnega nadzorstva, ki bi kontroliralo, če gospodinjska pomočnica ne opravlja nadurnega dela, če njeno delo ni škodljivo zdravju, če ji gospodinja v redu daje proste dneve, če ima primerno hrano, zdravno stanovanje itd. Prav tako nimamo razsodišč, ki bi razsodila spore med gospodinjo in njeno pomočnico, vsled česar se ne redko dogajajo nepravilnosti in krivice tako prvi kot drugi.

Tudi za primer brezposelnosti gospodinjske pomočnice ni dovolj zavarovanja. Podpora je premajhna in neredko poteče še preden je dekle našlo novo zaposlitev. Posledica tega je, da se jih del predaja prostitutki, ker se pač mora na nek način preživljati. Znano je, da se večina naših prostitutk rekrutira prav iz vrst gospodinjstev pomočnic. — Isto je z bolniškim zavarovanjem, ker se bolniška podpora neredko odteguje še preden je bolnica za delo spet sposobna. Obvezno starostno zavarovanje, ki so ga z zakonom pred meseci uvedli, prihaja za gospodinjsko pomočnico le minimalno v poštev. Statistično je dokazano, da število gospodinjstev pomočnic z nad 27 let starosti pada, tako da jih nad to starostjo le 15% do kraja ostane zvestih poklicu. Ostale se poročijo ali pa vsled omoglosti ne dobe več zaposlenja. Prispevke za starostno zavarovanje pa je treba vplačevati za tako službeno dobo, ki jo večina gospodinjstev pomočnic nikoli ne doseže in tako prispevki zapadejo. Ali bi tiste ki se poročijo, od že vplačanih prispevkov ne more dobiti vsaj minimalne odškodnine? Prav tako bi morale dobiti vsaj primerno odškodnino od vplačanih prispevkov za starostno zavarovanje tudi tiste pomočnice, ki jih zaradi brezposelnosti ne morejo vplačevati do predpisane dobe. Seveda bi s to odškodnino ne bile zavarovane v starosti in je tako z zakonom predpisano starostno zavarovanje zanje prav za prav brez pomena.

Razumljivo je, da vsa ta vprašanja in še mnoga druga ne more rešiti posameznica. Zato se gospodinjske pomočnice organizirajo v društva. Pri nas je več takih stavej po malo članic. Vzrok temu je v šibki stanovitvi zavesti gospodinjstev pomočnic, kar prav za prav niti ne preseneča. Dojem je na primer med tovarniškimi delavkami že v obratu neka skupnost in se iz nje razvija tudi smisel za organizacijo in skupno borbo za izboljšanje položaja, nima gospodinjska pomočnica nikjer take skupnosti. Poleg tega je še od jutra do pozne noči vezana na svoje delo in tako skoraj nima časa, da bi se udeleževala kakršnegakoli dela v organizaciji. Kolikor pa že to dejstvo ne ovira gospodinjstev pomočnic pri delu za uresničitev svojih zahtev, jih ovira razcepjenost v razne organizacije, ki se razlikujejo le po svetovnem nazoru. Pomočnice poznajo, da jih gospodinja pri sprejemu v službo ne vprašujejo po svetovnem nazoru, temveč le po tem, kakšno so in kaj znajo. Če se vse te organizacije ne morejo združiti v eno, bi bilo nujno, da osnujejo vsaj medstručni odbor, ki bi moral ne glede na svetovni nazor zastopati le interese gospodinjstev pomočnic. Z medstručnim odborom bi vidi le pridobile. Prav tako bi bilo nujno, da bi težnje pomočnic podprle tudi gospodinjke. Gospodinja in po-

močnica sta v gospodinjstvu vezani druga na drugo. Gospodinja bi se morala zavesti, da bo pomočnica, ki živi človeka dostojno življenje in ki si ji ni bati bodočnosti, z veseljem opravljala svoje delo. Tako bi morale gospodinjke podpirati pomočnice v zahtevi po soli za pomočnice, kjer naj bi se dekleta izvežbala v vseh gospodinjstvih poslih. Pouk in oskrba bi morala biti brezplačna. Nadalje bi jih morale gospodinjke podpreti v zahtevi po domov pomočnic, pri izboljšanju bolniškega in starostnega zavarovanja in podobnem. Težnje pomočnic bi morale podpirati tudi oblasti. Kajti komu pade v breme brezposelnost, bolna ali za starost nezavarovana gospodinjska pomočnica? Slej ko prej jo dobi na rame občina ali banovina. Sprememba zavarovanj, ki bi odgovarjala dejanskemu položaju naših pomočnic, bi to mogla preprečiti. In ne le to. Človek, ki čuti, da ga neka skupnost štiti, da mu

nudi človeka vredno življenje, se bo tudi sam izkazal vrednega člana te skupnosti, ko ga bo ta skupnost potrebovala.

M. G. K.

Neodvisna kandidatinja

Vojvodinja Atholska, o kateri smo na tem mestu poročali, da je pred nedavnim sprejela od vodstva konservativne stranke, katero je zastopala v parlamentu, sporočilo, da je ne bodo postavili pri bodočih volitvah več za svojo kandidatino, ker je javno nastopila proti Chamberlainovi češkoslovaški politiki, je sedaj nastopila kot samostojna kandidatinja. Da bi okrepila tako zvano »nacionalno opozicijo«, je v volilnem okraju vojvodinje Atholske odstopila kandidat liberalne stranke in s tem obenem okrepila tudi pozicije za vojvodinjo. Tako bo pri volitvah 21. decembra sama nastopila proti oficijelnemu kandidatu konservativne stranke.

Bluza in krilo

V vsej ženski garderobi ni bolj praktične in bolj hvalečne sestave, kakor je zveza bluza s krilom. Saj lahko kombiniramo eno samo krilo s popolnoma različnimi bluzami in tako pridobimo z malimi stroški več oblačil. Temno gladko krilo učinkuje v zvezi z volneno bluzo sportno, isto krilo pa lahko nosimo popoldne, če ga oblačimo k lepi, svileni bluzi. V tem krilu se lahko pokažemo tudi zvečer in sicer v sestavi s plisirano bluzo iz georgette, iz čipkaste tvoriva ali iz učinkovitega brokata.

Seveda pa pozna moda tudi izrazito sportna krila iz karastega ali črtastega volnenega blaga, ki imajo višene, prešite gube in ki jih lahko nosimo samo k sportnim bluzam. Ozka, temna krila iz gladkega blaga pa lahko nosimo ob vsaki priliki. Takšna ozka krila imajo navadno postrani ali zadaj v šivu skrit prerez, ki omogoča tudi daljše korake. Moderna so še okrog in okrog nagubana krila in krila široko zvončaste oblike. Skratka: moda računa z najbolj različnimi postavami in okusi. Za sportna krila uporabljamo grobo tkano blago, dočim so vsakdanja in popoldnanska krila iz bolj tanke, gladke tkanine. Elegančno popoldnansko krilo, primerno tudi za manjše večerne prireditve, je lahko tudi iz žameta, iz težke, črne svile ali iz georgette, če je krilo plisirano.

Večjo fantazijo razvija moda pri bluzah. Tu so v veljavi vse nove oblike in kroji, ki jih moda uporablja za nove obleke. Sportne bluze imajo male ovratnike, pentlje pod vratom, prsne žepke nagubane dele in dolge nize gumbov. Večinoma jih nosimo tako da so pod pasom skrite v krilu. Tudi mnoge popoldnanske in večerne bluze nosimo v krilu, vendar so jako obilne tudi

oblike, ki s šerpo iz istega tvoriva deloma prekrivajo krilo in pa bluze v obliki kratkih, tesno prilagojenih se kazakov. Iz pralne surove svile ali iz tanke volnene flanel je bluz, ki jo nosimo k praktičnemu sportnemu krilu s spredaj vstavljeno, globoko gubo. Bluzi ima kratke naramni del, majhen dečji ovratnik in kravatno iz istega tvoriva. Na levi strani vidimo prsni žepček z zaklopkico, nižje spodaj na nasprotni strani pa dva podobna, vzporedna žepka iste velikosti (1. skica).

Mnoge sportne bluze imajo letos poldolge rokave, ki so bolj mladostni in nas manj ovirajo pri gibanju, kakor pa dolgi rokavi. Takšna lepa sportna bluzi s pol-

10% božični popust

krznenne paletoje
srebrne lisice
lisčije in slunks ovratnike
mufe in razno kožuhovino
nudi

L. Rot
Ljubljana — Mestni trg 5
KUPUJE KOŽE DIVJACINE

ževati občutljive in opreznostjo previdnosti. Sledi spravljanje. Tedaj mora biti vsaka izmed posod izpraznjena in izbrisana na nji ne sme ostati niti najmanjši zadah tega dne. In končno terja kuhinja svojo pošteno pravico, biti mora pometena. Tudi tu je možki kot prava podoba moškega razpljuskal več vode kakor je bilo potrebno.

Potem pa, potem stoji možki kot zmagovalec po dobljeni bitki. V rokah ga še ščemi po vroči vodi, prijetno so izlužene od sode kopeli. Možki ima občutek, ki se ga redko polasti, ima vzvišeni občutek, da je opravil delo, ki je vzvišeno nad vsako možnostjo dvoma. Tudi mu pride na misel, kako je bila njegova glava prosta pri tolikih utrujenih, s koliko pomirjenostjo se je zadržal pri mnogih stvareh, ki izven kuhinje ležijo, stoji, se gibljejo in se pripravljajo naprej v besnem vrvežu; pride mu na misel, da je boljše bolj zbrano, temeljitejši in sposobnejši premišljeval kakor pri kakem opravilu, ki sestoji samo iz premišljevanja.

Moški, ki je pomival posodo, je potem sposoben, napraviti nekatere filozofske zaključke. On bi stalno pomival posodo, z najbolj tujih krožnikov bi čistil nesago, ki jo je na njih zapustila najbolj čudovita mast pečenke. On — že spet se budi njegova častitljivost — bi se hotel odklopiti v takih premagovanjih tujih gostij in veseljačen. On sanja o nastopu novega obdobja zase — dve desetletji častilnega delovanja kot pomivalec krožnikov. In že se vidi, kako sprejema na veličnem in veličastnem zborovanju Nobelovo nagrado za pomivanje posode, ganjen, toda tudi poln tiste zbranosti, ki izhaja iz zavesti prave in nepotvrjene zaslužnosti.

dolgimi rokavi, ki jo vidite na naši skici, je pod kratkim naramnim delom drobno nabrana. Pokončni ovratnik zavežemo spredaj v dolgo, ozko pentljo. Mali predpisnik ima okroglo obliko (2. skica).

Naslednja bluzi je sestavljena iz prostega tvoriva, ki je krojeno v dveh različnih smereh prog. Zgornji, vodoravno progasti del je drobno nabran v nekakšnem majem, s gumbi zapetem stezniku z malimi žepki (3. skica).

Elegantna popoldnanska bluzi s širokimi, ob zapetju balonasto nabranimi rokavi, je iz čipkaste tvoriva ali iz georgette, prekanega s srebrno nitko. Okoli pasu privemo dolgo šerpo iz enakega blaga, ki sega s konci skoraj do roba krila. Rokavi so skoraj izvezeni v nabranem šivu (4. skica).

Popoldnanska bluzi iz pastelne modrega satina pa je povsem gladka in se tesno oprime bokov. Naramni del, ki spredaj prehaja v nekakšen predpanik, je pošit z diagonalno sestavljenimi robovi, ki tvorijo edino okrasje te elegantne bluze (5. skica).

Proti zaprtju
Prospite
Oglas reg. S. br. 3236 dne 19. II. 1938.

Posebno učinkovita je večerna bluzi iz črne georgette, ki je v spodnjem levem kotu pošita z bleščico. Tudi ozki, dolgi manšeti so pokriti z bleščico, prav tako ozki ovratnik in pas (zadnja skica).

Za sport — vzorčasto krzno

K sportnemu kostumu predlaga moda eleganten kap iz leopardjega krzna. Takšen kap ima poldolgo obliko in je ob vratu zapet z malim dečjim ovratnikom.

PRVA KONFEKCIJA
Maribor
PRINAŠA VEDNO NAJNOVEJŠE

Učinkovito ga izpopolnimo s klobukom, ki ima oglavje v barvi kostuma, okrajee pa iz enakega krzna. Prav tako se poda k sportnemu kostumu ali plašču majhen telovnik iz vzorčaste kože, ki ga prepneemo z usnjenim pasom.

Za božično mizo:

Puran z mesnim nadevom

Purana najprej dobro očistimo kakor ostalo perutnino in mu odstranimo drobovje. Prav na drobno sesekljamo puranova jetra in jih zmešamo s prav tako sesekljanim kosom hladne telečje pečenke. Dodamo nekoliko glavice čebule, peteršilja in nekoliko očistih sardelic in to zmešamo s 60 dkg nestrane slanin. To zmes nekoliko opravimo na 120 g sirovega masla in pridamo še dve žemljici, katerima smo ostrgali skorjo, jih namočili v mleko in jih potem odcedili. Končno dodamo zmesi še 2 jajci, žlico drobno naseklanih kaper in seveda nekoliko soli. S tem nadevom napolnimo puranovo golšo, katero potem zašijemo, purana pa pečemo na približno 250 dkg sirovega masla. Razume se, da je treba pečenko pogosto polivati z maslom. Preden postrežemo s puranom, ga lepo okrasimo in oblijemo s sokom od pečenja. Tistim, ki imajo radi nadev iz kostanja, napravimo tak nadev tako, da kostanju najprej odstranimo zunanjo lupino, nato še notranjo tako, da ga namakamo v slani vodi. Kostanj je treba nato osoliti in ga pražiti na maslu toliko časa, da postane napol mehek. Z njim potem nadevamo purana enako kakor s kakim drugim nadevom.

Puranova solata

Puranovim ostankom odstranimo kosti in jih po možnosti zrežemo na drobne ploščice. To pomešamo z enako narezano zeleno, drobno narezanimi kislimi kumaricami in kaprami. Vse to zmešamo s kakšno dobro omako za solato, zložimo v sredino skodelice in obkrožimo najprej z vencem iz rdečih pese in potem še z drugim vencem iz trdo kuhanih jajc, katere razrežemo na osminke.

Orehovi ali makovi roglički

V dveh žlicah mlačnega mleka zmešamo poldrugi dkg kvasa, na desko pa stresemo 60 dkg moke. V moko zamešamo 5 dkg sirovega masla in 15 dkg masti, 5 dkg sladkorja v prahu in nekoliko soli. Primešamo kvas in testo dobro umesimo. Umešeno testo na tenko razvaljamo in ga razrežemo na trikotke, vsak trikot na nadevamo s orehovim ali makovim nadevom. Nadev pripravimo takole: četrť kg zmletih orehov ali maka zamešamo v vroče mleko ali raztopljeni med, dodamo po okusu sladkorja, malo cimeta, žbete in limonove lupinice toliko, da dobimo gost nadev. Nadevane trikotke zvijemo in zapognemo v obliki roglička. Naložimo jih nato na namazano pekačo, pomagamo z raztepenim jajcem in postavimo na hladno. Čez 10

DAME! NAJVEČJA IZBERA PREKRASNEGA KRZNA

In krznenih izdelkov po res ugodnih cenah je pri

minut jih še enkrat nanašemo z jajcem in šele ko se je to malo osušilo, jih postavimo na toplo, da bodo vzhajali. Ko so vzhajali, jih spečemo.

Lešnikova torta

Stiri rumenjake mešamo z 20 dkg sladkorja toliko časa, da se zgostijo, nato pa primešamo sok in nariban lupino polovice citrone, dodamo še 20 dkg zmletih lešnikov, 25 dkg kuhanega in pretlačenega krompirja (krompir naj bo že shladen), pol zavitka pecilnega praška in nahlajeno še snet štiri beljake Posodo za torto dobro pomazemo s sirovim maslom, jo posujemo z moko, nato pa zlijemo varje testo, ki ga lepo zravnamo in potem spečemo. Pečemo jo počasi približno eno uro. Pečeno in ohlajeno prerežemo enkrat ali večkrat počez jo namažemo s poljubno mazo, zložimo spet kos na kos, zloženo pa polijemo s čokoladnim ledom ali poljubno kremo.

Obramba proti mrazu

Nega mrzlih nog

Vedno se počutiš neugodno, če imaš mrzle noge. Povsem naravno je, če si zunaj na mrazu in te zate v noge, bolezenski pojav pa je, če imaš mrzle noge tudi v topli postelji in si jih ure in ure ne moreš segreti in od tega celo zaspani ne moreš. Največkrat bo vzrok ta, da se kri po nogah pretaka prepočasno da si slabokrvna in bi bilo zato potrebno kakšno zdravilo za okrepitev krvi. Mrzle noge pa so v zvezi tudi z nepravilno prebavo, zato moramo skrbeti za redno čiščenje.

Zelo napačno je mnenje, da te v noge ne bo več zeblo, če obuješ dvojne ali troje parov nogavic. Nogavice sicer res nosimo zato, da te ne oddaja preveč toplote. Toda pri nezdravo mrzlih nogah si ne bomo kdo ve kaj pomagali z njimi. Neprimerno je tudi zelo razširjena naveda, ki je prav za prav razveda, namreč da za v posteljo oblačeš nogavice.

Če imaš mokro v čevljih, tedaj se preobuj takoj, čim prideš domov. Najbolje je, če si takoj umiješ tudi noge, oblačeš sveže nogavice in obuješ druge, suhe čevlje. Čudila se boš prijetnemu občutku in toploti v nogah, pa tudi prehlada se ti ne bo treba bati. Stalno nadlogo mrzlih nog pa počasi odpravimo tako, da si pripravimo vsak večer kopel. Kopel spravi kri spet v pravilni obtok, noge se segrejejo in neprijetni občutek izgine. Ko si noge skopala, jih tudi zdrgni s suho brisačo.

Razni vložki v čevljih sicer zadržujejo mraz in vlago, grejejo pa ne. Copati in klobučevnasti čevlji noge le razvadijo. Če pa noge razvadiš in si ves dan v copatah, te bo tudi v čevljih vedno zeblo v noge. Copate imajo le ta namen, da si zvečer odpodijemo utrujene noge, če smo čez dan preveč hodili.

Zamrznjene cevi

Vse bolj kakor mestne stanovanjske hiše, so družinske hišice izpostavljene nevarnosti, da v njih zamrznejo vodovodne in iztočne cevi. Čuvanje toplote v na prostem stoječi hiši pač že davno ni več enostavna stvar. Zato bi moral imeti v kleti vsak vodni merilec posebno betonsko ali leseno napravo, ki bi ga varovala proti mrazu. V postev pride tudi oviranje mraza in cevi s slamo ali zaključevanje. V zelo mrzlih nočeh je zelo priporočljivo, če po vsej hiši izpraznimo vodovodne cevi. V kleti najprej zapremo glavni dovod, nato odpremo vse pipe v najvišjem nadstropju in nato še v nižje ležečih. Če so v nevarnosti le posamezne cevi, jih moremo pred zamrzovanjem obvarovati tudi na ta način, da pustimo pipo odprto toliko, da voda počasi izteka. Če bi vodovodne cevi kljub vsem očuvnim sredstvom vendarle zamrzle, moramo pri taljenju z njimi zelo previdno ravnati, da nam ne počijo. Na zamrznjena mesta polagamo vroče obkladke, ki jih vedno znova namakamo v vrelo vodo in jih narahlo ovijemo. Taljenje z varilno svetilko raje brepustimo strokovnjaku, kajti zato, ker je varilna svetilka izdatnejši vir toplote, preti nevarnost, da se bo cev prehitro širila in zato tudi počila.

Varovalke za otroška kolena

Marsikateri materi, posebno taki, ki je mnogo zaposlena tudi izven hiše, povzroča velike skrbi njeni majhni otroci, ki se od sile radi igrajo na tleh in se plazijo po njih s koleno. Slaba posledica tega, češar otroku v tej dobi v interesu zdravega razvoja nikakor ne moremo zabraniti, pa je ta, da se nogavice zlasti nad koleno prav hitro potrgajo in da zaradi krpanja prav nič več lepo ne izgledajo. Skrbna mati si bo zato omislila varovalke za kolena. Če ne utegne toliko, da bi jih napolnila iz nove ali pa stare volne ali bombaže, bo zato porabila stare otrokove nogavice. Iz njih bo izrezala manj poškodovani del, ga zarobila in nataknila otroku na kolena. Po možnosti bo izbrala nogavico čim bolj odgovarjajočo barvo. Varovalke ostanejo na kolenu brez posebne pritrditve, ker se deli z meč lepo prilježe k kolenu. Poleg drugega pa čuvajo varovalke tudi pred mrazom.

Posoda, v kateri kuhamo čaj, sčasoma zarjavi in se ne da pomiti, tudi ne s peskom zribati. Če pa v njej prevremo dobro osoljeno vodo, bo sol odvela posodi vso barvo od čaja. Tudi skodelice, ki so postale močne od čaja, zribamo s soljo in jih potem dobro zmiljemo s toplo vodo.

Moški nad pomivalnikom

Moški, ki se prvič v življenju skloni nad pomivalnik se predaja visoko letedim nartom. On hoče ugotoviti ženske! Kako je treba napraviti, kako bi se moralo opravljati vsa dolga leta v katerih njemu ne bi bilo prišlo na misel, da bi se sklonil nad pomivalnik. Toda izkaže se, da je bil spet enkrat lahkomiisel, kakor so pač možki. Pomivanje posode pač ni kar tako enostavna stvar.

Težave začnejo pri temperaturi vode za pomivanje. Voda ni nikdar dovolj vroča. Za roke pa je lahko vse preveč vroča. Možki vtakne roko vanjo, roka se mu zviže v nenadni bolečini, možki zavpije ogorčeno: »au!« Nato pritisli roko k novemu poskusu: uspe mu, bliskovito nagel prijem počene žlička iz vroče kopeli. Roka, okrepljena po takem poskusu — kako zelo krepijo uspehi! — se znova globlje potopi v vročo tekočino, opede se, a navadi se na opekline. Tako se privadi prenašati njej nevarno temperaturo. Z vsakim dnem gre bolje, vse je potrebno vežbanja.

Vedno več posode je, kakor bi dalo slutiti povprečje. Vprav presenetljivo je, koliko krožnikov, posodavcev, žlic, vilic, nožev zamaže človek, če pri deli pripišuje kaj važnosti čisto, ki podžiga tek in razveseljuje otroci. Številna umazanija, ki izhaja iz čistote, pa je stopnjavana in zelo raznolika je umazanija prve do osme stopnje. Zato pa je treba pred umivanjem posode urejati in odbirati. V pomivalnik ne sme vse hkrati, kakor bi hotela ravnati možka preuranjenosti; v zdravilni kopeli morajo pravzaprav najprej najmanj umazani kosci. Maščoba je ime največjemu so-

vražniku. Na maščobno mero umazanje je treba misliti, in največje obzirnosti so potrebne nedolžnosti polne skodelice za kavo in čaj, te tako rade privlačijo odurno maščobo krožnikov.

Moški se tudi nauči dodajati vodi sode, ki se tako rada topi in kali vodo, pa zdravilno vpliva proti nesnazi masti. Ta mast — vprav presunljivo je, v koliko grdob se spreminja najlepša mast pečenke in kako neprijetno začne dišati, ko se je pomešala z vročo vodo. Kmalu postane voda za umivanje mlakuza, polna nesnag. Tedaj je treba vodo menjati. In vedno znova je treba z nosom oprezovati. Tudi tedaj, ko je posoda iz ognjene preizkušnje prve kopeli prišla v nebeško drugo kopel.

Lonec, v katerih se je kuhala mlečna kaša, kozice, v katerih sta se pražila meso in krompir, kovinske posode, iz katerih so se kadili ham and eggs ali paradižniki, so obteženi s hlinavščino in kujevostjo v skorjo spremenjenih, na dnu in na stenah posode trdno nalepljenih ostankov. Marsikateri vzamejo posebne čistilne praške. Moški ob pomivalniku se odloči za pepel iz pepelnega zaboja in se ukvarja s pomivanjem z navdušenjem sabljata, ki je položil blesteče orojke kakemu junaku. Enako ravna s kuhinjskimi noži, katerih rezla se pojavljajo iz vroče vode popolnoma oslepljena.

Potem je za danes gotov; kajti njegova lahkomišelnost ne vodi do spoznanja, da je treba še kaj napraviti. Sušenje in brisanje, tako svetla je sedaj posoda, in vendar se pojavlja v brisalki fatalen vonj. Treba jo je izmenjati in se vedno poslu-

Nezaželjeni gostje

Tudi živali se danes hitreje selijo iz enega kraja v drugega, ker jim pri tem pomaga tehnika

Kakor ljudje, se selijo neprestano tudi tropi živali iz dežele v deželo. Najbolj znani primer predstavlja

siva podgana,

pa tudi stenica, ki je n. pr. šele 1806. dosegla Švedsko. Če so nekoč takšni vpadi živali trajali cela stoletja, zasedajo tuji škodljivci Evropo dandanes že v nekoliko desetletjih, kajti tudi živali so se naučile rabiti moderne prometne pomočke, v zadnjem času celo letala. Dokazano je, da so razni nevarni

tropski komarji

v letalih prepotovali tisoče kilometrov in zasedali v novih krajih nova ognjišča bolezni. Razvoj modernega prometa je omogočil celo ameriškim, avstralskim in drugim škodljivcem skok čez Ocean in naselitve v Evropi. Prej so prihajali novi sovražniki ljudi običajno iz Orienta, danes pa nas obiskujejo z vseh celin in otokov. Sem spada n. pr.

molj moka.

Strašen je ta naš sovražnik zavoljo tega, ker nam uničuje vsako leto milijonske vrednosti v mlinih. Njegova prvotna domovina je Južna Amerika. Od tam je zasedel Severno Ameriko in proti l. 1860. je prišel v Evropo, pa je danes razširen skoraj po vseh deželah severnega in južnega zmernege pasu.

Drugi škodljivci, ki se širi z bliskovito naglico, je

krompirjev hrošč,

a nadaljnjo nevarnost predstavlja kaprov hrošč, ki so ga ugotovili že v večini evropskih pristanšč ob Atlantiku in Severnem morju. V Nemčiji je dosegel že Berlin in Düsseldorf, iz Londona si je osvojil vso srednjo Anglesko. Najbolj čudno pa je to, da so ga doslej ugotavljali le v indijskih nižavah kjer je delal vsako leto strahovito škodo po shranitvah za žito in stročnice. V Evropi je videti posebno nevaren

sladni tovarnam in pivovarnam,

škodljivci niso toliko hrošči sami na sebi, kolikor njihove ličinke, ki so silno odporne in prenašajo celo temperature manj nego 5 stopinj pod ničlo in več nego 50 stopinj nad ničlo. Te ličinke zdrži tudi celo leto dni brez hrane. V neugodnih okoliščinah zapadejo v neko vrsto zimskega spanja, ki traja tako dolgo, da se okoliščine izboljšajo. V neki severnemški pivovarni so v hektol. litru sladja našli 285.000 ličink. Edini uspešen pripomoček zoper te škodljivke je

»In zdaj vam bom nekaj povedal, čemur ne bo mogel prav nihče ugovarjati...«
(»Everybody's weekly«)

Javanska princesa plesalka

Javanska princesa Čia, ki se je proslavila s svojimi plesnimi nastopi v evropskih prestolnicah, pleše s takšno eleganco in dovršenostjo, da napravi 250 obratov v eni minuti

strupeni plin,

pred vsem pruska kislina. To velja v ostalem tudi za druge škodljivce po shranitvah, n. pr. za ameriškega žitnega hrošča, ki živi sicer tudi od drugih dobrin, n. pr. od drog. Z avstralskim žitom so l. 1919. prenesli na Francosko

žitnega kapucinca

iz družine hroščev. Nekoč je ta hrošč smedel vso železno rezervo prepečenja trdnjave Bresta, torej na tisoče kilogramov. Iz Tasmanije izvira avstralski tatinski hrošč, ki se je v zadnjih letih razširil zelo močno tudi po Srednji Evropi. Ta daje prednost

kazeinu, siru in papirju,

ne zametuje pa tudi čokolade, popra, koruze in rib. Iz tropskih krajev se je priselil v Evropo kavni hrošč, ki uspešno gospodari tudi po shranitvah kakava. Eden najhujših sovražnikov žita po skladiščih je rižni hrošč, ki samo v osmih izmed južnih držav Severne Amerike uniči letno žita za

poldrugo milijardo

v našem denarju. Še slabše gospodari po Indiji in Mehiki V Srednji Evropi začena nastopati v trgovinah s kolonialami kot škodljivci riža, makaronov i. t. d.

V mnogih bolnišnicah severne Nemčije delajo veliko nadlego

faraonske in druge mravlje

južnih krajev. Še hujša pa je argentinska mravlja, ki pričenja faraonsko mravljo v zadnjih letih v Srednji Evropi spodrivati. Pred njo ni varno nobeno živilo, posebno rada pa ima slaščice in koruzno moko. Tako bi lahko našli še dolgo vrsto

tujih pritepencev,

ki skušajo vedno znova vdreti v naše dežele in povzročajo ogromno škodo. Koliko jih je pa še, ki komaj čakajo, da bi se okoristili z obiloženimi mizami Evrope! Clovek ima v žuželkah, naj si bodo od kjer koli, vedno svojega najnevarnejšega, zavratnega in skoraj nerazumljivega sovražnika.

Zakaj nam je toplo, zakaj nas mrazi?

Mrzlotne in toplotne točke na človeški koži — Srednja telesna temperatura

Ljudje toplote in mraza ne občutimo enako. Nekateri si oblačijo zimski plašč nekoliko tednov prej nego drugi, nekateri se vržejo v pomladno obleko dosti prej nego njih vrstniki.

Za to razliko se skriva, kakor za mnogimi drugimi vsakdanjostmi, zelo zanimiv problem, pri katerem je bilo treba rešiti pred vsem vprašanje, s čim ljudje prav za prav občutimo mraz ali toploto.

Se ni dolgo tega kar je mogla znanost na to vprašanje jasno odgovoriti. Odkrila je namreč polno toplotnih in mrzlotnih točk na človeški koži, to je točk, ki odgovarjajo bodisi na toploto, bodisi na mraz z določeno reakcijo živcev. Pri tem so ugotovili, da je na vsaj površini kože kakšnih 250.000 mrzlotnih in 30.000 toplotnih točk.

To veliko razliko v številu toplotnih in mrzlotnih točk pojasnjujejo s tem, da potrebuje človeško telo za svoje ugodje stalne notranje toplote pa naj živi kot Eskim na mrzli Grenlandiji ali kot zamorec v vroči Africi. Clovek mora imeti navzlic zunanji temperaturi, ki niha povprečno med 40 stopinjami pod ničlo in 40 stopinjami nad ničlo, svojo stalno telesno temperaturo 36,5 stopinje.

Za zaščito proti premraženosti z vsemi njenimi neugodnimi posledicami ima dosti večje število straž, ki mu javijo hladno nevarnost, nego proti prekomerni toploti. To pa iz tega razloga, ker je njegov boj proti mrazu le obrambni boj, v katerem se z umetnimi nabirali toplote, n. pr. suknjo, zapira proti sovražniku, med tem ko je

MNOGO PRIHRANITE

če kupujete **kvalitetno blago** za zimske suknje, plašče in obleke pri trvdri

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 7.

Izgotovljene zimske suknje obleke i. t. d. vedno v zalogi

Lastni izdelki! Moderni kroji!

njegov boj proti prekomerni toploti izrazit napadalni boj.

Toplotne točke pripravljajo kožne žile do tega, da se širijo, in ustvarjajo izpadna vrata za izločevanje potu. To izločevanje se poveča, čim več tekočine sprejme žilni clovek vase. V vročih pasovih more clovek z vsakdanjo porabo 14 litrov vode odstraniti več nego 90 odstotkov toplote, ki se tvori v njem.

Obramba proti mrazu pa se more izvršiti razen z obleko in sobno toploto samo še z gibanjem. Zato stopamo pozimi po mrzlem peronu hitro sem in tja in tako dolgo, da se vlak prikaže. Zato pa se telo tudi samodejno trese, čim so njegove mrzlotne točke opazile nevarnost.

Najprej se koža oziroma njeno žilje posvarili s strani mrzlotnih točk stisne. Posledica je to, kar imenujemo »kurja polt«. S tem da se žile stisnejo in skrčijo, nastane namreč pritisk na žilne lojnice, ki so v kožnem tkivu pod dlakami in dlačicami. Pri tem nastanejo v zvezi z delovanjem mišic dlak majhne izboklinice na naši koži. In za ta okop se potem skrije nosilka naše telesne toplote. Kri...

Tu tiči tudi skrivnost in odgovor na vprašanje, zakaj mora gospod A. svoj zimski plašč obleči dosti prej nego gospod B. Ni namreč potrebno, da bi imel gospod A. več mrzlotnih točk nego B. In da bi tako reagiral prej na mraz. Gospod A. ima maverče svoje obrambne pripomočke zoper mraz slabše pripravljene nego B. In prav tako tudi orožje za napad proti toploti. Njegova koža je n. pr. v svojih funkcijah omejena zavoljo zamaščenosti in njegov krvni obtok je slabši zavoljo nezadostnega gibanja. Zato stoe poleti prav tako zavoljo »strašne vročine«, kakor pozimi zavoljo »strašnega mraza«.

Sporobnost naše kože, da se v mrazu stisne pa ima za posledico še drug zanimiv pojav. Kakor znano, ne dobivamo kurje polti samo tečaj, kadar nam je mraz, temveč nas »bolhie mraza znan« tudi tedaj če se hudo prestrašimo. Pri tem se nam porostoma celo »zježijo lasje«.

Ti dogodki, ki smo jih spoznali kot obrambne pripomočke zoper mraz, se odigrajo v tem primeru narobe. Strah nam zmoti naravno krvni obtok, »kri nam zastane v žilah«, to se pravi: skrči se za zunanje žilne kože, ki se avtomatično stisne (clovek postane bled). S tem nastane spet pritisk na lojnice pod dlakami in lasmi. Tedaj pričeto delovati lasne mišice da se lasje postavijo pokonci, in na zadnje reagirajo tudi naše mrzlotne točke na dogodke, ki prihajajo od znotraj. Posledica je, da nas hladno smreleti da se pričemo tresti in da sklenemo z zobmi, vse to ne zavoljo mrazu, temveč zavoljo strahu.

Mia in Lia

Ameriška zakonska komedija

Mister Larkin je imel zelo lepo ženo in ta je imela spet sestro dvojčico. Mister Larkin je s svojo ženo stanoval v Chicagu, a lepa sestra njegove žene v Kaliforniji. Larkin je bil silni sicer že mnogo o njej, toda videl je ni bil še nikoli. Šele tedaj, ko je morala ga. Larkinova po triletnem zakonu zavoljo bolezni odpotovati v neko zdravilišče, je stopila njena sestra na plan. Gospa jo je bila namreč prosila, naj bi v njeni odsotnosti vodila gospodinjstvo.

Sestra je prišla in ko jo je mister Larkin videl, je opazil, da sliči njegovi ženi kakor jajce jajcu, samo da si je dala več truda, da bi bila videti lepa. Ncnila je elegantnejše obleke, si manikirala nohte skoraj vsak dan in je kazala sploh razne talente, tako da se je Larkin na tihem že jezil, da se je bil poročil v Mlo naneso z dražestno Lio. Nu, zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi, na kar se je lepi Liji oglasila vest in je ubogemu Jamesu Larkinu vsa v solzah izjavila, da ne bo imela prej miru, dokler ne bo Miji vsega izpovedala.

Tedaj je padla Jamesu v glavo rešilna misel, da ji je pokazal ček z znatno vsoto ter ji ga ponudil, če bi hotela molčati, na kar so se Liji solze res posušile in se je spet nasmešnila. Prej je še vtaknila ček v torbico. Toda sestri vendarle ni hotela gledati v oči in ko se je ta nekega dne vrnila, je izginila, v južno smer. Larkin je upal, da je ne bo nikoli več videl.

Mia se je vrnila zdrava in ljubezniva, mož je bil z njo zadovoljen. Toda nekega dne je odkrila nekaj, kar jo je napolnilo z najbolj črnimi slutnjami. Ubogi James je moledeval za odpustanje. Mia je razsaja-

Zavoljo naočnikov je oglušel

Iz Kodanja poročajo o redkem primeru, da je nekdo zavoljo naočnikov oglušel.

Neki mizariki mojster si je pred nedavnim nabavil naočnike iz manjvrednega dublja. Kmalu potem je začel tožiti o bolečini okrog ušes. Zatrjevali so mu, da gre samo za malenkostno kožno vnetje, ki je nastalo zavoljo oksidacije kovine. Res ni več pazil na bolečine in je naočnike nosil dalje. Na zadnje pa se je stvar tako poslabšala, da je dobil na obeh straneh glave hude otekline in je nastala zastrupitev krvi. Sedaj je moral hitro k zdravniku. Težavna operacija mu je sicer rešila življenje, toda zlo se je bilo že tako globoko zajedlo v ušesa, da je sluh popolnoma izgubil.

Narobe fotografirano?

Ne. To je le uspel posnetek smučarja v sedanjem času

Junaški učitelj

Da se je raztrgati granati, da je ohranil življenje svojim učencem

V neki poljski podeželski šoli je poučeval učitelj ki je bil vnet patriot. V nevarnih anevih jesenskih tednov, ko je vse kazalo na vojno, je smatral za svojo dolžnost, da razloži učencem rabo različnega orožja.

Učenci so kaj takšnega rajši poslušali nego kaj drugega, otroci so pač povsod enaki. Med drugim je razlagal otrokom tudi ročne granate. Bil je temeljit in je hotel za boljše razumevanje razstaviti ročno granato, o kateri je menil, da je izpraznjena. Čim je prijel zanj, je začul

neko šumenje, ki mu je izdalo, da je granata napolnjena in da se bo vsak trenutek razpočila. Življenje petdesetih otrok je zaviselo v tem trenutku od njegovega ravnanja in ni okleval.

Hitro je zapovedal otrokom, naj se vržejo pod klopi, potem je stekel v najbližji kot, obrnil hrbet proti razredu in držal granato pred seboj. S strašnim pokom je granata eksplodirala in ga raztrgala na kose, med otroki pa je drobec lesa lahko ranil samo enega. Mož se je žrtvoval za petdeset otrok.

Tihotapec — dedič milijonov

Sreča moža, ki je rešil življenje ruskemu beguncu

Kakor roman se bere zgodba dedičine, ki jo nastopi te dni neki Nikolaj Suszuk iz vasi Jerenovke ob poljsko-sovjetski meji.

Suszuk je bil pred sedemnajstimi, osemnajstimi leti najhujši tihotapec kostopolskega okrožja. Voden je tolpo, ki je na veliko izvrševala tihotapsko obrt s sovjetskimi ozemljem. Na nekem pohodu je Suszuk tik ob sovjetski meji rešil težko ranjenega moža, ki so ga zasledovali rdeči vojaki. Šlo je za lastnika velike banke v Kijevu, Jarmolajeva, ki je z mnogimi dragocennostmi hotel pobegniti iz Rusije. Prišel so ga pa in obsodili na smrt.

V zadnjem trenutku mu je uspelo, da je spet pobegnil, toda če bi mu ne bil pomagal tihotapec, bi bil znova padel v boljše roke. Tihotapec ga je zdravil z največjo skrbjo in mu je pozneje posodil tudi denar za potovanje v Ameriko. Sedaj je Suszuk, ki je med tem postal tmetnik velikega kmečkega posestva, prejel obvestilo, da je pred nekaj časa umrl njegov prijatelj Jarmolajev in da mu je zapustil polovico svojega imetja, kar znaša nekoliko milijonov dolarjev.

Odlična kakovost

res odlična, ki jo ima slovenski izdelek

HUBERTUS

milo, Vas bo uverila, da je najboljšo kupovati domače milo.

A NEKDOTE

Franc Lehar, operetni komponist in dirigent, je potoval z lokalno železnico. Vlak se je na majhni postaji ustavil in ni hotel naprej. Vlakovodja in postajenačelnik sta se sprla in načelnik je na zadnje zavpil: »Sto vragov, kdo dirigira tu promet, vi ali jaz?«

Ko je Lehar v svojem kupéju zaslišal besedo o »dirigiranju«, je pogledal skozi okno in dejal smeje: »O, prosim, če potrebujete koga za dirigiranje, bi vam morda lahko pomagal.«

Slikar Whistler in umetnostni zgodovinar Ruskin sta si bila gorka neprijatelja. Ko je slikarju nekoč nekdo omenil, da prebije Ruskin skoro ves prosti čas v muzejih, ga je Whistler zavnil: »Potemtakem bi moral biti policist, ki straži slike v Narodnem muzeju, največji poznavatelj umetnin na svetu!«

VS AK DAN ENA

»Le jokajte, draga moja, le jokajte, to vas bo potešilo in olajšalo...«

»Saj bi rada jokala, toda v meni je nekaj, kar sili tako na smeh...«

(»Ric et Race«)

Smrt češkega kardiologa

V Pragi je umrl profesor Kálove univerze, znani specialist za obolenja srca, dr. Václav Libenský. Učkal je 61 let.

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

I. A. — G. R. Kot obratovodja prejemate od svojega podjetja stalno mesečno plačo. Poleg tega vam je zagotovljena tudi posebna premija na produkcijo predmetov, ki jih vaše podjetje izdeluje. Kakor pravite, ne presedate Vaši stalni mesečni prejemki z vseni postranskimi deputati vsote 3500 din. Poleg tega ste deležni tudi tako zvane trinaest mesečne plače. Skupni prejemki se vam obdavčujejo z uslužbenškim davkom ter nanj nakladajo samoupravne doklade. Ali je takšen postopek pravilen? — Čl. 93. zak. določa, da se odbije od osnove, če ne presega dohodek 4000 din na mesec, 400 din na mesec in za vsakega zakonskega otroka do 15 let ki nima samostalnega dohodka, po 100 din na mesec. Ta zakonska določba bi se nanašala samo na vaše stalne mesečne dohodke, ki so podvrženi levičnemu uslužbenškemu davku. Ker ta dohodek ne presega 4000 din na mesec, se vam na uslužbenški davek v smislu čl. 97. zak. ne smejo nalagati nobene samoupravne doklade. Nasprotno, pa se od dohodkov in koristi, ki se pojavljajo z davkom, in ki niso določeni s stalno, letno, mesečno, tedensko ali dnevno vsoto odmerja v smislu določbe čl. 96. zak. odst. 1. uslužbenški davek, ki znaša od dohodka do 1000 din 4%, nad 1000 do 3000 din 5%, nad 3000 do 5000 din 6% itd. Na ta uslužbenški davek pa smejo v smislu točke 2. pravilnika k členu 97. samoupravna telesa nalagati doklado na vsako vsoto davka, neglede na višino dohodka. Med takšne dohodke in koristi je brez dvoma priležati tudi zamenjavo premijo na produkcijo, ki vam jo podjetje izplačuje z davkom. Končno pripominjamo, da odstotni uslužbenški davek po višji stopnji ne sme biti večji od davka po najbližji nižji stopnji, povečana za razliko zaradi katere se uporablja višja stopnja. Iz povedanega boste lahko povzeli, kateri del Vaših prejemkov podlega uslužbenškemu davku po čl. 96. zak. z dokladami in kateri del levičnemu uslužbenškemu davku, ki po čl. 97. zak. od dohodka do 4000 din na mesec s samoupravnimi dokladami ne sme biti obremenjen. —

J. B. — T. — Na kakšni osnovi se je zgradarina za l. 1938. v primeri s l. 1937. zvišala za celih 33 odstotkov? — V zvezi s tem po točki 1. čl. 37. zakona o neposrednih davkih se kot davek na dohodek od zgradb plačuje: 1. osnovni davek z 12 din od 100 din letnega čistega dohodka; 2. dopolnilni davek po vsoti skupnega čistega dohodka vseh davku zavezaniz zgradb istega zavezanca v območju enega davčnega oblasta prve stopnje (davčne uprave), zmanjšana za ustrejni del čistega dohodka zgradb, po katerem se je prejšnje leto odpisal davek zaradi neopornosti ali zaradi neuporabnosti zgradb ali kakšnega dela zgradb ali zaradi nelzterljivosti najemnine in sicer: od prvih začetih ali polnih 10.000 din — 2. odst. od prihodnjih začetih ali polnih 10.000 din — 4. odst. itd. — 6. 8. 10. 12 in 14 odst. za vsako vsoto nad 70.000 din re plačuje 10 odst. Samoupravni dokladami je zavezan samo osnovni davek. Ta zakonska določba (zak. o nespor. davkih iz l. 1923. je bil objavljen v »Urad. listu« št. 75/26 iz l. 1928.) do danes ni bila izpremenjena. Ni izključeno, da vas je pripravil v zvezi z odstotki skupnih samoupravnih doklad na osnovni davek. Primerjajte ponovno plačilni nalog za zgradarino za leto 1938. ki vam počenši od brutto-dohodka do dopolnilnega davka točno pojasnjuje vse faze davčne pridobitve. Po potrebi pa se priložnostno ogledite pri davčni upravi v K. — Če zvišate stanarino, bodo zvišane sorazmerno tudi vse javne davščine.

Janec B. — Na ročne statve nameravate izdelovati razno blago (rute, šale itd.). Dovolite štiri gimnastične razrede z malo maturo, drž. tekstilno šolo v K. z odličnim završnim izpitom in imate skoraj triletno prakso v neki tekstilni tvornici. Kaj morate za pridobitev koncesije ukreniti? Ali ni mogoče smatrati dela na ročne statve za domačo obrt, ki ne spada pod koncesijo? Ali morate pristopiti k združenju obrtnikov? Kam morate nasloviti prošnjo za obrtno izvrševanje in kako vam jo je kolikovati? Ali boste spadali med male obrtnike-pavšaliste? Ali boste smeli izgotovljeno blago tudi na drobno razprodajati? — Na vsa stavljenja vprašanja vam danes ne moremo odgovoriti. Izdelovanja blaga na ročne statve ni smatrati za domačo obrt, marveč si morate za to obrat preskrbeti koncesijo. Dovolite tekstilne šole nadomestila pomožniški izpit, vse drugo tu ne pride v poštev. Podvrženi se boste morali še mojskiškemu izpitu. Prilavo k temu izpitu vložite pri Zbornici za TOI v Ljubljani, ki bo z rešitvijo tudi odredila, kje boste polagali izpit. Prilavo kolokvija z 10 din. priložite pa še kolek za 20 din za izpitičevalo in poseben kolek za 10 din izpitično takso 230 din pošljite Zbornici po pošti. V prijavi navedite svoj točen naslov, dalje iz katere stroke nameravate delati izpit, kaj ste doslej delali oziroma kje ste bivali zadnjega pol leta. Prilavi priložite: 1. kratak, lastnorčno na poseben list napisan popis strokovne znanosti (tekstilna šola in triletna praksa); 2. krstni (rojstni) list; 3. izpitičevalo o završnem izpitu na drž. tekstilni šoli in o triletni praksi v tekstilni tvornici; 4. potrdilo (poštni recept) o plačani izpitični taksi; 5. izjavo pristojnega obrtnega združenja o predloženih usposobljenostnih dokazilih. — Praktični izpit se vrši deloma v delavnici na sedežu komisije, pri izbiri delavnice pa se bodo na možnosti uvaževale vaše želje, ki jih navedite v prijavi. — (Vse ostalo sledi po polnopravni mojskiški izpitični, če se boste želi oddati, in po prejetju ponovno stavljenih vprašanj).

F. S. — Lj. — Davčna uprava vam je predpisala vojno na osnovi zgradarine, ki bi jo plačevali brez davčne olajšave, ki jo uživa vaša nova hiša. Ali je to pravilno? Do katerega starostnega leta morate plačevati vojno? — Po čl. 4. pravil za plačevanje vojne z dne 29. IX. 1927, D. br. 31.875 znaša vojna za stalno in začasno nesposobne osebe, ki vojno po čl. 2. pravil niso oproščene, od leta 1931 dalje 20 odst. neposrednega davka na del imovine, obrta ali dohodka, ki pripada na njihov del. — Davčna olajšava, ki se tiče v vašem primeru zgradarine, na odmero vojne nima vpliva. Po čl. 3. cit. pravil se plačuje vojna od dovršenega dvajsetega do dovršenega petdesetega leta starosti. Leta za plačevanje vojne se računajo za cela koledarska leta. Potemtakem se plačevanje vojne prične in prav tako pre-

neha s 1. januarjem tekočega leta od dne, ko nastopi vzrok obremenitve odnosno oprostitve plačevanja vojne.

V. C. iz V. — Davčna uprava M. o. Vas je od l. 1931 dalje kot drž. uradnika redno obremenjevala z vojno. Tudi za tekoče leto vam jo je predpisala z 20 odst. Vašega uslužbenškega davka. Sedaj spadate pod območje davčne uprave L., ki vam je tudi že za lansketo leto predpisala vojno in sicer s 50 odst. Vašega uslužbenškega davka. Prav toliko zahteva od vas za tekoče leto. Za leto 1937. in 1938. ste torej z njo dvojno obdavčeni: pri davčni upravi M. o. z 20 odst. in pri davčni upravi L. s 50 odst. uslužbenškega davka. Kako za to dovedo, ko je postal predpis vojne pri davčni upravi M. o. že pravomočen, uredditi? — V stvari gre nedvomno za dvojni predpis, iz česar sklepamo, da Vas vodi poveljstvo vojnega okrožja dvakrat v evidenci. Kot vojničar ste zabeleženi tako v razporedu davčne uprave M. o. kot v razporedu davčne uprave L. Poleg tega je odmera davčne uprave L. še pogrešna, ker plačujejo državni uradniki v smislu določbe § 16. finančnega zakona za l. 1931 od l. 1. 1931 dalje kot vojnici 20 odst. (in ne več 50 odst.) uslužbenškega davka, ki se odmerja po določbah čl. 89 in 99. zak. o neposrednih davkih po odtegljaju omejenih prejemkov in odbitkov v smislu čl. 93. cit. zakona. Izposlovali morate pogrešni odpis vojnice za l. 1937. in 1938. pri davčni upravi L. Najbolje bi bilo, da se priloženo osebno zglasite v L. Davčna uprava L. mora po službeni dolžnosti izdejskovati popoln odpis vojnice za navedeni dve leti in prav tako pri navedenem vojnem poveljstvu uradno zahtevati izbris evidenc v razporedu davčne uprave L. Ker ste že zabeleženi v razporedu davčne uprave M. o. Z letom 1939 pa boste evidentirani pri davčni upravi L. Sklicite se na določbo čl. 22. pravil za plačevanje vojne z dne 29. IX. 1927, D. br. 31.875!

Popravek V št. 287 z dne 11. t. m. citaj pod šifro A K. — G B namesto v vaseh do 500 prebivalcev pravilno: vaseh do 5000 prebivalcev!

Pravna

D. A. L. Prošnja za skrajšani rok. — Prošnja za skrajšani vojaški rok vložite nemudoma pri vojnem okrožju, pod katerega spada vaša občina. V prošnji morate navesti točno vse rodniške razmere Vaših staršev in Vaših bratov. Pristojna občina vam naj podatke navedene v prošnji uradoma potrdi. O Vaši prošnji, ki jo utemeljite na člen 49 a/2 zakona o ustroju vojske in v morarice, bo na to potom pristojna divizijska komanda izšla odločba o tem, ali vam pritiče pravica skrajšane roka ali ne.

P. J. P. Kje morate urediti obveznost plačevanja alimentacij. — Glede nedoletnika, za katerega morate skrbeti se vodi varstveni spis pri pristojnem sodišču v kraju, kjer nedoletnik stanuje. Napravite na to varstveno sodišče vlogo in obrazložite v njej vaš položaj in predlagate, da se naj nadaljna obveznost plačevanja alimentacij ukline. Seveda boste morali dokazati, da nedoletnik ni več potreben podpore, da se more že sam preživljati in da niste zmogli nadaljnega plačevanja. Svetujemo vam, da se prele dogovorite o vsem z otrokovimi varuhom.

S. M. R. Brat, kateremu dolujete dedščino po starših, vam grozi s tožbo. — Ali se je morate kot kmet uspešno ubraniti, ker je brat v bolšem gospodarskem položaju kot pa vi. — Obveznost, ki izvira iz delovanja, se ne smatrajo za kmetijske dolgeve. Določila uredb o likvidaciji kmetijskih dolgov vam torej ne morejo priti v prid, ker ste zamudili tudi rok, v katerem bi lahko predlagali sorazmerno znižanje bratove terjatve. V letu dni po uveljavitvi te uredbe bi bili mogli namreč predlagati sorazmerno znižanje dolga v primeru, da je neopremičnina izstrelila več kot 25% svoje vrednosti v času, ko je dolg nastal. Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov je stopila v veljavo 26. septembra 1936. Znižanje dolga ali pa obročno odplačevanje tega dolga bi vam mogel dovoliti le upnik, t. j. vaš brat sam. Svetujemo vam, da zadevo uredite še pred tožbo, ker si s tem prihranite tožbene stroške.

R. M. C. Oče vam daje prispevek v pridelo vina. Kaj je s trošarinjo? — Odgovor na to vprašanje je bil priložen v »Jutru« od 11. decembra 1938. kot zadnji odgovor davčne posvetovalnice.

V. L. M. Ali morate imeti po obrtnem zakonu v drugi delavnici poslovalno? — Le dotičnik, ki vodi več različnih obrtov v različnih občinah, mora za njihovo vodstvo nastaviti po obrtnem zakonu poslovalno, ki ustreza zakonu o poslovalnem teh obrtov, toda tudi v tem primeru le tedaj, ako jih oziroma na značaj dela in z ozirom na bližnjo kraj ne more upravljati sam. V primeru, da bi vam obrtno oblastvo predpisalo nastavitev poslovalne, zahtevajte dostavitev pismenega odloka in se na to v roku, ki bo določen v odločbi, pritožite na višjo oblast.

E. F. Lj. Kar sami bi radi zaplenili dolžnika njegovo imovino, ker kot podnajemnik ne izpolnjuje dogovorjenih pogojev. — Vašo terjatev, ki ste jo z dolžnikom dogovorili, boste morali najprej iztožiti pri okrajnem sodišču ali pa kako drugače, — morda potem sodne poravnave, — doseči izvršilni naslov. Šele na podlagi izvršilnega naslova, sodbe ali sodne poravnave boste mogli predlagati ruč, hrambo in morebitno prodajo dolžnikovih premičnin. Svarimo vas pred tem, da bi sami v njegovi odsotnosti poneli odnesli kak del njegove imovine, ker bi dolžniku v tem primeru odgovarjali za vso škodo, ki bi mu jo povzročili in tudi stvar bi morali vrniti, če ne z lepa pa potem tožbe, kar bi vam pa tudi povzročilo velike stroške. Višina Vaše terjatve je odvisna od vrednosti, ki ste mu jo prepustili in od priznanosti Vašinega dogovora.

M. K. R. d. Se nedoleten in nezakonsko Vas je pregovoril Vaš brat, da ste mu odstopili en del podedovane zemlje. — Zgajstven se na uradni dan pri pristojnem varstvenem sodišču, kjer obrazložite vso zadevo in prosite za pomoč. Brez privoljenja varstvenega sodišča namreč nikakor ne morete odprodati del Vašega zemljišča. Varuh sam brez sodelovanja sodišča ne more skleniti namesto Vas nikakega pogodbe, niti dati dovoljenja za prepis zemljišča. Pogodba, ki ste jo napravili z Vašim bratom bo neveljavna, ker sodišče nikakor ne bo dalo svojega dovoljenja z ozirom na to, ker je proti dajatev tako zelo nizka in nerealna.

K. R. Laško. Prvodecembrska amnestija 1938. — Le oboje, ki se proti sodbi niso pritožili in ki niso oboje pogojno, so deležni dobre zadnje amnestije. Ker ste bili svojočasno oboje pogojno, se zadnja amnestija torej na vas ne nanaša. Vaša kazen bo izbrisana čim mine v sodni določeni rok brez pripora.

L. S. S. Pred več kot 30 leti je postavil sosed mlina na svojem zemljišču. Sedaj pa trdi da ima pravico poti v mlino preko vašega travnika. — Ako sosedu poti niste dovolili in ako tekom več kot tridesetletne dobe ni vozil preko vašega travnika, tako, da bi ga bili Vi lahko opazili, mu morete zabraniti pravico vožnje preko travnika. Ako na vaš opomin z vožnjami ne preste in nadalje vstraja pri tem, da mu pripada pravica vožnje, vložite proti njemu tožbo. V tožbi zahtevajte, da je dolžan opustiti vsako nadaljno vožnjo preko vašega zemljišča. Seveda boste morali dokazati s pričami, da sosed preko vašega travnika ni vozil navedeno dobo.

S. S. I. Tožba radi motenja posesti. — Proti sosedu, ki je posekal ob jezu vaše ješje ne boste mogli več vložiti tožbe radi motenja posesti, ker je že minulo več kot 30 dni od dneva motenja vaše posesti. Sosea boste pa s pridom mogli tožiti na odškodnino za posekane ješje. Višino odškodnine naj vam označijo resne in izvedene osebe (morda sodni čenilci) iz vašega kraja. Tudi odškodnino, ki vam jo je napravila sosedova živina na travniku, morete uveljaviti na tak način. Ako ste dovolili vašemu sosedu postaviti drog na vaše zemljišče proti temu, da vam dovolil spravljati les skozi svoj gozd, morete tudi Vi zahtevati odstranitve drog v primeru, da vam preprečuje spravljaj lesa. Vse tožbe morate vložiti pri pristojnem okrajnem sodišču, kjer pa zastopate po odvetniku ni potrebno.

Zdravniška

O. M. Šostanj: Dne 5. nov. ste dobili perilo, ki je trajalo 8 dni. Dne 25. nov. ste dobili ponovno perilo, ki traja do danes Kapljice, ki vam jih je predpisal zdravnik ne pomagajo. Slapav izključujete. — Zelo dvomim, da bi se dalo v domači oskrbi odopniti vašemu stanju. Po moji sodbi je najbolje, da greste v bolnico. V vašem primeru so namreč potrebni bolj energični ukrepi. O raku seveda ni govora. Bolj verjetno se mi zdi, da gre za obolenje jajčnikov.

F. A. P. p. M.: Vi imate tako zvano fimozo. Najbolje bi bilo, da se podvržete čim prej operaciji. Za oglašnikom se vam nabira neka mastna masa, ki utegne povzročiti hudo vnetje. Zato je najboljši izhod operacija.

A. D. L.: Par mesecev imate v kazalcih

ŠAH

Kakor poročajo iz Pariza, odpotuje svetovni prvak dr. Aljehin te dni v Južno Ameriko, kjer namerava ostati še preko olimpiade v Buenos Airesu, celo prihodnje leto.

Pravkar je objavil dr. Aljehin v »Manchester Guardianu« pomemben članek o veturnirju na Holandskem in njegovih posledicah. Svetovni prvak predvsem poudarja organizatorne nedostatke tega turnirja. Igranje brez vsakega prostega dneva ter potovanja iz kraja v kraj, da je bistveno oškodovalo starejšo udeležence turnirja, tako da turnirski rezultat ne more biti merodajen. Dr. Aljehin sicer kljub temu priznava izredni uspeh mlade generacije v turnirju, pravi pa, da nihče ni pokazal premoči nad drugimi. Tako je tudi težko odgovoriti na vprašanje, kdo bi bil pravzaprav upravičen boriti se za svetovno prvenstvo: Keres, Fine ali Botvinnik, ki so vsi plasirali pred svetovnim prvakom. Bolj jasen da je negativni zaključek: Capablanca in Flohr sta popolnoma izpadla iz konkurence za svetovno prvenstvo. — Dr. Aljehin pravi, da je Keresov poziv na match za svetovno prvenstvo sprejel, vendar pa se ta match po Keresovi lastni želji ne bo vršil pred koncem l. 1940. Finančni pogoji, ki jih je dr. Aljehin postavil za ta match, so isti kakor oni iz matcha z dr. Euwejem ter iz projektiranega matcha s Flohrom. V teh ozihrh torej, kakor vidimo, gotovo ne bo težav. Vendar pa dr. Aljehin v »Manchester Guardianu« zopet izrecno poudarja, da je pripravil igrati match s Keresom samo na enem kraju ter da na podlagi izkušnje pravkar končanega veturnirja nikakor ne pristane na potovanje iz kraja v kraj. Sploh je dr. Aljehin mnenja, da bi nad največjimi šahovskimi prireditelji morala prevzeti kontrolo neka organizacija, da bi se preprečili organizatorni nedostatki. Dr. Aljehin pravi, da v to svrhu po dosedanjih izkušnjah tudi mednarodna šahovska federacija FIDE ne pride v poštev pač pa strokovna organizacija najboljših šahovskih mojstrov sveta, o katere ustanovitvi so se baje vele mojstri v Amsterdamu po končanem veturnirju že sporazumeli.

Poslovni odbor Jugoslov. šah. saveza je razposlal vabilo za IV. mojstrski turnir za prvenstvo Jugoslavije za l. 1939, ki ga prireja v proslavo svoje 30-letnice Zagrebški šahovski klub in ki naj bo od 26. t. m. do 17. januarja 1939. v Zagrebu. Iz turnirskega razpisa posnemam m. dr. sledeče podrobnosti: Kot turnirski lokal so predvideni prostori v Domu jug.-čehoslov. lige v Šubičevi ul. 1. Zrebanje naj se vrši dne 26. t. m. ob 20. prvo kolo pa 27. t. m. od 19.30 do 23.30. Ta igralni čas je predviden tudi za ostala kola. Določene so sledeče nagrade: I. 3000, II. 2000, III. 1500, IV. 1000, V. 800, VI. 600, VII. 500, VIII. 400 din. Če je udeležencev manj nego 14, naj bo turnir dvokrožen ter odpade zadnja nagrada. Pravico udeležbe v turnirju imajo samo mojstri J. S. saveza, ki jih uprava saveza na turnir povabi in ki do danes dajo svoj pristaneč. Poleg tega so tri mesta določena za člane Zagrebškega š. k. a. — Jaz sem žal moral vabilo na ta turnir odkloniti. Kakor znano sem že mesec dni prej pristal na udeležbo v Hastingsu. Škoda je, da je bil za turnir v Zagrebu določen ravno božični termin, ki kolidira s tradicionalno in pomembno prreditvijo v Hastingsu, kjer so že ponovno sodelovali tudi naši mojstri. Ne glede na to pa pred mesecem, ko sem prejel vabilo za Hastings, niti se ni bilo točno znano, ali se bo turnir v Zagrebu o Božiču vršil ali ne. Oficielna vabila za Zagreb so bila mojstrom dostavljena šele 12. oz. 13. t. m., to je 14 dni

obeh rok naprijetne občutke kot pri elektriziranju. — Po mojem mnenju gre v vašem primeru za bolezen posebne vrste, ki nastopa običajno simetrično na obeh rokah in ki je precej redka. Opazujemo jo posebno pri strastnih kadilcih. Ako torej kadite, vam svetujem, da kajenje popolno ma opustite. Potrebno je tudi, da greste k zdravniku, da vam predpiše potrebna zdravila.

Isti: Zelite sredstvo za jačanje živcev. — To vprašanje je zelo široko. Mogoče vam tako sredstvo sploh ni potrebno. Pač pa je mogoče potrebno, da spremenite način življenja, da opustite razne navade itd. Ako vse to obširno razložite vašemu zdravniku, vam bo on že dal pravi nasvet.

G. A. O. 4 tedne sem, so se vam napravili v grlu nekaki mozoljčki. Imate občutek, da vas nekaj praska. — Dvomim, da so se vam pojavili ti mozoljčki v grlu kamor vam pogled vendar ne seže. Najbrže opazate opisane pojave v ustih, na mehlem nebu in ob nebalcih. Priporočam lahko hrano, ki pa naj vsebuje mnogo sočiva in ki ne sme biti niti prehladna, niti prehladna. Limonin sok lahko uživate, morate pa dodati mnogo sladkorja. Usta izpirajte večkrat dnevno s ajbiševim čajem.

M. A. M. S.: Zelo vas moti, da ste po nogah precej poraščeni in želite nasveta. Kako bi odpravili nadležne kodce? — Ako bi bili ženska, bi vašo prošnjo razumel za moškega pa to vendar ni noben kozmetični defekt, temveč prej obratno.

D. B.: Na podlagi datumov, ki ste jih navedli, nesečnost ni izključena. Zaredi gotovosti pa pojditte še k zdravniku v svrhu preiskave.

M. R. Lj.: Vaša hčerka, ki je stara 11 let, je precej slabo razvita, boleha in se takoj prehladi. Poleg tega je precej razdražljiva, rada se prepira. — Deklica se bliža dobi pubertete, kjer srečujemo pogosto taka duševna stanja. Za nadaljnjo presojo mi manjkajo podatki in je gornje edino, kar vam morem na daljavo reči.

Negotovost: Z ozirom na dejstva, ki ste jih navedli, se mi zdi skoraj popolnoma nemogoče, da bi bili okuženi. Da se pa popolnoma umirite svetujem, da si pustite preiskati kri v tukajšnjem higienemskem zavodu. Po mojem mnenju bo izvid negativen.

M. D. Viš: Predaleč bi šlo, ako bi hotel popisati vse težave, ki ste jih navedli v vašem pismu. Iz opisanih težav je razvidno samo to, da bolujete na živcih. Ker ste bili že pri tolikih zdravnikih in celo večkrat tudi v bolnici, vam verjetno ne bi nič novega povedal, ako bi vam kaj svetoval. Ne pečajte se toliko za vašo boleznijo in ne gojite je tako, kot cvetlico v lončku. Živite, jejte in pijte normalno. Ne brigajte se za to, da vam otrpne roka, da vam zastane srce, nikar ne delajte nepotrebne skrbi domačim in nekega lepega jutra se boste prebudili — zdrava.

pred začetkom turnirja! Tako kratek rok ni samo popolnoma nenavaden v šahovskem svetu, temveč bo, kakor silim, še tudi nekaterim drugim našim mojstrom otežkočil oziroma celo onemogočil udeležbo na turnirju v Zagrebu. Vsekakor je bila tu napravljena huda napaka, ki bi jo bilo pač najbolje popraviti na ta način, da se turnir v Zagrebu še preloži. Saj bi bilo res škoda, če bi jubilejno priridele Zagreb. škega šahovskega kluba ne izpadla tako dobro, kakor bi zaslužili to klub, ki ima gotovo izrednih zaslug za razvoj našega šahovskega življenja.

Kakor kažejo partije holandskega veturnirja, sta kvalitativno najbolj igrala v turnirju pravzaprav Botvinnik in Reshevsky. Botvinnikov zmagi proti Reshevskemu (iz l. polovice) in Capablanci sta gotovo tudi najlepši v turnirju sploh. Reshevsky zopet je tu in tam pokazal izredno globoke ideje, ki pa jih ni vedno precizno izvedel. V naslednjem izredno zanimiva partija obeh teh vele mojstrov iz 2. polovice.

Nimovečeva indijska obramba.
Bell: Reshevsky Črni: Botvinnik
(10. kolo, Breda, 20. novembra)
1. d2—d4 Sg8—f6
2. c2—c4 e7—e6
3. Sb1—c3 Lf8—b4
4. e2—e4
Ru'insteinov sistem.
4. O—O
5. Sp1—a2 d7—d5
6. a2—a3 Lb4—c7
7. c4 : d5

Vse to je dobro znano, med drugim tudi iz 25. partije drugega matcha med dr. Aljehinom in dr. Euwejem.

7. Sf6 : d5
V omenjeni partiji je vzel dr. Aljehin tu s kmetom, kar je doslej veljalo kot boljše. Potek partije pa kaže, da je morda Botvinnikova novost boljša.

8. Sc3 : d5?
V poštev je prihajalo še tudi takoj 8. e4. Reshevsky na sledi v naslednjem svojevremenski načrtu.

8. c6 : d5
9. g2—g3?
Beli se hoče najprej povsem mirno razviti, nato pa izvesti f. f3 in e4 prodor v središču. Vse to pa pušča črnemu preveč časa za protiakcijo.

9. Sb8—d7
10. Lf1—g2 Sd7—f6
11. O—O Le7—d6
12. Se2—c3 c7—c6
13. b2—b4 a7—a6
14. Tf1—e1 Tf8—e8
15. Lc1—b2 Ld6—f8
16. Dd1—d3 Lc8—e6
17. f2—f3 Sf6—d7

Ravno ko je bel zasigural e3—e4, pride črni s svojim načrtom: skakač stremi na slabo polje c4.

18. Sc3—a4 b7—b6(1)
19. Ta1—c1(?)
To se izkaže kot slabo. Morda je bilo takoj e3—e4 bolje.

19. b6—b5!
V trenutku, ko je bela trdnjava zapustila a-linijo, se črni odloči, da spravi skakača na c4, kar mu radi dejstva, da sedaj trdnjava ne krije kmeta a3, da važen tempo. Beli skakač na c5 ni tako nevaren kakor črni na c4, saj ga črni vedno lahko odstrani.

20. Sa4—c5 Sd7—b6
21. Lb2—c3 Ta8—a7!
22. c3—e4
Beli je že v slabši poziciji, prodor v središču se še edina protisansa, ki pa se tudi že ne posreči več.

22. Sb6—c4
23. Tc1—a1 Lf8 : c5!
24. d4 : c5 Ta7—d7!
25. Dd3—d4
Tudi 25. e5, d4! je bilo že zelo smiljivo, po potezi v partiji pa pride beli na ravnost v izgubljeno pozicijo. Poleg ska-

kača na c4 pomaga črnemu še tudi možna d—linija.

26. f7—e6
28. f3—d4
Dobrih potez ni več.
28. d5 : e4
27. Dd4 : e4 Td7—d3!
28. Ta1—c1 Td3 : c5!
Ta lepa kombinacija naj bi bila odločilna.

29. Tc1 : c3 Le6—f7
30. Tc3—d3!
Zelo lepa protikombinacija, ki pa je samo taktičnega značaja. Ob pravilni protigrbi bi se bila izplačala.

30. Dd8—b6?
V naglici napravi črni napako, ki bi ga morala stati še partija. Z Dd8 bi bil obdržal dobijeno pozicijo. Najboljše nadaljevanje za belega bi bilo potem še 31. Dc6!; Tel :+, 32. Kf2, Te8, 33. Dc8!; Te8 : 34. Lb7, Tb8, 35. c6, vendar ima potem črni v Le6! odločujoč odgovor, na pr. 36. La6!; Tb6, 37. Kf7, Kf7. Črni pravčasno zavstavi belega — kmeta.

31. Tel—d1!
Slijanja poteza, seveda tudi edina.

31. Te8 : e4
32. Lg2 : e4 Dd8—f6
Sedaj še edino proti grožnji Td8. Če pa bi bil v 30. potezi črni igral pravilno Dc8, bi bilo tu možno De8, valed česar bi bila vsa kombinacija belega nemogoča.

33. Td3—d8 Lf7—e8
34. Td1—e1 Kg8—f7
Grožilo je Ld5 + ali tudi Te8: tar nato Lh7+.

35. Le4 : h7 Sc4—e5
Beli dobi itak na vsak način 37.črnovalno figuro nazaj ter obdrži še napad. Tako črni zapre vsaj nevarno e-linijo.

36. f4 : e5 Df8—h8
37. Lh7—e2
Enostavneje bi dobilo 37. e6!; Dh7!, 38. fg7: itd.

37. Kf7—e7
38. Td8—c8?
Po tej napaki se črni na izredno fin način še reši. Pravilno je bilo, kakor se kmalu pokaže, Ta8.

38. f6—f5!
39. Lc2 : f5 Dd8—h5!
40. g3—g4 Dh5—g5
Z grožnjo Dd2, nakar beli ne more preprečiti večnega šaha.

41. Tc8—c7 Ke7—d8
Seveda ne Kf8, 42. Le6! in dobi. Če pa bi bil v 38. potezi beli vleklet Ta8, bi bila trdnjava sedaj stala na a7 in bi bel v 42. Td1+ lahko takoj dobil.

42. Tc7—c8+ Kd8—e7
43. e5—e6!
Še zadnji poizkus. Na 43. Ta8 pride seveda Dd2.

43. g7—g6!
44. Tc8—c7+ Ke7—d8
45. Tc7—d7+! Kd8—c8
Seveda ne Ld7!; 46. e7+ ter nato Ld7! in e8D.

46. e6—e7 g6 : f5
47. Td7—d8+? Kc8—c7
48. Td8 : e8 Dg5 : g4+
49. Kg1—h1 Dg4—f3+
50. Kh1—f1 Df3—g4+
remis z večnim šahom.

Tudi preko f2 seveda beli ne more nikdar uiti iz šahov.

Vaša Piro

RADIO

Nedelja, 18. decembra

Ljubljana 8: Veseli nedeljski pozdrav (plošče). — 8.15:

SPORT

XIII. kolo v ligi

Jugoslavija v Ljubljani

Dvojni spored v Beogradu ter po ena tekma v Sarajevu in Skoplju — Spremembe bodo po sredi tabele

Za povratne tekme v ligi so vrstni red nekoliko spremenili. Prvo povratno kolo, tisto zborniško na dva dela, je bilo v prvem delu tekmovala kot četrti na vrsti, današnje drugo povratno kolo pa je bilo v začetku tekmovala kot prvo na sporedu. Današnje borbe so hkrati poslednje v tem kolesarskem letu. Za božič bo nekaj prijateljskih gostovanj doma in v tujini, potem pa bomo smuknili v novo, 1939. leto, ki bo tudi ligašem prineslo nova upanja, nove kombinacije in nove — borbe.

Današnji, drugi predjem na spomladansko sezono utegne prinesiti nekatere spremembe v prvenstveni tablici. Bsku je sicer sigurno prvo mesto ne glede na rezultat njegovega srečanja s sarajevsko Slavijo. Stiri pike razlike do drugega mesta je znaten naskok. Precej gneče pa je za naslednja tri mesta, na katerih so razvrščeni Jugoslavija, Hajduk in Gradjanski s samo eno točko razlike med vsakim. Če komurkoli spodrsne, ga rival prav lahko prehit. Prav tako tesna je razlika na naslednjih štirih mestih, od petega do osmega, ki jih držijo Hašk, Jedinstvo, Slavija (S) in Bask s samima dvema točkama razlike med petim in osmim. Koliko kombinacij je možnih med njimi glede na morebitne današnje rezultate! Bolj soliden je položaj na poslednjih štirih mestih v Ljubljani na čelu: od devetega do poslednjega mesta je pet točk razlike.

Današnji spored obsega naslednjih pet parov:

Rdeči bodo trd oreh

Tekma se začne ob 14. uri, predtekma (Ljubljana B : Grafika) bo že ob 12.30

V skoro vseh razmotiranih dajajo belo-zelenim precej šans. Je že skoro tradicija, da beograjski rdeči ne jemljejo pik s seboj iz Ljubljane, so pa tudi otipljive opore za naziranje belo-zelenega uspeha: na svojem terenu so prepuštili obe točki samo Bsku, Hajduku, Sparti in Hašku so položili orožje, dočim sta sarajevska Slavija in Gradjanski iz Zagreba izšli na remis. Morala vstaja Jugoslavija rahla nadica v njeni trenutni resni formi, s katero se je njeno moštvo prebilo na drugo mesto. Vprašanje današnjega ljubljanskega rezultata bo v glavnem odvisno od trenutne forme belo-zelenih. Če bodo mogli ponoviti igro, ki jo so dali proti Hašku in proti Gradjanskemu, jim je skoro sigurna vsaj ena točka. Prvi rezultat je bil 2:0 za Jugoslavijo.

Odbor SK Ljubljane prosi občinstvo, da pride na igrišče po vstopnici vsaj med predtekma, da se tako prepreči veliko prerivanje in naval pred blagajnami.

Dvojni spored v Beogradu

Bask-Sparta. Zanimiva je obupna borba Spartancev, ki jo že sedaj bijejo za obstoj v ligi. Znani so njihovi trdovratni poskusi, da z raznimi fuzijami okrepijo položaj in ojačajo svoje vrste. V zadnjem času je uspela kombinacija z Žaskom in se bo spomladi, po prenehanju formalnosti, predstavila nova tvorba pod novo firmo SK Zemun. Proti Basku pa nastopa še stara firma brez fuzije in — kar je še bolj pomembno — brez nujne transfuzije in ima malo nad, da bi iz tega srečanja izšla

Kako je treba poročati o vremenu

Zveza za tujski promet je izdala vremenskim poročevalcem po naših krajih podrobna navodila za poročanje o vremenu, tako da bo letos gotovo še bolj zanesljivo kakor je bilo dozdaj

Na anketi Zveze za tujski promet dne 6. t. m. so vsi zainteresirani faktorji poglobno pretrpeli vprašanje poročevalske službe o snežnih razmerah. Anketa je ugotovila, da je lanske poročevalska služba poslovala zadovoljivo in nato sprejela nekatera važna navodila za izboljšanje letošnje.

Predvsem je bilo sklenjeno, da bo Zveza izločila vsa poročila, ki ne bodo popolna torej brez vseh podatkov o temperaturi, oblačnosti, snežnih razmerah in debelini snega, dalje ona, ki ne bodo upoštevala sončne in snežne lege, pa ona, ki ne bodo sestavljena po ključu za vremensko brzojavno poročila in slednjič ona, ki ne bodo točno navajala snežnih razmer in vsebovala nepravilne podatke o debelini snega. Vsako vremensko poročilo mora vsebovati vsaj štiri osnovne oznake po določenem vrstnem redu, in sicer temperaturo (samo 5 pomeni plus 5, 05 pa pomeni minus 5), oblačnost (jasno, deloma oblačno, zelo oblačno), snežne razmere (južen sneg, osrnica, srenj, sreč, prišč, dež, dež in sneg) ter debelino snega, ločeno, koliko je novega snega na starem. Čas opazovanja se mora zmerom nanašati na 7. uro zjutraj in zato časa ni treba navajati posebej.

Pri navedbi snežnih razmer je treba ločiti senčeno in sončno stran tako, da se najprej navede vrsta snega v senčni in nato v sončni legi. V poročilih naj poročevalci uporabljajo samo Badjurov vremenski ključ, iz katerega so najvažnejše oznake objavljene na koncu članka. Snežne razmere naj se označujejo samo po ključu, torej s kratkimi za južen sneg, osrnico, srenj, sreč in prišč.

Termometer mora biti dober in pritrjen na prostem v senči. Za merjenje snega mora biti na mestu s povprečnim snegom (brez zametov) postavljen drog z označnimi centimetri tako, da se lahko dnevno točno določi debelina starega in novega snega. Če merilne naprave kjerkoli ne bi bile v redu, Zveza do ureditve teh naprav ne bo objavljala vremenskih poročil. Razen vseh lanskih poročevalskih postojank je bil letos določen za poročevalske postojanke tudi Sv. Miklavž nad Gorjanci. S poročevalsko službo bo Zveza začela 21. t. m., opozarja pa poročevalce, naj poročila dostavljajo vsaj do 8.30 zjutraj, da bodo mogla iziti še v opoldanskih dnevnikih ter biti objavljena tudi v radiu ob 13. uri.

Glede oddaje vremenskih poročil veljajo lanske načela, to je, da se poročevalci lah

uspeh. Vsekako bi bila zmaga Spartancev že več kot senzacija. Prva bitka v Zemunu je dala Baskovcem tesno zmago 1:0.

Jedinstvo - Gradjanski (Z). V drugi tekmi se bosta borila zelena barva proti zagrebški plavi. Jedinstvo je že drugič imelo za nasprotnika v prvem kolu zagrebškega Gradjanskega na zagrebških tleh. Obkrajat so Zagrebčani zeleni beograjski četni nasuli točo žog v mrežo. Letos je bilo 5:0 za Gr. Po tem prvem »tušu« se je potem zeleno moštvo izredno ugodno razvijalo in je trenutno samo za dve mesti nižje od svojega današnjega tekmeča. Če se tega vidika motrimo današnjo borbo med tema moštvi, ne bomo dajali v naprej Zagrebčanom vseh šans. Nekako po občutku bi dejali, da so vendarle zagrebški plavi favoriti, toda to ugotovitev je treba zapisati z veliko rezervno.

Gradjanski (S) : Hajduk

Skopljanec so morali potrpežljivo preštevati kilometre, ki so jih požirali na veliki razdalji med Skopljem in Splitom. Za današnje povratno tekmo so se Spličani morali preprčati, da je naša največja nogometna razdalja prav tako velika — v obratni smeri. Hrabro so se Skopljanec držali v Splitu, kjer so kot novinci v ligi dosegli rezultat 1:4. Doma so že bili odpornejši nasprotnik. Porazil jih je Bsk, toda v zelo sumljivih okoliščinah: Sparta jim je odnesla, nepričakovano, eno piko. Obe niki pa so pustili v Skoplju: varžadniska Slavija. Jedinstvo in — Ljubljana. Ne bi rekli, da čaka ista usoda tudi Hajduka, toda zmaga Skopljanec ne bi bila posebno nepričakovana novica!

Slavija (S) : BSK

Hudi prijatelji so Sarajevčani in Bskovci — v sportni politiki. Toda na zelenem polju si prizadevajo, da bi temeljito demontirali tesno povezanost druge. Od tod so srečanja med tema moštvi, bodisi v Beogradu, bodisi v Seher-Sarajevu izredno borbeno, težka, trda. So bili časi, ko je šlo Bsku za mnogo, pa so vsepovsod prerokovali, da jim bo šla sarajevska »filiala« na roko. In se je dogajalo narobe! Za današnje borbo nimajo Sarajevčani na razpolago kompletne moštva. Zato nemara ne bodo tako nevarni protivnik, da mu beograjski »plavi« ne bi mogli do živga tudi na sarajevskih tleh. Doma so jih v začetku tekmovalja odpravili s 4:1. Morala danes rezultat ne bo tako visok, najbrže pa bo le ugoden za Bskovce.

Ne maramo se spuščati v točne prognoze, ker bi s tem samo tvegali, da nas dogodki postavijo v vrsto krivih prerokov. Tako je usoda vsakogar, ki se v sportu spušča v »napovedovanje«. To pa najbrže ne bo preveč riskantno, če povemo, da bo sam goli vrh tabele ostal takšen kakor je in da na koncu tudi ne bo velikih sprememb. Od drugega mesta navzdol tja do zadnje tretjine pa bi se utegnili zvečer pokazati marsikatera sprememba. O teh pa nekaj točnejših opazk v ponedeljski številki!

(Poročilo o današnji tekmi med Haškom in varžadnisko Slavijo objavljamo med brzojavnimi vestmi. Op. ur.)

ko poslužijo brezplačnega brzojavnega poročanja na železniških postajah osončno poštini uradih. V krajih, kjer sta poročevalcu na razpolago obe možnosti, naj izbere ono, ki mu je prikladnejše.

H kraju objavljamo še ključ k brzojavnemu vremenskemu poročilu:

Temperatura se izraza v Celsiju in sicer tako, da se označi temperatura pod ničlo s tem, da se pred številko stopinj postavi 0 (ničla), temperatura nad ničlo pa se označi brez ničle (05 je minus pet, 5 je plus 5).

OBNEBJE:
a) glede oblačnosti: b o b — brez oblakov, jasno, p o b — delno pooblačeno, z o b — zelo oblačno; b) glede megle in vetrovnosti: m i c a — lahna meglica, m e g — debela megla, m i r — mirno brez vetra, v e t o — vetrovno.

SNEŽNE RAZMERE:
a) padavine: d e z — dežuje, s e d e z — sneg in dež padata obenem, m e d e — južen sneg, m e d e v debelih kosmih, d r o m e d e — droben, suh sneg mede; b) sneg leži: s u z e n — južen sneg, o s a — osrnica (skorja se pod smučmi in udira) s r e n j — uležan sneg s t i d o — rahnjo skorjo pod vplivom sonca.

znat, prasi — prišč, sreč — kristalizirana smrzlina.

K oznaki pod a) in b) pristavimo višino snega, zmerom merjenega na povprečnih mestih.

c) s m u k a — smuka ugodna, s m o l a — smuka za silo, manj ugodna, n e s m u k — smuka neugodna.

V nekaj vrstah

Zagrebški listi poročajo, da je Gradjanski pri sodniškim odboru JNS protestiral zaradi delegiranja sarajevskega sodnika Rakića za današnje tekmo med njim in Jedinstvom. Protest izvira iz znanega spora med Gradjanskim in sarajevsko Slavijo v teku jesenskega ligaškega tekmovalja, po katerem so Zagrebčani s svoje strani prekinili vse sportne odnose s sarajevsko Slavijo. V zvezi s tem so sklenili takrat, da tudi tekem ne bodo dali soditi sarajevskim sodnikom. Ker je bil protest vložen precej pozno, smo zelo radovedni, ali bo imel sodniški odbor sploh možnost — in pa voljo — odrediti drugega sodnika.

Precej številna plavalna ekipa sušaške Viktorije je pred kratkim odpotovala v Budimpešto, kjer bo prebila 15 dni na izdatnem zimskem treningu z Madžari. Na trening so šli znani plavalci Potocnjak, Kurtni in Dežiljani — Grkinić in Matković sta že nekaj dni tamkaj — in pa ženske Krmotić, Boršić in Smolčić. Ekipo vodi vodja plavalne sekcije Blažina.

Naši teniški mušketirji so v meddržavni tekmi proti Čili zabeležili prvi dve zmagi. Prvi dan je Puncer zmagal nad Deikom s 6:4, 6:1. Pallada pa je odpravil Taverno s 6:4, 6:0. Po končani turneji v Južni Ameriki se bosta Pallada in Puncer razšla, Pallada se bo vrnil v Zagreb, Puncer pa bo nadaljeval turnejo po Srednji Ameriki ter se nazadnje na Jamajki sestal z Mitčiem, s katerim bosta nastopila še na nekaterih mitingih po Ameriki.

Kompletno hokejsko moštvo Slavije iz Siska je pristopilo v članstvo zagrebškega Haška, ker v Sisku zaradi gmotnih težav hokeja na ledu nima nobenih možnosti za razvoj.

Drsalščje v Planici pripravljeno. Pilirja je že uredila drsalščje ob svojem domu v Planici. Mraz zadnjih dni je stvoril gladko ledno ploskev, ki samo še čaka drsalcev.

Smučarske tekme v Celju. Smučarski klub Celje bo priredil 6. januarja v Liscar pri Celju klubski dan. Na sporedu bo tek na približno 10 km za gospode za vse starostne razrede od 18. do 42. leta in tek na 4 km za dame za starostni razred od 18. do 28. leta. Dne 8. januarja bo istočasno mladinski dan. Na sporedu bodo tek in skoki (klasna kombinacija) za dekčke ter smuk in slalom za dekleta. Dne 12. februarja bo v Liscar skakalna tekma za prvenstvo Mariborskega zimskega sportnega podsvetja za mednarodno udeležbo. V mesecu februarju bo na Golteh smučski tečaj za začetnike in izveščane. O Veliki noči bo tekma v smuku s Savinjskega sedla na Okrešelj v Savinjskih planinah za juniorje in seniorje.

SK Polž — smučarji tekmovalci. Prvi redni sestanek vseh tekmovalcev bo v torek, 20. t. m. ob 19. v klubovem lokalu. Vsi tekmovalci, ki se prestopijo iz Slalom kluba 34, naj se zanesljivo udeležijo!

SK Reka. Seja prireditelne odbora bo v torek, 20. t. m. ob 20. v gostilni Oblak na Tržaški cesti. Vabijo se gg. odborniki, da se zanesljivo udeležijo te važne seje.

Smučska šola. TK Skala, Jesenice, priredi na Ročič-Karavanke (2 uri od postaje Jesenice) od 25. t. m. dalje smučsko šolo za začetnike in poseben oddelek za tekmovalce v alpskih disciplinah. Vodstvo šole ima g. Ciril Praček. Cena za pouk 100 din za osebo na 1 teden. Prijave sprejema TK Skala, Jesenice. Smuk!

Gostilna pri »Panju« v Vegovi 10 vabi na izjemi dojenki cvetec in ma stajerska vina, po se tega boste postrežali s finimi domačimi kravčami in penicini in ter z drugimi toplimi in mrazimi jedmi. V zabavo vsem gostom bodo igrani lepi komadi na klavirju, petje itd. Zato pridite še danes in prepičate se, pa boste vedno radi zahvalili v gostilni k PANJU v Vegovi ulici št. 20. Vas vabljamo vabi in se priporočajo: T O N E H U C G O S T I L N I C A 32258-10 INSERIRAJTE V »JUTRU«

PRISTOPAJTE K JČ LIGI!

Gospodinje uporabljajte CEPO

sušeno že praženo domačo čebulo v prahu. Zahtevajte pri svojem trgovcu.

Express-kava din 1.—

DANES, velika izbira vsakovrstnih jedil-peclva. Zajamčeno pristna domača in dalmatinska vina

v gostilni »Pri Lovcu«, Rimska c. 24

Najnovejši radioaparati:

SABA DESO MEDIATOR BLAUPUNKT

OGLEJTE SI BREZOBVEZNO!

Na zahtevo dobite prospekte in opis aparatov brezplačno!

»TEHNIK« JOSIP BANJAI

LJUBLJANA, MIKLOŠICEVA 20.

Iz Julijske krajine Proračun tržaške pokrajine

Te dni so listi objavili načrt proračuna tržaške pokrajine, o katerem bo v kratkem razpravljali pokrajinski upravni odbor, na kar bo o njem izreklo svojo zadnjo besedo še finančno ministrstvo. Proračun se je vobče nekoliko dvignil. Izdatki so bili določeni na 22 milijonov lir. Skupni znesek dohodkov ni bil objavljen. Znano je le, da namerava pokrajinska uprava kriti 11.697.000 lir z davčnimi dokladami.

V glavnem bodo ostale davčne doklade neizpremenjene, doklada na zemljiški davek bo znašala tudi prihodnje leto 153.79%, doklada na zgradarino pa 100%. Ker pa se bosta oha osnovna davka zvišala, računa pokrajinska uprava, da bo dosegla z obema davčnima dokladama za 204.000 lir več dohodkov. Nadalje računajo z presežkom dosežanih dohodkov 150.000 lir tudi pri dokladi davka na industrijska in trgovska podjetja.

Med izdatki bo 13 milijonov odpadlo na takozvane socialne obveznosti pokrajine. Med te spadajo predvsem vzdrževanje pokrajinske poročnice, v kateri je sedaj povprečno po 940 bolnikov na leto, nadalje podpore za rezna zavetišča, za reveže, brezposelne itd. Precejšnje novo breme bo za pokrajino obvezni prispevek za tržaško vseučilišče, ki bo znašal prihodnje leto skupno 1.225.000 lir. Nadaljnjih 150.000 lir bo morala pokrajina prispevati za gradnjo novega fašističnega doma. Prav za prav bo ta prispevek šele njen prvi obrok za to gradnjo in bo nadaljnjih 9 enakih obrokov izplačala v prihodnjih proračunskih letih. V dobi 1939 bo morala pričeti amortizirati tudi svojo lanskim primanjkljaj, ki je bil po posebnem načrtu različen v tri amortizacijske obroke.

Drobne novice

Nov grob. V tržaški bolnišnici je po hudem trpljenju umrl 37 let stari Anton Bogatec, Kovačev, od »v. Križa« pri Trstu. Bil je zaposlen v tržaški ladjedelnici, kjer je bil pred 3 tedni pritisnil žerjav ob neki steber tako, da je dobil smrtno nevarne notranje poškodbe. V bolnišnici je dobil še pljučnico, ki ji je podlegel. Na smrti postelji se je na željo svoje zaročnice Ide Bogatčeve z njo še poročil. Nekaj ur pozneje je izlilnih. Pokojnik je bil splošno priljubljen in blag človek. Bil je tudi član svetokriškega cerkvenega pevskega zbora. Njegovega pogreba so se udeležili vsi vaščani, mnogo njegovih tovarišev z dela ter še veliko ljudi iz vse tržaške okolice. Dekleta v narodnih nošah so njegovo krsto in grob obsula s cvetjem. Pevski zbor je zapel svojo tovaršev v spomin nekaj žalostink. Vsem njegovim bližnjim, ki jim je bil pokojnik glavna opora, naše sožalje!

Pred gorškim »odličem« je bil v četrtek obsojen 32-letni Josip Kovačič iz Vrtojbe na nekaj sto lir kazni, ker so karabinerji našli pri njem manjše množine razstrelivnih snovi.

Plinske maske. Po posebni odredbi pristojnih centralnih oblasti bodo morali vsi lastniki hotelov in penzionov, tujakoprometna, prevoznika, kinematografska in gledališka podjetja, odvnetiki, zdravilniki, inženjerji ter zavodi za socialno skrbstvo nabaviti svojim namencem do 31. decembra t. l. potrebno število plinskih mask. Naročiti jih bodo morali pri socialni zvezi protiletalskim napadom in od nje odvisnih ustanov. Cena za plinsko masko je bila določena na 65 lir. Proti kršilec te odredbe so bile določene stroge sankcije.

Nagrade materam z mnogimi otroki. Že nekaj let podeljuje materam z mnogimi otroki posebne državne nagrade, ki jih deli ministrski predsednik. Ob takih prilikah nagradijo po eno mater iz vsake pokrajine. Prihodnji terek bodo razdeljene letošnje nagrade. Iz Julijske krajine so bile izbrane za te nagrade Marija Udovič iz Jablanice v reški, Marija Peršič od Sv. Lucije v Gorški Novgata Leučič iz Zadra, Marija Jelčić iz Novgata grada v istrski ter Furlanka Angelika Presot iz škocijana na Soči v tržaški pokrajini.

V Ložicah na Vipavskem so našli preteklo soboto v nekem hlevu mrtvega 60 let starega kmeta Filipa Zgura. Zadel ga je srčna kap. Po mrtvaškem ogledu so njegovo truplo prenesli v mrtvašnico na domačem pokopališču, kjer so pokojnika v nedeljo pokopali.

Nesreča pri delu. V torek se je stavbni delavec Sever, star 35 let pri delu smrtno nevarno ponesrečil. Padel je z visokega odra na neki stavlji. Pri padcu si je namolil tilnik. Prepeljali so ga v gorško bolnišnico, kjer se bori s smrtjo.

Trije požari so nastali pri Sv. Križu blizu Ajdovščine, v Palčjem in Budanjah na Vipavskem. Pri Sv. Križu je nastal požar na posestvu Ivana Pipana. Hiša je močno poškodovana, obenem pa uničili 6 stotov kreme. Škodo so ocenili na 13.000 lir. V Palčjem je gorelo na posestvu Franca Starca. Hiša in gospodarsko poslopje sta pogoreli do tal. Škode je bilo za 15 tisoč lir. Tretji požar, ki je nastal v niši Lojza Lična v Budanjah, pa ni zavzel tolikšega obsega. Stanovanjska hiša je bila sicer močno poškodovana, a gasilcem je vendarle uspelo požar kmalu omejiti, tako da je posestniku prizadejal le manjšo škodo.

Na Reki je bil odstavljen dosežani tajnik fašistične zveze za reško pokrajino Arturo de Maineri. Za njegovega naslednika je bil imenovan Almerigo Ongaro.

Klub »Metla«

Kdo zna?

Pri preiskovanju starih zapiskov je stric Matic našel na listek, kjer je nekdo preizkušal neko deljenje. Od vsega računa je ostala ena sama številka, in sicer osmica na mestu desetice. Spoznal pa je, iz koliko števil so obstajali delitelji, delavec in drugi deli računa, razen tega pa je tudi ugotovil, da se je deljenje brez ostanka izšlo. Ves račun je bil takšen:

..... : = 8.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Lepa darila za Božič!

Par primerov iz naše božične izbire:

Namizne garniture, za 6 oseb

kavne svile	Din 360.—
damast	Din 220.—
jedilne damast	Din 230.—, 370.—

Robci v elegantnih škaticah

damski 6 komadov	Din 11.—, 14.—
fini 6 komadov	Din 30.—, 37.—
moški 6 komadov	Din 33.—, 47.—

Preproge,

perzijski in moderni vzorci, 150/240 cm	Din 970.—
200/290 cm	Din 1570.—

Odeje,

volnene	Din 190.—, 220.—, 270.—
svilene	Din 300.—

Za domače halje in pižame

svileni barhent	Din 28.— do 38.—
barhent za pižame	Din 12.— do 18.—

MANUFAKTURA F. KS. SOUVAN

LJUBLJANA — MESTNI TRG 4

Strel v grajski knjižnici

Roman

F. G.

»Tomaž Jones.«

»Kako izvirno. In ste mu poslali denar?«

»Poslala sem mu sto petdeset funtov in pisala, da trenutno nimam več, kar je bilo čista resnica. Nato sem dobila drugo pismo, ki mi je sporočalo, da bo poslal eno mojih pisem mojemu možu, ako ne pošljem ostalih petdesetih funtov najpозnejše v tednu dni. Toliko da se mi ni zmešalo. Najprej sem polzkusila srečo pri papanu. Vedela sem, da si redno izposoja denar od mojega moža in ga ne vrne vselej, kar mi je bilo mučno. A papa me je toliko natezal z vprašanji, čemu potrebujem petdeset funtov, da sem rajši odnehala.«

»Kaj ne dobivate za svoje osebne stroške nič denarja, lady Colchestrskas?«

»Pač, a ne mnogo, v primeri z moževimi dohodki. Drži me bolj kakor hčerko in pravi, da ni dobro, če ima takšen otrok preveč denarja za zapravljanje. Mislim, da ima prav,« je dodala z rahlim nasmeškom. »Strašno zapravljiva sem. In rok za mojo prihodnjo četrtletno sprotnino je bil šele čez nekaj tednov, a teh petdeset funtov sem morala dobiti od danes do jutri. Sla sem torej h Georgeu in ga prosila zanje.«

Pamela je premolknila in živčno zmečkala ročavice. »Strašno je bilo reči možu za ta denar. Še

14

strašneje, ker je bil tako ljubezniv. Samo nasmešnil se je, me prizanesljivo pogledal in takoj napisal ček, ne da bi kaj vprašal.«

»Ali ste morali poslati denar v bankovcih?«

»Da.«

»In izsiljevalec je ostal mož beseda, ko je dobil ostanek?«

Prikimala je. »Naslednji dan je prišlo eno mojih ljubezenskih pisem.«

»Ostalo mu jih je torej še devet in dvajset,« je srdito rekel Meredith. »Kaj je bilo potem? Kdaj je prišlo drugo izsiljevalno pismo?«

»Natanko tri mesece po prvem.«

»Torej decembra meseca?«

»Da. In najhujše je bilo to, da je —«

— zvišal ceno,« je dopolnil višji nadzornik.

»Kako veste?«

Rezeko se je zasmel. »To je star izsiljevalski trik. Če žrtev plača, se malopridnež polakomni. Koliko je terjal drugič?«

»Tri sto. Imela sem denar in sem jih plačala.«

»In spet čez tri mesece je prišlo tretje pismo s še višjo zahtevo?«

»To pot že prej. Januarja meseca, štiri tedne po drugem.«

»Da, ker ste tako točno plačevali. Lopov je mislil, da plavate v denarju.«

»V tretjem pismu je terjal štiri sto funtov.«

»Ali vam je kdaj ponudil, da vrne vsa pisma proti enkratnem plačilu?«

»Nikoli ne,« je odgovorila lady Colchestrskas.

»Vselej samo po eno pismo.«

»Prevečan malopridnež,« je rekel Meredith. »Ste tistih štiristo imeli?«

»Ne. Samo sto. Bila sem obupana. Hotela sem prodati Cartierjevi tvirki eno izmed zapestnic, ki jih imam od nje. George je bil plačal zanj dvanajsto funtov. Pravkar sem bila sedla k prodajalni mizi, ko je stopila v draguljarno lady Vavasour in prisledla k meni. Tedaj seveda nisem več mogla povedati, da sem hotela prodati zapestnico, ampak sem se naredila, kakor da zaponka ni v redu. In ko mi je prodajalec prinesel obroč nazaj, rekoč, da ne morejo najti napake, sem izgubila pogum in odšla z lady Vavasourjevo, ne da bi jo bila polzkusila prodati.«

»In ste prosili moža za tri sto funtov?«

»Kaj naj bi bila storila? To pot je bilo še dosti huje. To pot jih ni šlo za petdeset, ampak za tri sto. Sla sem k Georgeu v knjižnico. Ukvarjal se je z nekim prašnim starim rokopisom in se mi tako prisrčno nasmešnil, ko sem stopila k njemu, da sem se skoraj zjokala. George je bil zelo presenečen, ko sem ga prosila za tri sto funtov, in me je vprašal, ali mi sprotine za to četrtletje niso prepisali na račun, kakor je navada. Vse to brez kakga očitka ali neprijaznosti ali zasliševanja. Samo zavzel se je, me potrepal po roki in smehljal se vprašal, čemu potrebujem denar. V prvem trenutku sem kar osupnila, ker si nisem bila pripravila izgovora. Domisljala sem si, da me ne bo vpraševal po namenu, čeprav sem zdaj seveda izprevidela, da hoče tudi George vzlic svoji dobroti in velikodušnosti po pravici vedeti, kaj mislim storiti z njegovimi tri sto funti. Odgovorila sem, kar mi je prišlo na misel — da sem zastala s svojimi vsakoletnimi naklonitvami v dobrotne namene. Vprašal je, kje. Navedla sem

mornariško bolnišnico v Wappingu, otroško bolnišnico v Leatherheadu in hiralnico v Colchestr. V moje presenečenje si je zapisal imena na blok in mi nato brez nadaljnjih besed izpisal ček za tri sto funtov. Odposlala sem denar s svojimi lastnimi sto funti vred in spet dobila eno ljubezensko pismo nazaj. In potem se je zgodilo nekaj strašnega. Prejela sem potrdilo od vseh treh dobrodelnih zavodov, ki sem jih bila navedla možu, od vsakega za sto funtov. Toliko da nisem omedlela, ko sem jih videla, zakaj poslala jim seveda nisem bila ničesar. George me je torej moral izpregledati.

»To je bilo res strašno za vas,« je menil Meredith, in guba se mu je zarezala v čelo. »Kaj ste storili?«

»Kaj sem mogla storiti? Sla sem naravnost k možu, mu pokazala pobotnice in ga vprašala, ali je morda on poslal denar. In on... on...« Dih ji je zastal; le s težavo se je zbrala. »Poljubil me je na čelo in dejal, da povsem razume, da napravim kdaj pa kdaj kak dolg in da naj zaradi tega nikar ne iščem izgovorov. Objel me je čez pas in me izkušal opravičiti; vse to se bo poglelo, je dejal, ko postanem starejša, in on, dasi je toliko starejši od mene, se temu ne čudi.«

»Ali so prihajala še nadaljna izsiljevalna pisma?«

»Minuli teden sem ga spet dobila.«

»To pot torej po petih mesecih.«

»Da, ko sem že mislila, da ima tisti človek usmijne z menoj.«

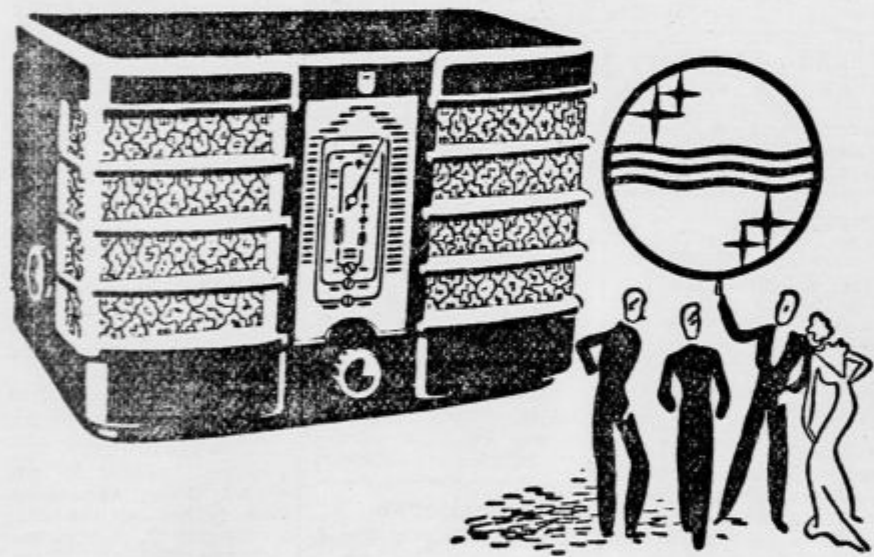
Meredith se je suho zasmel. »Izbijte si to iz glave, lady Colchestrskas! Izsiljevalec pa usmijneje! Koliko je terjal to pot?«

»Pet sto!«

Vzajemna posojilnica r. z. z o. z. v Ljubliani — Miklošičeva cesta 7

poleg HOTELA UNIONA. — NUDI ZA VSE VLOGE POPOLNO VARNOST IN OBREŠTUJE NOVE VLOGE PO 4% DO 5% PO DOGOVORU — ZAHTEVAJTE PROSPEKT. — NOVE VLOGE SO VSAK ČAS RAZPOLOZLJIVE. — POSLUŽITE SE VARČEVALNEGA KROŽKA. — POSOJILNICA DAJE KRATKOROČNA POSOJILA.

MALI SUPER Z VELIKIM GLASOM

PHILIPS 215

NAJMODERNEJŠI 3+1 CEVNI SUPERHET Z OKTODO KOI CEV ZA OSCILACIJO — 7 UGLASENIH KROGOV, KRATKI, NORMALNI IN DOLGI VALOVI, DOBITE ŽE ZA

Din 175.— mesečno

Oglejte si še danes ta aparat pri

H. Suttner, Ljubljana

ALEKSANDROVA C. 6

OGLED IN PREDVAJANJE BREZOBVEZNO — PROSPEKTI BREZPLAČNI!

Otroški ročni najnovejši modelov

Dvokotona motorji, triključni

Šivalni stroji pogreznjivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.

Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Ne zamudite si ogledati

krasnih izložb trgovine stekla in porcelana

IVAN KOVAČIČ — MARIBOR

Slovenska ulica 10 in Koroška cesta 10

Za vaše drage boste tam gotovo našli najlepša božična darila trajne vrednosti po čudovito nizkih cenah.

REUMATIS

najboljše sredstvo za mazanje zoper revmatizem, trganje, zbadanje v križih, kosteh, ishlas, protin in silčne bolezni. Še vsakomur je pomagalo, kdor ga je uporabljal. POSKUSITE TUDI VI, da se prepričate in dalje priporočite! Ena steklenica din 22.—. Pišite še danes:

GRADSKA LJEKARNA — ZAGREB — GORNJI GRAD.

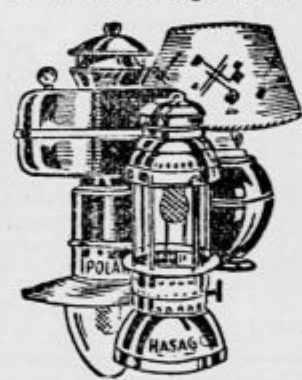
Ogl. št. br. 1990-1933

Najnovejši izum!

Originalne HASAG-PRESTO petrolejske plinske svetilke (svetovni patenti)

Ni treba več špirita za pogrevanje.

Ni treba več dolgega čakanja 3 minut!

ORIGINALNE POLAR SVETILKE 300-3000 SVEČ:
Preko 100 modelov! Prospekte pošljemo gratis in franko!
ORIGINALNE HASAG IN POLAR SVETILKE TER ORIGINALNI DELI SE LAHKO NABAVIJO SAMO PRI NAS.

PETROLUX k.d.

Zagreb, Radišina ul. 9. Tel. 72-60

Iščemo preprodajalce in zastopnike za vse kraje. Varujte se manj vrednih potvorbi!

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI PROSPEKT

CENIK NAJPOPOLNEJŠIH GLASBILA

NAVEČE, DOMAČE, STROČNE, TVRDE

F. SCHNEIDER

KR. DVORSKI DOBIVATELJ

ZAGREB

MIKLOŠIČEVA 10.

Klišeje

ENO-IN VEČBARVNE JUGOGRAFIJE

Pr. št. 23

V NAJEM DAMO HOTEL „SPLIT“ PENSION

eden najlepših na naši obali, ki se nahaja v najromantičnejši legi v neposredni okolici Splita na podvzožju Marijana. Ima velik park tropskih rastlin, 50 sob, lastno plažo, velike terase, garažo itd.

V pošteve pridejo samo resni ponudniki; niti ni izključena prodaja; javiti se je osebno pri lastniku SABIONCELLO, Split, Ispod Meje 5.

PREVOZE

premoga, drv, moke, selitve itd. v vseh tudi vagonskih količinah Vam izvrši točno in po najnižjih cenah z avtomobili ali konjsko prego prevoznistvo

A. SEMENIČ

Privoz št. 13, Ljubljana

TELEFON 36-32.

Veselja in radosti

za otroke je v teh knjižnicah na pretek. — Božiček bo letos lahko obdaroval otroke, saj bo knjižnice kupoval po din 8.— v vseh poslovalnicah „JUTRA“, v knjigarnah, po pošti pa jih razpošilja uprava „JUTRA“, Ljubljana, Knafljeva 5.

POSTNINA DIN 2.

Na zalogi so:

KRALJ DEBELUH IN SINKO DEBELINKO

PRIGODE POREDNEGA BOBIJA

SKOK — CMOK IN JOKICA

JANKO IN STANKO

PRIGODE GOSPODA KOZAMURNIKA

BRATEC BRANKO IN SESTRICA MICA

POTOVANJE IN ČUDOVITE PRIGODE TOMIJA POPKINSA

SAMBO IN JOKO

OSEL GOSPODA KOZAMURNIKA

ZGODBA O VETISMURČKU IN ŠILONOSKI

JELARJEVI ČUVARJI

TARZAN II. del (po 12 dn).

V VSAKI KNJIGI SO ŠTEVILNE ZABAVNE RISBE, KI IZSILJO PRISRČEN SMEH.

CENE MALIN OGLASOM

Na 50 par za beseda, Dn 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dn 2.— za štiro ali dajanje naslovov plačajo eni, ki ščeje služb. Najmanjši smek za enkratno objavo oglasa Dn 12.—. Dopolni se šentive so zaračunajo po Dn 2.— za vsako besedo, Dn 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dn 5.— za štiro ali dajanje naslovov. Najmanjši smek za enkratno objavo oglasa Dn 20.—. Vsi ostali oglasi so zaračunajo po Dn 1.— za besedo, Dn 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dn 5.— za štiro ali dajanje naslovov. Najmanjši smek za enkratno objavo oglasa Dn 17.—.

RAZSTAVA

KR. BANOVINSKE TRALNICE

PREPROG

SARAJEVO

od 8. do vključno 18. decembra t. l.

pri „Šestici“ („6“)

Prodaja se tudi na dolgoročno odplačevanja. V nedeljo odprto. — Znižane cene.

Kamp, kan?

Danes vsi

na veselo zabavo in na pla, domače kraljice, dojenčkov vina, v gostilni Fabjan ali Dolenjskem Lojzetu na Glinice a. 9. 32151-18

Gostilna Martine

Zgornja Šiška

Danes pitani purani, pečen na poseben način. Izbrana vina. Koncert. Na Silvestrovo žrebajo noveletne sreče. Srečke prepičajo. Krasni dobri. 32117-18

Vsaka nova metla

dobro pometa. O tem se lahko prepričate v prenovljenih prostorih pri sodku na Zabjaku. 32115-18

Stof, stoj

Ljubljana

Ljubljana, dolga vsa, ob vhodu v to Ljubljano ena hiša je za nas. Ta je gostilna Kramar, Dolenjska cesta, kjer se danes pleše. 32300-18

Gostilna Ražen

na Zabjaku

sporoča vsem cenjenim gostom, da toči prvotno novo dalmatinsko črno in belo vino po 10 din, čez ulico 1 din ceneje, po praznikih črna in bela vino po 8 din, čez ulico. Priznana dobra kuhinja. 32332-18

Službo dobi

Trgovskega slugo

prilagodljivo kavljo takoj sprejememo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zadruga 89«. 32174-1

Manufakturnista

na Ljubljani, strokovno dobro izobraženega, tudi zmožnega aranžiranja, sprejemamo. Pismene ponudbe na Reklam. Rozman, Ljubljana, Fr. Rakova 8-I. 32178-1

Trgovskega pomočnika

Selesinarja sprejme tovarna za materialnega skladiščnika. Ponudbe na ogl. odd. Jutra, z naved. doseganjih služb in zahtevkov po »Skladiščnik«. 32173-1

Mehanika

v večletno prakso za bičile in šivalne stroje, ločen. Lojze Zajc, Dev. Marja v Polju. 32184-1

Samostojno kuharico

na Splitu 1000 k sloven. št. družini. Plača 350.—. Poljsenja dobite pri Mr. Kambič, Cesta v Rožno dolino 32. 32180-1

Trgovskega pomočnika

in trgovsko pomočnico, sprejemam takoj v trgovino z mehaniko. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Industrijski kraj«. 32143-1

Perfektno šiviljo

1000 k boljši rodbino ki bi opravljala tudi delo s šivom. Ponudbe s sliko na Milko Krenna, Bitolska 20, Beograd. 32140-1

Dobra kuharica

do 30 let, ki samostojno kuha in opravlja vsa ostala hišna dela z dobrih spravičev. Dobi mesto 1. januarja pri dveh osebah v Smeti Mesto stalno in dobro. Ponudbe s zahtevno plačo na ogl. odd. Jutra pod »Smeti«. 32161-1

Krojaškega pomočnika

za veliko delo sprejme Reiz, Masarykova c. 11. 32191-1

Hlapca

vojašine prostega, ki je vajen konj in se razume na kmečko delo tako sprejme Lavrič, gostilna, Teharje pri Celju 32128-1

Mlado dekle

ki je vajeno prodaje v bifeju ali gostilni sprejem. Ponudbe na Ivan. Končar, Tržič. 32125-1

Natakarica

simpatična, ki je vajena nekoliko šivanja in hišnih del dobi službo. Ponudbe, gostilna, Teharje pri Celju. 32127-1

Krojaškega pomočnika

za fino veliko delo takoj sprejemam. Jelovek v Gledališki 14. 32244-1

Pisarniško praktikantko

z znanjem stroještva, sprejemam. Prednost z znanjem nemščine. Pismene ponudbe na Reklam. Rozman, Františkanska 10, dvorišče. 32266-1

RUFF KAKAO JE ZELO REDILEN

IN ZATO ODLICEN ZA ZAJTRK. Če pripravite kakao pravilno, kot je naznačeno v navodilu na vsakem zavojčku odličnega Ruff-ovega kakao-a boste imeli od zajtrka popoln užitek. Odlični Ruff-ov kakao se dobiva v vseh boljših trgovinah.

RUFF

KAKAO

Mali oglasi

Ponudbam na štiro ne prilagajate smamki 14, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« Din 3- v 2 mkah odgovor, priloge

Vse pristojbine na male oglase je plačati pri predaji naročila, ostroga jih je vpisati v pisnu obremen s naročilom, ali pa po poštni poloznici na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k sgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoč se malih oglasov, je naslavljanati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Krojašice

na belo perilo sprejemamo. Ponudbe Schmolka, oglasni zavod Novi Sad 32111-1

Trgovski pomočnik

izkušen v izdelovanju moškega perila dobi mesto takoj. Ponudbe na M. Kokli, Kranj. 32075-1

Trgovski pomočnik

manufakturnist, samo prvotna moč, star do 25 let vojašine prost dobi mesto takoj. Ponudbe na M. Kokli, Kranj. 32075-1

Izložbeni aranžer

z daljšo prakso dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro risar 2789«. 32070-1

Soferja mehanika

zanesljiva in trezna dobi sprejem. Ivan Šavli, Kranj. 32059-1

Briv. pomočnika

dobrega in hitrega delavca sprejemam takoj ali po dogovoru. — Salon Breskvar Domžale. 32012-1

Šofer

lahko začeti, dobi stalno službo. Potrebna kavlja do 10.000. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32001-1

Perfektna kuharica

z dobrimi letnimi izpričevami, katera je že delala službo v boljših hišah dobi mesto s 1. januarjem ali februarjem. Pri dobri plači za boljše gospodinjstvo, brez otrok. Predpogoj je znanje slovenskega jezika. Samo pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Perfektne kuharice 1938«. 28487-1

Kuharico

vajeno tudi drugih hišnih del, ki ima veselje do vrta, sprejemam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za nesiljiva in dobra kuharica«. 32072-1

Pomočnika-co

manufakturne in galanterijske stroke z znanjem nemščine. Naslov v poslovalnicah Jutra. 32046-1

Starejši oskrbnik

tudi upokojenec po moči nosi oženjen vendar brez otrok dobi službo na srednje vel. posel v bližini Maribora. Zahte s vs. večkratno prakso v gospodarstvu zlasti v sadjarstvu. Ponudbe na primarja dr. Drnovca, Maribor, Aleksandrova cesta 40. 32135-1

Samsotajno kuharico

okretno prvotno moč sprejme A. Berenc, Karlovce (Oficirski dom) 32114-1

Elektrovarilca

prvotno moč s večletno prakso, rabimo za takojšnji nastop službe. Jugoslavina v št. Vidu. 32147-1

Prvovrstno servirk

za restavracijo, z znanjem nemščine, pošteno lepe in priprave znanja, sprejemam. Staro 22 let. Ponudbe na ogl. odd. Jutra na Jeseni. 32141-1

Kuharico

sprejemam s novim letom za večje gospodinjstvo, staro ne pod 32 let, samostojno, resno osebo, ki je bila že v službi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovska hiša«, z naved. doseganjih služb, vedbo doseganjih služb. 32144-1

Krojaškega pomočnika

za veliko delo sprejme Reiz, Masarykova c. 11. 32191-1

Hlapca

vojašine prostega, ki je vajen konj in se razume na kmečko delo tako sprejme Lavrič, gostilna, Teharje pri Celju 32128-1

Mlado dekle

ki je vajeno prodaje v bifeju ali gostilni sprejem. Ponudbe na Ivan. Končar, Tržič. 32125-1

Natakarica

simpatična, ki je vajena nekoliko šivanja in hišnih del dobi službo. Ponudbe, gostilna, Teharje pri Celju. 32127-1

Krojaškega pomočnika

za fino veliko delo takoj sprejemam. Jelovek v Gledališki 14. 32244-1

Pisarniško praktikantko

z znanjem stroještva, sprejemam. Prednost z znanjem nemščine. Pismene ponudbe na Reklam. Rozman, Františkanska 10, dvorišče. 32266-1

Mlajša frizerka

dobra delavica dobi stalno službo. Nastop takoj. Jelačica cesta 27. 32263-1

Frizerka ali frizer

in brivski pomočnik, dobi stalno službo. Oddam tudi damski salon popolnoma opremljen. Ivan Prejmer Radovljica. 32295-1

Poslovodjo

ali poslovodkinjo, ki razpolaga z kavljo najmanj 25.000 din. Iščo izkušena trgovina s kolekt. Event. lahko pristopi kot kompanjon. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Import«. 32235-1

Siviljo

dobro in izveščano takoj sprejemam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32289-1

Natakarica

ki je zmožna samostojno voditi gostilno, ki se razpolaga z kavljo najmanj 25.000 din. Iščo izkušena trgovina s kolekt. Event. lahko pristopi kot kompanjon. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Import«. 32235-1

Učenko

s 1 do 2 letno učno dobo sprejme trgovina z meš. blagom. Sprejme v meš. blagom. Sprejme v meš. blagom. Sprejme v meš. blagom. 32293-44

Krojaški pomočnik

postaven, zmožen zastopati mojstra, sposoben za vsa v to stroko spadajoča dela. Iščo izkušena trgovina s kolekt. Event. lahko pristopi kot kompanjon. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Import«. 32235-1

Pridno dekle

za pomoč pri gospodinjstvu, ki zna kuhati, dobi stalno službo. Vprašati: Elektrotron, Františkanska 10, dvorišče. 32265-1

Službo išče

Bivši orožnik

v najboljši moški dobi. Popolnoma zdrav, truden, zanesljiv in simpatičen ga značaja, zmožen tudi popolnoma nemškega jezika, ki prevzel tudi še tako odgovorno mesto. Zavarovalne posred. nico, inkasanta, nadzor. stvo pri kakršnikoli podjetju ali kaj sličnega. Na željo se lahko vsaki čas osebn. pred. stavim. Ceneje ponudbe na L. Pirber, Vinarska ulica 3, Maribor. 32008-2

Absolventka

meščanske šole z malo maturo išče primerne službe. Naslov v vseh poslo. Jutra. 32130-2

Boljši simpatično dekl

išče mesta kot natakarica pri boljših ljudeh. Zmožna tudi kuhanja. Naslov v vseh poslo. Jutra. 32132-2

Natakarica

mlada, postena, z dolgoletnimi spravičevami žel. delati. Iščo izkušena trgovina s kolekt. Event. lahko pristopi kot kompanjon. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nastop takoj«. 32129-2

Poslovodjo

ali poslovodkinjo, ki razpolaga z kavljo najmanj 25.000 din. Iščo izkušena trgovina s kolekt. Event. lahko pristopi kot kompanjon. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Import«. 32235-1

Krojača

z din 2.000 se nudi prilika za osamosvojitve. Obrtni list ni potreben. Ponudbe na podružnico Jutra v Celju pod »Mesto«. 32319-1

Hlapca

poštenega, do 30 let starega vojašine prostega, sprejme takoj. Kralj. Goldschmidt, Fr. Maribor, Plača po dogovoru. Osebn. predstavitev zaželjena. 32315-1

Samostojna moč

za vodstvo bifeja s koncesijo se išče. Pismene ponudbe s navedbo plače, starosti in prejšnjih služb na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiva«. 32262-1

Platilo natakarico

išče boljša gostilna v Ljubljani. Reflektantka lahko izučena, s parietno prakso, čedne, znanost, lepega obnašanja in kavlje zmožna. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 32331-1

Krojaškega pomočnika

za fino veliko delo takoj sprejemam. Jelovek v Gledališki 14. 32244-1

Pisarniško praktikantko

z znanjem stroještva, sprejemam. Prednost z znanjem nemščine. Pismene ponudbe na Reklam. Rozman, Františkanska 10, dvorišče. 32266-1

Med mestom in deželo

posreduje »Jutra« mali oglasnik

Vajenci (ke)

Trg. vajenca s primerno šolsko izobrazbo in postenih staršev takoj sprejemam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vajenec«. 32186-44

Ključavničarski vajenec

s 8 razredi osnovne šole, prav dober učenec, star 15 let, želi učiti mesto z vsa okrobo kler. kol. Filip Korent, Trbovlje I. Loke 187. 32138-44

Vajenca

brivkega, učenc. Hrana in stanovanje v hiši. Mihail König, Dravograd. 32251-44

Brivsko-frizerska vajenka

pridna in postena bi se rada izučila. Ponudbe s pogoji na Viktor Zitzko Cerkije pri Kranju. 32093-44

Učenko

s 1 do 2 letno učno dobo sprejme trgovina z meš. blagom. Sprejme v meš. blagom. Sprejme v meš. blagom. Sprejme v meš. blagom. 32293-44

Vajenca

prilagodljivo za trgovino z meš. blagom takoj sprejemam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Manufakturna«. 32285-44

Vajenko

zmožna slovenske in nemške sprejemam takoj. Damski modni atelje P. Rasch, Celje. Go sponka 19-I. 32206-44

Učenca za avtomobilsko

sprejemam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Slin železničarja«. 32299-44

Vajenca

takoj sprejme manufakturna trgovina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Manufakturna«. 32285-44

Zasluzek

2500 din potrebuje. Za zasluzi te 1000 din mesečno. P. site ANOS, Maribor — Orožnova ul. 296-3

Pouk

Instruktor za vse predmete sred. in viš. šole sprejme se nekaj dijakov. Čas in kraj po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotov uspeh 344«. 32164-4

Nemško konverzazijo

in pouk nudi izobražev. na gozpa. Kogretni tr. 13 II. 28503-4

Potniki

Krajevna zastopstva za Celje, Ptuj, Maribor, Sl. Gradec, za prodajo vsakomur potrebnega predmeta, npr. avtomobil, kavlje, Naslov v vseh poslo. Jutra. 32220-5

Kot sopotnik

se želim pridružiti zastopniku špeceristu s svojim avtom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Siguren plačnik«. 32304-5

Potnika

tudi kot družabnika z nekaj kapitala sprejme agentura in komisijka trgovina. Zdržitev s sličnim podjetjem nemogoča. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 32274-5

Dragocnosti

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah CERNE — juvelir Ljubljana. Wolfrova u. 32183-26

Glasbila

6 tamburaških instrumentov v dobrem stanju po zelo nizki ceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. Vinko Erčulj Podgora 8, p. Videm-Dobroje. 32170-26

Kratek klavir

prvovrsten, nov, kupim. Tomažič, Kersnikova 8-II. 32183-26

Kratek klavir

s angleško mehaniko, prvovrsten, nov, kupim. Tomažič, Kersnikova 8-II. 32183-26

Klavirsko harmoniko

prodam za polovico cen. Stavec Ferdo, Trbovlje I. Dobrna 38. 32139-26

Opozorjam

ceol, občinstvo, da se dobe tovarniško nove Hohner harmonike izdelane pri WARBINER na Miklošičevi cesti 4. Hohner harmonike kupljene drugod so rabljene. Math. Hohner, tovarna harmonik, Trossingen. 32208-26

Klavirsko harmoniko

s kavlkom, v odličnem stanju prodam po zelo ugodni ceni. Ogled v Dalmatinovi ulici 10-I, levo. 32234-26

Pianino in kratke klavirje

najnovijih modelov po brezkonkurenčnih cenah. Ogled v Dalmatinovi ulici 10-I, levo. 32234-26

Darske

Sislabne 23, dobro oarabljene, ugodno prodam. Slomškova 5, desno. 32190-6

Pathe original kino

snežman in projekcijski aparat z vso opremo v najboljšem stanju prodam. Ciri Bohanek, Fignerjeva 12-I. 32179-6

Nakit in stolo

za božično drevo, Kar. May: Satan in Ikarjot, kaktelice s polico, prodam. A. Holzapflov 7, prtl. od 11. do 15. ure. 32165-6

Akvarij

montiran na svetilno mizico, neodvisen od vodovoda, vsebuje 100 litrov vode, z vodometom in prezračevalnikom na elektromotorski pogon in na stisnjen zrak, krasen in nasajen z zelenjem, prodam. Primeren za božično ali novoletno darilo. Vsak dan na ogled od 14. do 16. polidne. Gledališka ulica 13-I. nadst. levo. 32033-6

Peči, Toplodare

mizne, štedilnike, dimne cevi itd. pripravijo poceni »Eleznika Koutnyne, Medvedova 28. 32245-6

Kolače medene, izdelke voščene

drevesca b'ična, obeske domače in med na debelo v Ljubljani ima — »SVEČA«, v Stritarja ulici 6. 13206

Priložnostni nakup

ovci prima perzijski damski plašč in Karlsruher jedilni pribor za 12 oseb z 18 karstnim zlatim obodom zelo poceni na prodaj. Kneza Kocija ul. 3-I, levo. Tramvaj Stara šola v šiški. 32215-6

Lepa, praktična darila

si nabavite za Božič v znani
manufakturni veletrgovini
R. MIKLAUC „Pri škofu“

Lingarjeva ul. LJUBLJANA Pred škofijo
VELIKA IZBIRA OSTANKOV SVILENEGA,
VOLNENEGA IN PERILNEGA BLAGA PO
ZNATNO ZNIZANIH CENAH.

Čitajte in širite
»JUTRO«

ADLER

PISALNI
RAČUNSKI
STROJI

NALIVNA PERESA
PISALNI — RAČUNSKI STROJI

PAPIRNICI IVAN KARBEUTZ
MARIBOR — GOSPOSKA 3 — TELEFON 26-42

Sprejemem večnega potnika za Slovenijo

proti proviziji, po možnosti z avtom za prodajo volnenih in
polvolnenih tkanin. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra«
pod »br. 520«.

TOVARNA PLETENIN
ISCE ZA TAKOJ prvo vrsto

VODITELJICO (VODITELJA)

za prirobovanje in sestavljanje vzorcev.

M. OGOREVC — Grosuplje

Bogato Božično darilo
za gospodinjstvo je modern

ŠIVALNI STROJ

ker ga dobite najceneje samo pri
TRIGLAV, Resljeva 16.

**Klavirji
pianini**

Warbinek

so prvotne avtorice
vredne cene krasnih in
strum-plov. Konkurirajo
jo sem znanim in znan-
skim tveganjem izredno
vredno in tovarno in traj-
nosti ki so poudarili do-
gornje izkušnje v izda-
lavi klavirjev preene-
izposojevanje po na-
ugodnejših pogojih

Warbinek

TOVARNA KLAVIRJEV
LJUBLJANA
Miklošičeva cesta št. 4
pri Franciskanski cerkvi

Od Vas
je odvisno,
da imate
obliko
vedno
kot novo

zato jo pustite redno
kemično čistiti ali
barvati v tovarni
JOS. REICH
Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Priloga — Svetlokatina

ZENITH

**PRECIZNA
URA**

vodeča svetovna
znamka odslej v
vseh strokovnih
trgovinah

Pri okr. sodišču v Ormožu
se vrši dne 29. XII. 1938 ob 12. uri

**prisilna dražba stare,
renomirane gostilne
v Ormožu**

obstoječe iz dveh hiš, krasnega vrta sa go-
ste in zelenjavo, kegljišča, ledenice, kleti,
velikega dvorišča z gospodarskim poslop-
jem in drugimi pritliklami. Najpromet-
nejša točka v mestu. Lepa sončna lega. —
Zraven se spada travnik in njiva na per-
feriji mesta, primerno tudi za stavbišča
ter gozd. — Interesentom brezplačna po-
jasnila na razpolago.

**Mestna hranilnica
v Ormožu**

Kdor ne bere, nič ne ve!

Knjige najbolj izobrazujejo človeka. Načitan človek se v svojem, če tudi na videz nepomembnem poklicu bolje uveljavlja, kakor oni, ki mu knjig ni mar.

**Kdor
ne bere knjig,
živi predrago
in vrhu tega
slabo življenje**

V prostem času si v gostilnah in drugih javnih lokalih za težko prisluženi denar kupuje drago in dvomljivo zabavo.

Če bi žene navajale svoje moke k branju zanimivih knjig, jim ne bi bilo treba preživljati bridkih ur, ko si moke krajšajo čas ob vinu, žganju in često tudi v slabi družbi. Ob lepi, zanimivi knjigi bi mu bil skopo odmerjeni prosti čas še doma prekratek

Možje, in vsi, ki ne najdete doma blagodejnega razvedrila, vzemite v roke knjigo „Lucifer“ ali pa roman „V krempljih inkvizicije“, „Rdeča megla“, „Veliki inkvizitor“, „Tigrovi zobje“, „Onkraj pragozda“, „Hektorjev meč“ ali katero koli spodaj navedenih knjig, pa boste spoznali, da je doma najlepše življenje. Kaj vse si boste prihranili, veste pa sami najbolj. Z našimi romani, ki so tako napete vsebine, kakršnih v drugih knjigah ni, se tudi začetnik kaj lahko navadi branja knjig.

Kdor se navadi brati zanimive knjige, mu je vsak prosti čas, ki ga preživi ob knjigi, v srečo, izobrazbo in zabavo. Poleg telesnega odpočitka si okrepča tudi duha, ker mu širi obzorje na najprijetnejši način.

Olajšajmo družinam in vsem neimovitim slojem nabavo najbolj zanimivih knjig s tako globokim znižanjem cen, da si jih bo mogel vsakdo nabaviti čim več. Opozarjamo pa, da veljajo znižane cene samo za Miklavžev in božični nakup. Od 1. januarja 1939 dalje pa bodo veljale zopet običajne prodajne cene.

Na razpolago so naslednje knjige:

1. Jean de la Hire: Lucifer, fantastični roman v šestih delih. 1924. 273 str.
2. Maurice Leblanc: Tigrovi zobje. Iz francoščine prev. F. J. O. 1924. 217 str.
3. Veridicus: Pater Kajetan. Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih. 1924. 187 str.
4. James Oliver Corwood: Onkraj pragozda. Roman. 1925. 129 str.
5. Gustave le Rouge: Misterija. Roman. 1925. 177 str.
6. Jack London: Roman treh src. 1926. 433 str.
7. Oevre Richter Frich: Rdeča megla. Roman. 1926. 108 str.
8. Rene la Bruyere: Hektorjev meč. Roman. 1926. 80 str.
9. Zevacco: Papežinja Favsta. Roman. 1927. 184 str.
10. J. O. Corwood: Lov za ženo. Roman. 1927. 194 str.
11. E. G. Seliger — Brat: Ugrabljeni milijoni. Roman ameriškega Jugoslovana. 1927. 291 str.
12. Phillips Oppenheim: Milijonar brez denarja. Roman. 1927. 92 str.
13. Zane Grey: Zelezna cesta. Roman. 1929. 219 str.
14. Stanley Weyman: Rdeča kokarda. Roman iz velike revolucije. 1928. 233 str.
15. Sinclair — Gluck: Zlati panter. Roman. 1928.
16. Michael Zevacco: V krempljih inkvizicije. Zgodovinski roman. 1929. 462 str.
17. Marcel Priollet: Seržant Diavolo. Roman. 1929. 344 str.
18. Emerson Hough: Možje. Roman. 1930. 210 str.
19. Donald Keyhoe: Gusar v oblakih. Letalski roman. 1930. 130 str.
20. Artur Bernede: Belfegor. Pustolovski roman. 1930.
21. Staroslav: Gostilne v stari Ljubljani.
22. Melik: Do Bitolja in Ohrida.
23. Frank Heller: Blagajna velikega vojvode.

Upravištvu „Jutra“

v Ljubljani

Podpisani naročam sledeče knjige:

(navedite samo številke knjig)

Din

Vam obenem nakažem po poštni položnici, na poštni ček, račun v Ljubljani, št. 11842.

Knjige pošljite na naslov:

Globoko znižane cene knjigam so sledeče:

Posamezne knjige:

Broširane Din 10.—
Vezane Din 15.—

Skupina 5 knjig:

Broširane Din 40.—
Vezane Din 60.—
Izbira poljubna.

Skupina 10 knjig:

Broširane Din 60.—
Vezane Din 120.—
Izbira poljubna.

Varujte dobro Vaše zobe

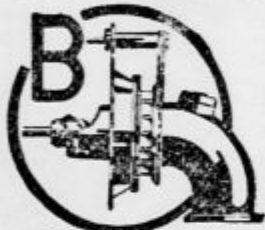
... ako hočete, da boste dolgo uživali dobro zdravje in zapomnite si: Da morete ohraniti Vaše zobe bele in lepe, je potrebno, da dnevno uporabljate dovršeno sredstvo in sicer sredstvo, ki Vam daje največjo garancijo v smislu higijene zobovja, sredstvo odobreno in priporočano po najodličnejših medicinskih osebnostih, neobhodno potrebno je torej, da uporabljate

MILO ZA ZOB

ING. BORŠTNAR

STROJNO PODJETJE
LJUBLJANA - 81SKA
SV. JERNEJA C. 18
TELEFON 45-60

VODNE TURBINE,
DVIGALA, ŽAGINE
IN MLINSKE OPREME

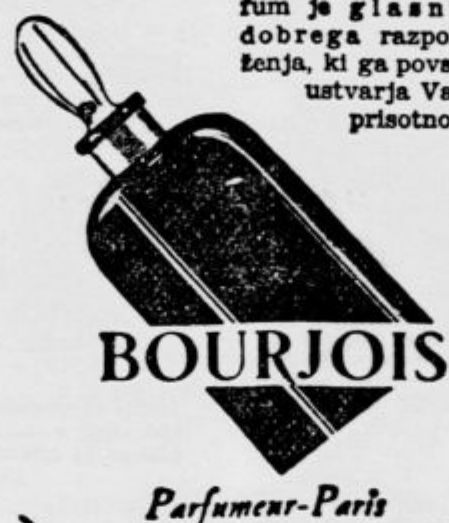
TRANSMISIJE

**Nosllec
Vašega
šarma**

Na prostora, v katerih se kretate, na toaleta, na ljudi s katerimi občujete, prinaša

„SOIR DE PARIS“
Vaš šarm. Ta par-
fum je glasnik
dobrega razpolo-
ženja, ki ga povsod
ustvarja Vaša
prisotnost.

BOURJOIS

Parfumeur-Paris

Oglasi v „Jutru“ imajo
vedno največji uspeh!

Za vsako ženo zaželeno darilo

Perilo, pletenina, trikotaža, porcelan,
steklenina, usnjati izdelki, toaletne
potrebščine in čevlji.

ANT. KRISPER

LJUBLJANA

MESTNI TRG 26

STRITARJEVA UL. 1-3

**Večje industrijsko podjetje
sprejme
diplomiranega
strojnega
inženjerja**

mlajšo moč. V obzir pridejo samo sposobne
izvrstne moči. — Ponudbe na ogl. odd.
pod br. 1716.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Celuloidni ščit,

pri vratnih ključkah vam prihrani več-
kratno pleskanje. Vrata bodo vedno
čista. Dobavlja jih

SEMENIČ V.

Privoz 13, Ljubljana — tel. 36-02.
Celuloid je na zalogi v vseh barvah.
Sprejmejo se dobri akviziterji.

Naročniki „Jutra“ so za-
varovani za 10.000 Din.

Naročajte po pošti s pomočjo naših katalogov, ki jih dobite brezplačno!

Božična darila!

Din 12.— B 53 Volneni šal, kockast, v semnih barvah	Din 15.— B 54 Volnene nogavice, fine, mekke, ružave ali sive	Din 52.— B 55 Srajca iz dobrega pope- lina, najsvetleje barve in vzorci	Din 60.— B 56 Moški klo- buk, fu, glasilu klobučevim, podložni, v svet- lih barvah	Din 65.— B 57 Volneni pulover brez rokavov v vseh modnih barvah
--	--	---	---	---

Din 145.—
B 58 Pišama,
fini anglijski
popelini, mo-
derni vzorci
in barve, naj-
lepše darilo

Katalogi: Lastner & Ohler
Zagreb, Illica 416

Ako blago ne bi ugajalo, ga zamenjamo ali vrnemo nakupni znesek!

Kdor oglašuje — ta napreduje!

Hišnemu posestniku

se nudi stalen dober zaslužek z udeležbo pri starem velikem
trgovskem podjetju. Vprašanja je nasloviti pismeno na podr.
»Jutra« Maribor pod »Družabnik«.

ZAHVALA

Za vse mnogoštevne izraze iskrenega sočutja, ki sem jih prejela
ob smrti svojega nepozabnega soproga, gospoda

MAKSA ZABUKOVCA

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo. Posebno zahvalo sem dolžna kirurški-
nemu oddelku II, predvsem g. dr. Bajcu, g. primariju za požrtvovalen trud,
če, sestram bolnice, posebno če. ss. Gabrijeli in Labore, tudi za njuno sprem-
stvo na zadnji poti in sestram Marijinega doma za skrbno nego, dalje prav
vsem, ki ste mu z obiski lajšali trpljenje za časa bolezni, prisrčna hvala.
Iskreno se zahvaljujem če duhovščini vsem uslužbencem električne
cestne železnice, vsem darovalcem krasnega cvetja, pevcem in njegovim
priateljem in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, še enkrat
prisrčna hvala!

Maša se bo brala dne 19. XII. ob 6. uri zjutraj v Dravljah.

GLOBOKO ŽALUJOČA SOPROGA ANGELCA

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki,
mučni bolezni zapustil naš nadvse ljubljani sinček

BORČEK

dijak meščanske šole

Na zadnji poti ga spremlimo v ponedeljek, dne
19. t. m. ob 2. uri popoldne izpred mrliške veže
splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA — JESENICE, 17. decembra 1938.

Globoko žalujoči:

HERMINA in CVETKO KRISTAN, stariši;
BUZENKA, sestra, in ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

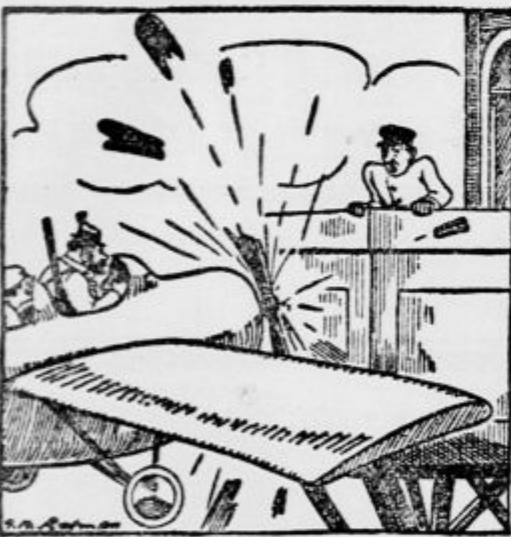
Samo 1 Din

Vas stane posamezna številka
»Jutra«, če si list naročite. Vrhu
tega pa imate kot naročnik pravico
do »Jutrovega« nezgodnega zava-
rovanja, po katerem izplača za-
varovalna družba »Jugoslavija«
svojem smrtno ponesrečenega
naročnika

10.000 Din

G. Th. Rotman:

**Kapitan Kozlostrelec
gre leve loviti**

27

Kapitan je torej obrnil letalo proti
vrhu Eiffelovega stolpa. Toda po ne-
sreči ga je zaneslo ob ograjo zgornje
ploščadi, tako da se je propeler razbil
na tisoč kosov.

28

Letalo je jelo padati, dokler ni obti-
čalo na konici visokega obelisk, ki
stoji na enem izmed največjih pariških
trgov. »Ta obelisk so leta 1836. pripe-
ljali iz Egipta,« je rekel kapitan, ki
mu učena žilica niti v najtežjih oko-
lostih ni dala miru.

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili našega

ZVONKA JUVANČIČA

RAVNATELJA TOVARNE LOVSKIH PATRONOV V KRANJU

na njegovi zadnji poti ali mu poklonili lepega cvetja in vsem, ki ste na
kakršenkoli način izrazili svoje sočustvovanje z nami, se najtopleje zahva-
ljujemo. Posebno zahvalo izrekamo naši vojski, ki mu je na tako časten
način izkazala svoje priznanje.

KRANJ, dne 17. decembra 1938.

ZALUJOČI OSTALI

Potrli globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem žalostno vest, da je po kratki bolezni umrl previden s tolažili
sv. vere naš dobi oče, stari oče, tast in svak, gospod

JEREB FRANC

ŠOLSKI UPRAVITELJ V POKOJU

danes v starosti 74. let.

Truplo blagega pokojnika je položeno na mrtvaški oder v mrliški
veži na Vidovdanski c. 9, odkoder bo v torek, dne 20 decembra prepeljano
ob pol 8. uri zjutraj v Rajhenburg, kjer bo pogreb ob pol 11. uri na
tamošnjem farnem pokopališču.

Letuš, Celje, Ljubljana, dne 17. decembra 1938.

MILAN, šolski upravitelj, BOGDAN, namestnik drž. tožilca, sinova;
in ostalo sorodstvo.

Pogrebni zavod
Gaišček Ivan, Ljubljana

Umrta nam je v 86. letu, previdna s svetimi sakra-
menti, naša preljuba mama, stara mama in tašča, gospa

Franciška Ogrinc

Pogreb predrage pokojnice bo 18. t. m. ob 3. uri
popoldne.

GRAHOVO, 17. decembra 1938.

Žalujoče rodbine: OGRINČEVA, FR. VUKAČEVA,
DR. ŠKAPINOVA in DR. KAMUSICEVA

